

Proslavljene su godišnjice osnivanja naših udruženja HUM-a i "Magyar Szó"-a
Pósa Krisztian (Poša Kristian) ambasador Republike Mađarske posjetio je
udruženje „Magyar Szó”

Megemlékeztünk az 1956-os forradalomról a bosznia-hercegovinai
magyarok 5. találkozásán, Tešanjban

Magyar Kultúra Hetei magyarországi rendezménysorozatnak
feltűnő nagy sikere volt Bosznia-Hercegovinában

Új Dobos

Új Dobos

13. szám, 2019. november.
Broj 13, novembar/studen 2019. godine.
Časopis je besplatan.
A folyóirat ingyenes.

**Časopis zajednički izdaju:
A folyóirat közös kiadói:**

A SZK-i Magyarok Egyesülete „Magyar Szó”, Banja Luka (Udruženje Mađara RS, „Magyar Szó”, Banja Luka)
Magyar Polgári Egyesület HUM, Sarajevo (Mađarsko udruženje građana „HUM”, Sarajevo)

**Fő- és felelős szerkesztők:
Glavni i odgovorni urednici:**

Milivojević Irén, predsjednica „Magyar Szó”-a (a Magyar Szó elnöke)
Muratović Irma, predsjednica „HUM”-a (a HUM elnöke)

**Szerkesztőség:
Redakcija:**

**Ügyvezető és technikai szerkesztő/
Izvršni i tehnički urednik:
Tóth Bojnik László**

Szerkesztők/Urednici: Bogosanović Julianna, Hadžibegić Vedad, Hadžikadunić Esztella, Juhász-Pašić Éva, Malešević Katarina, Szabó Mehić Kornélia, Topić Zora, Tóth Bojnik Nevenka i /és a fotókkal is megbízott/zadužena i za fotografije Fülöp Dóra

Rendkívüli munkatársak/Szpeciální saradnici: Fekete Tamás és/i Váradi Tünde, a Petőfi Program ösztöndíjasai/stipendisti „Petőfi” programa

Lektorálták/Lektorisali: Buzás Márta, Buzás Mihály, Fülöp Dóra, Szabó-Mehiç Kornélia és/i Zora Topić.

Cím/ Adresa: **Új Dobos**
Cara Lazara 22
71000 Banja Luka

Telefon: 00378 (0)65 441 137
E-mail: magyarokbh@gmail.com

NYOMTATVA /ŠTAMPANO U:
300 példányban/ primjeraka
Grafid d.o.o. Banja Luka

Tekstovi, slike, elektronski nosioci informacija se ne vraćaju.
Szövegeket, képeket, elektronikus adathordozókat nem küldünk vissza.

Sadržaj/Tartalomjegyzék

Irena Milivojević: Još jedna uspješna godina za Mađar so	5
Irma Muratović: Za one, koji vole pročitati naš list	7
Laslo Tot B.: Ambasador Kristian Poša je posjetio udruženje „Magyar Szó”	9
Laslo Tot B.: Oprostili smo se od Dore Filep	9
Dora Filep: HUM je proslavio 25. godišnjicu postojanja	11
Tamaš Fekete: Proslavljena je 15. godišnjica osnivanja „Magyar Szó”-a	12
Tamaš Fekete: Kulturni forum Mađara Karpatskog bazena	13
Dora Filep, Laslo Tot B.: Sedmice mađarske kulture u Bosni i Hercegovini	14
Laslo Tot B.: Zahvalili smo se Prijedoru	18
Tinde Varadi: Predstavljam se	19
Dora Filep: Vikend posvićen očuvanju tradicije u Sarajevu	21
Tamaš Fekete: Predavanje o mađarskim narodnim običajima	22
Tamaš Fekete: Održana je 16. banjalučka smotra nacionalnih manjina i 10. prnjavorski festival	24
Irena Milivojević: 20. godina puljanskog „Móricz Zsigmond”-a	25
Tamaš Fekete: U Banja Luci smo obilježili godišnjicu mađarskog ustanka iz 1848. god.	25
Đani Buljetović: Put u Ukrajinu	26
Laslo Tot B.: Uspješno je veče istorije održao Dr. Bela Makai u Banja Luci	30
Tanja Rogulja: Završen je 6. kurs mađarskog jezika u Banja Luci	32
Tanja Rogulja: U Banja Luci počeo je 7. kurs mađarskog jezika	33
Tinde Varadi: Zajednički izlet bosanskohercegovačkih Mađara u Tešnju	35
Vedad Hadžibegić: Minority 2019 Sarajevo	37
Tamaš Fekete i Laslo Tot B.: Vučijačka mađarska lipa	39
Laslo Tot B.: Statut „Magyar Szó”-a	40
Tamaš Fekete: Izložba o kralju Matiji	41
Laslo Tot B.: In memoriam Vladimir Blaha	41
Laslo Tot B.: Sastanak sa bračnim parom Buzas u Novom Sadu	42
Laslo Tot B.: „Magyar Szó” je obilježio 8. mart	42
Tamaš Fekete: Sa sportom preko granice	43
Tinde Varadi: HUM je obilježio godišnjicu revolucije iz 1956. godine	43
Katarina Felekar Malešević: Od kolijevke pa do groba	45
Nevenka Tot B.: Veštica	46
Nevenka Tot B.: Starost	49
Aleksandra Đurović: Recepti /Mađarska kuhinja/	50
Milivojević Irén: Még egy sikeres éve a Magyar Szónak	4
Muratović Irma: Azoknak, akik olvassák a folyóiratunkat	6
Tóth B. László: Pósa Kristián nagykövet meglátogatta a „Magyar Szó” egyesületet	9
Tóth B. László: Elbúcsúztunk Fülöp Dórától	9
Fülöp Dóra: Fennállásának 25. évfordulóját ünnepelte a HUM	10
Fekete Tamás: Alapításának 15. évfordulóját ünnepelte a Magyar Szó	12
Fekete Tamás: A Kárpát-medencei Magyarok Kulturális Fóruma	13
Fülöp Dóra, Tóth B. László: Magyar Kulturális Hetek Bosznia-Hercegovinában	16
Tóth B. László: Köszönet Prijedornak	18
Váradi Tünde: Bemutatkozok	19
Fülöp Dóra: Hagyományörző hétvége Szarajevóban	20
Fekete Tamás: Előadás a magyar népszokásokról	22
Fekete Tamás: Lezajlott a nemzeti kisebbségek 16. Banja Luka-i szemléje és a 10. prnjavori kisebbségi fesztivál	23
Milivojević Irén: Húsz éves a púlai „Móricz Zsigmond”	25
Fekete Tamás: Banja Lukában megemlékeztünk az 1848-as magyar szabadség harcról	25
Fülöp Dóra: Banja Luka-i és szarajevói fiatalok utaztak Kárpát-alljára	26
Buljetović Đani: Utazás Ukrajnába	27
Tóth B. László: Sikeres történelmi estet tartott Dr. Makkai Béla Banja Lukában	28
Rogulja Tanja: Befejeződött a 6. magyar nyelvtanfolyam Banja Lukában	32
Rogulja Tanja: Elkezdődött a 7. magyar nyelvtanfolyam Banja Lukában	33
Váradi Tünde: A bosznia-hercegovinai magyarok közös kirándulása Tešanjba	34
Hadžibegić Vedad: Minority 2019 Sarajevo	36
Fekete Tamás és Tóth B. László: Vucsijáki magyar hárs	38
Tóth B. Laslo: A Magyar Szó Alapszabályzata	40
Fekete Tamás: Kiállítás Mátyás királyról	41
Tot B. László: In memoriam Vladimir Blaha	41
Tot B. László: Újvidéki találkozós a Buzás házaspárral	42
Tot B. László: A Magyar Szó megünnepelte március 8-át	42
Fekete Tamás: Sporttal határokon át	43
Váradi Tünde: A HUM megemlékezett az 1956-os forradalomról	43
Felekar Malešević Katarina: A bölcsőtől a koporsóig	44
Tóth B. Nevenka: Boszorkány	47
Tóth B. László: Mi boszniai magyarok. Tudunk-e még magyarul?	48
Tóth B. Nevenka: Öregség /Költészet/	49
Đurović Aleksandra: Receptek /Magyar konyha/	50

Kedves Olvasó!

Az Új Dobos folyóiratunk 13. számát is sikerült kiadnunk. Legtöbbször hasonló mondattal kezdjük a Szerkesztőség bevezetőjét, mert a folyóirat megjelenését több tényező is befolyásolhatja. Például az Új Dobos nyomtatását és az egyesületeink munkáját ma nehéz lenne elképzelni támogatóink nélkül. Köszönettel tartozunk a támogatásért a magyar **Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának, Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek és Banja Luka Városnak.** A **Vajdasági Magyar Művelődési Intézet** is kérésünkre továbbra is segít az elszámolások elkészítésénél. Nem szabad elfelejteni a **Szarajevói Magyar Nagykövetség** segítségét sem a mindennapi munkánkban. Hálásak vagyunk a mindenkinek!

Egyesületeink évről évre többet dolgoznak, tehát van bőven miről írni. A közölni való már elérte az évente két folyóiratra valót, de az evvel járó kiadások, a bosznia-hercegovinai magyarok lélekszáma és a tény, hogy az Új Dobos eléggé korlátolt számú önkéntes munkájával készül, szinte lehetetlenné teszi az évente több szám kiadását. Így sajnos mindég kimarad a folyóiratról valami esemény, szöveg az Új Dobos oldalainak növelése mellett is.

A bosznia-hercegovinai összmagyar összejövetel, az idén ötödik, Tešanban volt, a szarajevói HUM egyesület szervezésében. Ezekon a találkozókön már hagyományosan megemlékezünk az 56-os magyar szabadságharcról és forradalomról. Ebben az évben is folytatódtak, Banja Lukában a 7., Szarajevóban az 6. magyar nyelvtanfolyam. Emellett a HUM és a Banja Luka-i egyesület néhány tagja Ukrajnába is ellátogatott.

Minden vita nélkül, habár az egyesületek nem voltak bekapcsolva közvetlenül a szervezésbe, a Magyar Kultúra Hetei rendezménysorozat volt az idén Bosznia-Hercegovinában a központi magyar kultúresemény. Köszönjük ezt Magyarországnak.

A Magyar Köztársaság legeredményesebb támogatása a Nemzetpolitikai Államtitkárság **Petőfi Sándor Program**a keretében a szorványban élő magyarok segítségére kiküldött ösztöndíjasok. Szarajevóban befejezte két évi munkáját **Fülöp Dóra**, míg Banja Lukában az idén még **Fekete Tamás** folytatja működését. Szarajevóban a HUM egyesület új ösztöndíjasa, **Várad Tünde**. Köszönjük Dórának a két évi önfeláldozó munkát, Tündének pedig sok sikert kívánunk!

Szerkesztőség

Dragi Čitaocē!

Uspjeli smo objaviti i 13. broj našeg časopisa. Većinom sličnom rečenicom započinjemo uvod Uredništva, jer postoje mnogi faktori, koji mogu uticati na izdavanje časopisa. Na primjer, štampanje „Új Dobos“-a i rad naših udruženja danas bilo bi teško zamisliti bez podrške. Zahvalni smo na podršci **Državnom sekretarijatu za nacionalnu politiku mađarskog premijera, „Bethlen Gábor“ fondu Ltd. i Gradu Banja Luke. Zavod za kulturu vojvođanskih Mađara** na našu molbu i dalje nam pomaže kod obračuna novčanih podrški. Ne smijemo zaboraviti ni pomoć **Mađarske ambasade u Sarajevu** u našem svakodnevnom radu. Zahvaljujemo se svima!

Naša udruženja svake godine rade sve više, tako da ima puno toga za pisati. Događaji za članke su već dostigli količinu i za dva časopisa godišnje, ali sa tim povezani troškovi, broj Mađara u Bosni i Hercegovini i činjenica, da za „Új Dobos“ piše relativno ograničen broj volontera, čini gotovo nemogućim objavljivanje godišnje više izdanja.

Peto okupljanje svih bosanskohercegovačkih Mađara, bilo je ove godine u Tešnju u organizaciji Udruženja HUM iz Sarajeva. Na tim sastancima tradicionalno obilježavamo i godišnjicu mađarskog oslobodilačkog rata i revoluciju iz 1956.godine. Ove godine nastavio se 7. Kurs mađarskog jezika u Banjaluci i 6. u Sarajevu. Pored toga, neki članovi HUM-a i udruženja iz Banja Luke posjetili su Ukrajinu. Bez dileme, iako udruženja nisu bila izravno uključena u organizaciju, Mađarske sedmice kulture su bile središnji mađarski kulturni događaj ove godine u Bosni i Hercegovini. Hvala Mađarskoj!

Najuspješnija podrška Republike Mađarske su stipendisti upućeni Mađarima koji žive u dijaspori u okviru **programa Petőfi Sándor** Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku. **Dora Fülöp** (Filep Dora) završila je dvogodišnji rad u Sarajevu, a u Banjaluci će posao nastaviti i ove godine **Tamás Fekete** (Fekete Tamás). U Sarajevu je novi stipendista **Tünde Várad** (Varadi Tinde). Zahvaljujemo se Dori na dvogodišnjem samopregornom radu, a Tündi želimo mnogo uspjeha!

Redakcija

Még egy sikeres éve a Magyar Szónak

Közeleg az év vége és a banjalukai Magyar Szó valamint a sarajevói HUM egyesületek közös folyóiratának ezévi száma is elkészült. A mostani szám, akárcsak az eddigiek, meglelégedéssel tölt el minket, mivel a magyar nyelv írott formában is megjelenik nem csak beszédben. A múlt évi programokról és tervekről, már olvashattak az előző számban, ezért ezekről nem írok újból, hanem néhány szót szólok kitűzött céljaink megvalósításáról a múlt időszakban.

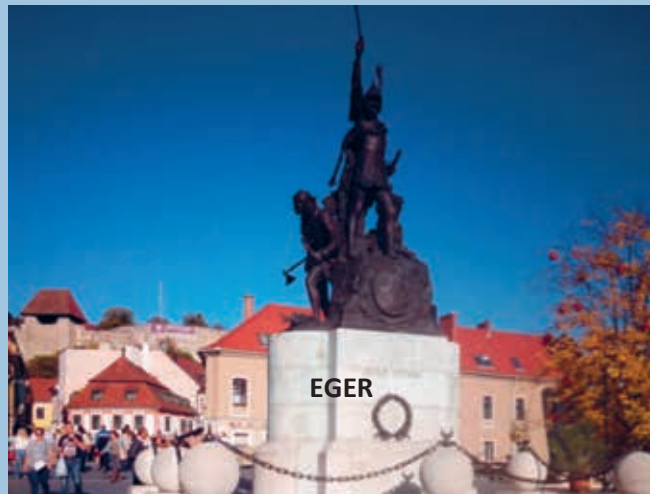
A nyelvoktatás valamint a kultúra és szokások ápolása folytatódik az újraindult nyelvtanfolyammal, mely a Petőfi Sándor Program keretein belül valósul meg, amelyet a Nemzetpolitikai Államtitkárság támogat. Segítik diaszporában élő magyarokat, úgy anyagilag, mint ösztöndíjasok kiküldésével, akik mindenben nagy segítséget nyújtanak az egyesület munkájában.

Idei kedves vendég:
Dr. Makkai Béla, dőcens

Vendégeink is voltak sokan. A Buzás házaspár Újvidékről, akik lektorként segédkeznek folyóiratunk szövegeinek javításában. Látogatásuk alkalmával előadást tartottak a magyar helyesírásról, meg az írásban elkövetett leggyakoribb hibákról a magyar a nyelvben. Kétnyelvű irodalmi est került megrendezésre Fehér Illéssel, műfordítóval, és alkalmunk volt megismerni a Banja Luka-i költők műveit, melyeket Fehér Illés fordított le. 2018-ban ő volt az év műfordítója Magyarországon.

A tanulmányi út az anyaországba -Budapestre, Szent Endrére és Egerbe- erősítette a magyar kultúra és

szokások megismerését. Szavakkal el sem mondható, mennyire lélekiemelő volt ez az út, tele szépséggel és felejthetetlen emlékekkel. A határokon étivelő együttműködés is sok új alkalmat adott az ismerkedésre, sok új embert és egyesületet ismerhettünk meg. Ugyanabban az évben léptünk kapcsolatba a csantavéri Mendicus tamburazenekarral, akik eljöttek Banja Lukába, hogy itt a Nemzeti Kisebbségek Tevékenységeinek Szemléjén képviseljük a magyarságot. Idén viszont Óbecséről érkeztek a vendégeink, a Petőfi Sándor Kultúrkör, akik szintén felléptek a Banja Luka-i Nemzeti Kisebbségek Tevékenységeinek Szemléjén, valamint Prnjavorban a Nemzeti Kisebbségek Fesztiválján.

Tavalyi közös megemlékezés az 1956-os szabadságharcról Mrakovicán

Fontosnak tartom kiemelni a magyar nemzeti ünnepek közül az 1956-os forradalomra való a megemlékezést ami már tradícióvá vált. A két egyesület -a sarajevói HUM és a Banja Luka-i Magyar Szó-, valamint Magyarország Nagykövetsége és az EUFOR magyar katonáinak képviselői együtt emlékeznek meg az 1956-os eseményekről. Ezek a találkozások új lehetőségeket adnak a közös munkára, valamint a kapcsolataink szorosabbra fűzésére.

Pósa Krisztián lett a bosznia-hercegovinai magyar nagykövet, ezúton gratulálunk neki, és sok sikert kívánunk a munkához!

És végezetül mint mindig, szeretném felhívni a lakosok figyelmét, amennyiben valakit érdekelnek az egyesület tevékenységei, nyugodtan keressen fel minket és csatlakozzon hozzánk.

Mlivojević Irén,
a Magyar Szó elnök asszonya

Još jedna uspješna godina za "Magyar Szó"

UDRUŽENJE MAĐARA REPUBLIKE HRVOSKE "MAGYAR SZÓ"
U OKVIRU PROGRAMA MAĐARSKE VLADE "PETŐFI SÁNDOR" ORGANIZIJE

BESPLATAN KURS MAĐARSKOG JEZIKA
u Klubu nacionalnih manjina, Cara Lazara 22, Banja Luka,
ZA POČETNIKE I ZA KANDIDATE SA PREDZNANJEM.

Kurs će početi 16.09.2019.godine u 16 sati i 30 minuta,
a nastava će se odvijati ponedjeljkom, utorkom i petkom.

Prijaviti se može na samom kursu
ili na telefon 065 568 377, od 09 do 12 časova, do 21.09..
Na isti telefon mogu se dobiti i dodatne informacije.

Približava se kraj godine, a još jedan broj našeg zajedničkog časopisa banjalučkog „Magyar Szó“-a i sarajevskog „HUM“-a je završen. Ovaj broj isto kao i dosadašnji, nas ispunjava zadovoljstvom, što se mađarski jezik upotrebljava ne samo u govoru nego i u pisanju. O prošlogodišnjim planovima i programima mogli ste čitati u prošlom broju, zato o istima neću ponovo pisati, nego ću radije pisati o postignutim zadatim ciljevima u proteklom periodu.

Njegovanje jezika kulture i običaja se nastavlja sa ponovnim pokretanjem tečaja mađarskog jezika, koji se ostvaruje u okviru programa „Petőfi Sándor“, koji pomaže

Državni sekretarijat za nacionalnu politiku Mađarske. Pomaže Mađarima u dijaspori, kako finansijski tako i preko stipendiste koga pošalju takođe, koji pruža veliku pomoć što se tiče rada udruženja i njegovog postojanja.

Imali smo i gostiju puno. Bračni par Buzaš iz Novog Sada koji su lektori nam pomaže u lektorisanju članaka za naš časopis. Prilikom svoje posjete održali su predavanje o pravopisu i najčešćim greškama u pisanju u mađarskom jeziku. Na dvojezičnoj književnoj večeri sa Feher Ilešem, koji je umjetnički prevodilac, imali smo priliku da upoznamo djela banjalučkih pisaca, koje je Ileš preveo. 2018. godine je postao prevodilac godine u Mađarskoj.

Studijsko putovanje u matičnu zemlju u Budimpeštu, u Sent Andrej i Eger je ojačalo upoznavanje tradicije i kulture Mađara. Riječima se ne može iskazati kako nam je oplemenilo dušu ovo putovanje, puno ljepota i nezaboravnih uspomena. Prekogranična saradnja je takođe dala nove mogućnosti za upoznavanje novih ljudi i udruženja. Iste godine smo stupili u kontakt sa čantavirskim „MENDIKUS“ tamburaškim orkestrom koji je došao u Banja Luku, da na Smotri zastupa mađarsku nacionalnu manjinu. Ove godine su nam stigli gosti iz Bečeja, Kulturni krug Petefi Šandora, koji su takođe nastupali na Smotri u Banja Luci, kao i na Festivalu nacionalnih manjina u Prnjavoru.

Smatram važnim da istaknem, u okviru obilježavanja jednog od nacionalnih praznika, sjećanja na revoluciju 1956. godine, čija je proslava postala već tradicionalna. Predstavnici dvaju udruženja, sarajevskog „HUM“-a i banjalučkog „Magyar Szó“-a, kao i predstavnici ambasade mađarskih vojnika iz

EUFOR –a su se zajedno prisjećali na događaje iz 1956. godine na zajedničkom izletu u Tešnju.

Poša Kristijan je postao novi ambasador Mađarske u Bosni i Hercegovini. Čestitamo mu na imenovanju i želimo mu puno uspjeha u daljem radu.

Na kraju kao i svaki put da skrenem pažnju svim našim građanima koji su zainteresovani za učestvovanje u aktivnostima našeg udruženja, da nas slobodno potraže i pridruže nam se.

Irena Milivojević
predsjednica „Magyar Szó“-a

Azoknak, akik szeretik átlapozni és olvasni a folyóiratunkat

Sokat gondolkodtam azon, hogy felsorakoztassam-e egyesületünk tevékenységeit az elmúlt egy évre visszatekintve. Minden fontos eseményről részletes beszámoló került fel képekkel illusztrálva a Facebook-oldalunkra és a honlapunkra Fülöp Dóra, szeptembertől pedig Váradi Tünde által. Azok számára azonban, akik mégsem követik az elektronikus médiát, felvázolom a HUM munkáját.

2018. 11. 10. – 25 éves fennállását ünnepelte a HUM Magyar Polgárok Egyesülete, Szarajevó. Az ünnepség részletei és az erről szóló rövidfilmünk megtekinthető a www.szarajevoimagyarok.com honlapon vagy a Facebookon, a Magyarok Szarajevóban/Mađari u Sarajevu oldalon.

2018. 11. 15. – VIII. Magyar Diaszpóra Tanács ülése, Budapest – melyen évek óta rendszeresen részt veszek.

2018. 12. 05. – Mikulás-napi „Kakaóparti” gyerekeknek, egyesületünk gyerektagjainak először kedveskedtünk egy kis jelképes Mikulás-csomaggal.

2018. 12. 16. – Családi összejövetel karácsony és újév alkalmából.

2018. 12. – 2019. 01. – Humanitárius akció, tárgyak és élelmiszer gyűjtése a szarajevói magyarokkal karöltve, Dóra szervezésében.

2019. 01. 22. – A magyar nyelv bemutatása a Nemzeti Kisebbségek Nyelve Napján.

2019. 02. 09. – Az első álarcosbál, azaz Farsang gyerekeknek az egyesület helyiségében.

2019. 02. 21. – A II. Hétfégi Magyar Iskolák találkozásán Juhász-Pasity Éva vett részt Budapesten.

2019. 03. 18. – „Tavaszwáró a magyarokkal” a budapesti Égtájak Kulturális és Közművelődési Egyesület, valamint a HUM közös szervezésében. Fellépett a füleki (Felvidék) Rakonca Néptáncgyűttes is, és együtt ünnepeltük március 15-ét, nemzeti ünnepünket.

2019. 05. 17–20. – A Rákóczi Szövetség támogatásával a Banja Luka-i és a szarajevói fiatalok ukrajnai látogatása.

2019. 05. 22. – Táncház gyerekeknek.

2019. 05. 27. – A Tanúhegyek című, Farkas József alkotásait bemutató fotókiállítás ünnepélyes megnyitója a HUM és a cseh nemzeti kisebbség egyesületének, a Česka besedának a jóvoltából.

2019. 06. 04. – A nemzeti összetartozás napja.

2019. 06. 08. – Elbúcsúztattuk Fülöp Dórát, s ezúton szeretnénk hálánkat kifejezni a kétévnnyi odaadó munkájáért. Rendkívüli ötletekkel, kreativitással és számos tevékenységgel gazdagította az egyesület életét. Még egyszer nagyon szépen köszönjük, Dóra.

2019. 09. 14. – Családi nap a Mehić család kertjében, ahol lehetőségünk volt üdvözölni és megismerni a Petőfi Sándor Program új ösztöndíjasát, Váradi Tündét, aki már most tanúbizonyságot tett arról, hogy nagyon jól beilleszkedett a közösségbe, és lelkiismeretesen elvégzi feladatait.

2019. 09. 20. – Állatterápia gyerekeknek, az Állatorvosi Egyetemmel közös szervezésben létrejött program. A gyerekek megismerkedtek az állatokkal, megetették s megsimogatták őket, majd végül műhelymunkára is sor került.

2019. 10. 05. – A Banja Luka-i Magyar Szó és a HUM közös kirándulása Tešanjban, ezúttal egyesületünk szervezésében.

2019. 10. 22. – Az 1956-os magyarországi forradalom és szabadságharc tiszteletére szervezett komolyzenei koncert, fellépett Muratović Timur (klarinét) és Perković Ivan (zongora).

2019. 10. 24– 27. – A Kárpát-medencei Magyarok Találkozója a Civil Akadémia keretén belül, Erdélyben.

Habár megpróbáltam röviden felvázolni egyesületünk tevékenységeit, mégis kicsit hosszabb lett a lista. Szeretnék köszönetet mondani elsősorban a Magyar Kormánynak, a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-nek, amelyektől pénzügyi és egyéb segítséget kapunk ahhoz, hogy megvalósulhassanak a programjaink.

Úgy vélem, hogy egyesületünk egyik legfontosabb alappillére a műhelymunkák szervezése gyerekek részére. Ezekben a foglalkozásokon lehetőség adódik, hogy játékosan tanuljanak, például éneket, mondókát, és egyben a magyar identitásuk is erősödjön, amire emlékezni fognak hosszú évek múltán is. Mindez mellett ugyanolyan fontos még a más egyesületekkel való találkozók megszervezése is, hiszen ezek által tapasztalatcserére kerül sor, és újabb ötletek születnek jövőbeli munkánk sikereihez. Tekintettel arra, hogy kicsi közösség vagyunk, nagy erőfeszítések közepette szervezünk egy-egy eseményt, sok-sok munkával a hátunk mögött, azonban mindezt elfelejtjük, amikor látjuk a büszkeséget és az elégedettséget tagjaink arcán. Örömmel tölt el, hogy mindezzel hozzájárulunk a bosznia-hercegovinai kisebbségi magyarok fennmaradásához.

Köszönjük, hogy a Magyar Kormány támogatja kulturális programjaink megszervezését, és ezzel alapot nyújt a HUM Magyar Polgárok Egyesületének jövőbeli stabilitásához és létezéséhez.

Foto:Fülöp Dóra

Muratović Irma,
a HUM elnök asszonya

Za one koji vole prelistati i pročitati naš časopis

Dugo sam razmišljala da li i ove godine sadržaj mog članka treba da sadrži pregled aktivnosti našeg Udruženja u protekloj godini?! Činjenica je da su sva značajnija događanja objavljena, veoma lijepo opisana i potkrijepljena sa velikim brojem fotografija, na našoj Facebook i web stranici, koje je redovno, veoma dobro i profesionalno vodila Filep Dora, od septembra Tinde Varadi. Ipak, za one koji ne prate elektronske medije, već im je i dalje draže prelistati i pročitati novine, navest ću u kratkim crtama događanja koja karakterišu rad HUM-a u protekloj godini.

10.11.2018. - Svečanost povodom 25. godina postojanja Udruženja Mađara HUM Sarajevo – mada sam o tome pisala par rečenica i prošle godine, ne mogu da ne spomenem ovaj jubilej i u ovom broju. Detalje o svečanosti, kao i kratak film koji je snimljen ovim povodom, možete naći na našoj stranici www.szarajevoimagyarok.com ili Facebooku Mađari u Sarajevu.

15.11.2018. - VIII Skup Mađarske Dijaspore u Budimpešti na kojoj već više godina redovno učestvujem

05.12.2018. - Dječiji "Kakao parti" za svetog Nikolu – na veliko zadovoljstvo naše djece, po prvi put smo ovim povodom, u prostorijama našeg udruženja organizovali druženje i podjelu simboličnih paketića.

16.12.2018. - Porodični dan i okupljanje povodom Božića i Nove godine.

12.2018 i 01.2019. - Humanitarna akcija prikupljanja stvari i hrane socijalno ugroženim porodicama koju je organizovala Dora, uz učešće Mađara koji rade i žive u Sarajevu.

22.01.2019. -Prezentacija i predstavljanje mađarskog jezika u sklopu "Dana jezika nacionalnih manjina".

25.01.2019. - Dani mađarske kulture u Senti u organizaciji Saveza Vojvođanskih Mađara, čiji smo bili gosti i ove godine

09.02.2019 - Prvi dječiji maskembal (Farsang), u prostorijama udruženja.

21.02.2019. - II susret "Vikend škola mađarskog jezika" u Budimpešti kojem je prisustvovala Pašić Juhas Eva

18.03.2019. - "U iščekivanju proljeća sa Mađarima" - naše udruženje, zajedno sa udruženjem Egtajak iz Budimpešte organizovalo je fantastičnu svečanost na kojoj je nastupila Rakonca folklorna grupa iz Fileke (Slovačka) sa kojom smo ujedno proslavili praznik 15. mart .

17.-20.05.2019. - zahvaljujući finansiranju Saveza "Rakoci" grupa mladih iz Udruženja Mađara HUM i Mađar Soa, je bila u posjeti udruženjima Mađara u Ukrajini.

22.05.2019. - Mala škola mađarskog folklor

27.05.2019. - Svečano otvaranje izložbe fotografija "Svjedoci vremena" autora Farkaš Jožefa u organizaciji HUM-a i Česke besede

04.06.2019. - obilježavanje Dana mađarskog jedinstva

08.06.2019 - oproštajni parti za Filep Doru - ovom prilikom smo se iskreno zahvalili našoj Dori za sav uloženi trud i zalaganje u protekle dvije godine. Izuzetne ideje, kreativnost, veliki broj aktivnosti koje je pokrenula i po prvi put realizovala, su doprinjele da ojačaju naše Udruženje. Još jednom veliko hvala draga Dora!

14.09.2019. -porodično druženje u bašti porodice Mehić - ovo je bila prilika da pozdravimo i upoznamo Varadi Tindu, novu stipendistu Petefi programa, koja je već sad pokazala da će se veoma dobro uklopiti i vrijedno izvršavati sve postavljene zadatke.

20.09.2019. - Terapija sa životinjama za djecu - u saradnji sa Veterinarskim fakultetom našoj djeci smo upriličili upoznavanje, maženje i hranjenje životinja, kao i dječiju radionicu nakon toga

05.10.2019. - Zajednički izlet Udruženja Mađar So i HUM-a u Tešanj, ovaj put u organizaciji našeg udruženja

22.10.2019. - Svečani koncert klasične muzike povodom 23.10., praznika, koji obilježava godišnjicu Mađarske revolucije iz 1956. godine, u izvedbi Muratović Timura (klarinet) i Ivana Perkovića (klavir).

24.-27.10.2019. - Susret Mađara karpatskog regiona okupljenih u asocijaciju pod imenom "Civilna akademija", a čiji smo članovi, ove godine u Erdelju-Rumunija.

Mada sam pokušala biti kratka, za ovako veliki broj aktivnosti ipak je trebalo malo više prostora.

Za sve ovo, na prvom mjestu se moramo zahvaliti podršci Mađarske vlade, Državnom sekretarijatu za nacionalna pitanja i Bethlen Gabor fondaciji, preko kojih dobijamo finansijsku i svu ostalu pomoć i podršku.

Smatram da je jedna od veoma važnih aktivnosti Udruženja organizovanje dječijih radionica, preko kojih naše najmlađe učimo da vole i njeguju svoje mađarsko porijeklo. Kroz igru uče mađarske pjesmice, jezik, običaje i ono što u ovom uzrastu usvoje, sigurno će pamtili cijelog života.

Osim ovoga, ne manje važno je i organizovanje susreta sa drugim udruženjima Mađara, razmjena iskustava i ideja, koja pozitivno djeluju na dalji rad i jačaju našu međusobnu povezanost. Nakon svakog ovakvog susreta rađaju se nove ideje i povećava se elan za daljnji rad.

Obzirom da nas je relativno malo, zaista veliki trud i mnogo sati rada stoji iza organizacije svih ovih manifestacija, ali sve se to zaboravi, kada na licima naših članova vidim izraz zadovoljstva i ponosa što su Mađari i što je taj uloženi trud dao svoj doprinos u širenju spoznaje o postojanju mađarske nacionalne manjine u BiH. Naše udruženje, zahvaljujući finansijskoj podršci Mađarske vlade je prepoznatljivo po dobroj organizaciji kulturnih manifestacija, koje su rado posjećene od strane svih građana Sarajeva. Sve ovo daje osnovu za stabilnost Udruženja Mađara HUM i pojačava garanciju za njegovo postojanje i u budućnosti.

Foto:Fülöp Dóra, és a képeken kírtak

Foto: Fekete Tamás

Irma Muratović,
predsjednica HUM-a
Prevela: Tünde Váradi

Pósa Krisztián nagykövet úr munkatársaival meglátogatta a Magyar Szó egyesületet

Pósa Krisztián úr, Magyarország szarajevói nagykövete 2019. november 12-én a késő délutáni órákban meglátogatta a Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületét, a Magyar Szót. A nagykövetet és munkatársait, Félegyházi Csaba beosztott diplomata és Karagics Duskó külgazdasági szakdiplomata urakat a Nemzeti Kisebbségek Szövetségének termeiben Milivojević Irén, a Magyar Szó elnök asszonya, Tóth Bojnik László, az egyesület főtítkára és Fekete Tamás, a Magyar Kormány Petőfi Sándor Programjának ösztöndíjasa várták. Mivel a magyar nyelvtanfolyam órája is folyamatban volt, a nagykövetet és munkatársait a tanfolyam hallgatói is üdvözölhették.

Fotó: Karagics Duskó

A találkozón a Magyar Szó vezetői tájékoztatták a kedves vendégeket az egyesület aktuális tevékenységeiről. Pósa Krisztián nagykövet megígért mindennemű támogatást a nagykövetség hatásköréből. A nagykövet úr néhány fontosabb egyesületi munka folytatásának módjáról tanácsokat is adott, és megígérte a nagykövetség aktív bekapcsolódását, segítségét.

A látogatás végén Pósa Krisztián nagykövet további sikeres munkát kívánt a Magyar Szó egyesületnek meg a magyar tanfolyam jelen lévő hallgatóinak is. Az egyesület vezetősége pedig megköszönte a látogatást, és reményét fejezte ki, hogy hamarosan ismét alkalmuk lesz újabb beszélgetésre.

Tóth Bojnik László

Gospodin ambasador Kristijan Poša je sa svojim saradnicima posjetio udruženje "Magyar Szó"

12. novembra 2019. godine kasno poslijepodne gospodin Kristijan Poša (Pósa Krisztián), mađarski veleposlanik u

Sarajevu, posjetio je Udruženje Mađara Republike Srpske "Magyar Szó". Ambasadora i njegove saradnike, Čabu Feledhazia (Félegyházi Csaba) raspoređenog diplomatu i Duška Karagića (Karagics Duskó), stručnog diplomatu za ekonomske odnose sa inostranstvom, u prostorijama Saveza nacionalnih manjina dočekali su Irena Milivojević, (Milivojević Irén), predsjednica "Magyar Szó"-a, Laslo Tot Bojnik (Tóth Bojnik László), generalni sekretar Udruženja i Tamaš Fekete (Fekete Tamás), stipendista programa Petofi (Petőfi) Vlade Mađarske. Kako je nastava mađarskog jezika bila u toku, ambasadora i njegove saradnike su pozdravili i polaznici kursa.

Na sastanku su čelnici "Magyar Szó"-a upoznali goste sa aktualnim aktivnostima Udruženja. Ambasador Kristijan Poša obećao je svaku podršku Ambasade. Ambasador je također savjetovao, kako nastaviti aktivnosti oko nekoliko važnijih poslova Udruženja i obećao je, da će se Ambasada aktivno uključiti i pomagati u realizaciji.

Na kraju posjete, ambasador Kristijan Poša poželio je daljnji uspješan rad udruženju "Magyar Szó", kao i polaznicima kursa mađarskog jezika. Uprava Udruženja zahvalila se na posjeti i izrazila je nadu, da će uskoro doći do nove prilike za razgovor.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Nevenka Tot Bojnik

Elbúcsúztunk Fülöp Dórától

Szerény ünnepség keretében 2018. május 29-én Banja Lukában elbúcsúztunk Fülöp Dórától, a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasától. Dóra 2017/18 iskolaévben Banja Lukában és Szarajevóban is dolgozott, de tavaly Banja Luka külön ösztöndíjast kapott. Így Dóra még egy évet csak a szarajevói magyaroknak segített. A nyár kezdetével befejezte munkáját Szarajevóban is, és elbúcsúzott a HUM egyesület tagságától is a következő üzenettel:

„A Petőfi Sándor Program ösztöndíjasaként hálásan köszönöm az együtt töltött két évet a HUM Magyar Polgárok Egyesületének, különös tekintettel a szervezet vezetőire és azokra a gyermekekre, akik 2017 novembere óta rendszeresen részt vettek a tematikus gyermekprogramokon. Nagyon szép eredmények vannak mögöttünk és biztos vagyok benne, hogy a jövőben is számíthatunk egymásra” – Fülöp Dóra, Petőfi Sándor Program. **Köszönjük mi is Fülöp Dórának a kétévi önfeláldozó munkát!**

Tóth Bojnik László

Oprostili smo se od Dore Filep

Skromnom svečanošću smo se 29.05.2018. godine u Banjoj Luci oprostili od Filep Dore (Fülöp Dóra), stipendistice Petefi Šandor (Petőfi Sándor) programa. Dora je 2017/18 školske godine radila i u Banja Luci i u Sarajevu. U prošloj godini je Banja Luka dobila novog stipendistu. Dora je tako još jednu godinu pomagala isključivo sarajevskim Mađarima. Početkom ovog ljeta je završila posao u Sarajevu i oprostila se od članova udruženja

HUM sa porukom: "Kao stipendista programa Petőfi Sándor zahvalna sam Mađarskom udruženju građana HUM-a što smo dvije godine proveli zajedno, posebno čelnicima udruženja i djeci, koja redovno sudjeluju u tematskim dječjim programima od novembra 2017. godine. Iza nas su vrlo dobri rezultati i sigurna sam, da i u budućnosti možemo računati jedni na druge." **Hvala, Dori Filep za dvije godine samopo-
žrtvovanog rada!**

Laslo Tot Bojnik

Fennállásának 25. évfordulóját ünnepelte a HUM egyesület

2018. november 10-én, komoly érdeklődés mellett tartotta huszonötödik születésnapi rendezvényét a szarajevói HUM Magyar Polgárok Egyesülete. A számos vendég között meg kell említenünk a jelenlegi és a korábbi bosznia-hercegovinai nagykövetet, Pósa Kristiánt és Négysi Józsefet, valamint az EUFOR és NATO magyar egységének a képviselőit. A múltat idéző rendezvényen az egyesület olyan barátai is szép számmal vettek részt, akik mára ugyan már nincsenek szoros kapcsolatban a szervezettel, az egykori kölcsönös segítségnyújtás mindig erős kötelék marad számukra.

A HUM Magyar Polgárok Egyesülete 1993-ban, a jugoszláv háború ideje alatt kezdte meg hivatalos működését Szarajevóban. Az egykor virágzó, pezsgő város akkoriban leginkább katasztrófafilmek jeleneteihez volt hasonlítható. Három és fél éves ostroma alatt a városban nem volt lakossági víz-és áramellátás, a környező hegyekből pedig orvlövészek vadásztak a polgári lakosság munkába, iskolába igyekvő tagjaira, miközben naponta átlagosan 329 gránát hullott a városra. 1993. július 22-én összesen 3777, a városra hulló gránátot regisztráltak Szarajevóban, amivel ez a tény beírta magát a modern kori történelem legborzalmasabb eseményei közé. Pár héttel később hivatalosan is megalakult a HUM Magyar Polgárok Egyesülete Szarajevóban.

A városból sem kijutni, sem pedig bejutni nem volt könnyű, így az első sokk után a város lakossága hamar felismerte, hogy az egyetlen kiút, ha közösen próbálnak meg túlélni. Ennek a közösségnek voltak tagjai azok a magyarok is, akik – könnyebb út nem lévén – telefonkönyvből keresték ki a magyar hangzású neveket, majd a gránátok és orvlövészek kereszttüzeiben személyesen keresték fel egymást, hogy egyesületet alkotva összefogják az összes magyar származású bajbajutottat a városban.

Velük és segítőkkel találkozhattak mindazok, akik november 10-én ellátogattak a HUM Magyar Polgárok Egyesületének jubileumi rendezvényére.

A rövid köszöntővel megnyitott ünnepséget Muratovic Irma elnök, valamint Pasity Juhász Éva beszéde folytatta. Beszédükben felidéztek a legszebb és legnehezebb pillanatokat, azt a hosszú utat, melyet az egyesület az elmúlt huszonöt év alatt megtett – az első magyar sebesültek megsegítésétől a jelenlegi, vidám gyermekprogramokig. Megrázó és megható pillanatoknak lehettünk tanúi, amikor az egyesület alapító tagjai felidéztek a szervezet létrehozásának körülményeit, illetve videófelvételen tekinthettük meg az egykori alakuló ülés pillanatait.

Miután a nehéz múltat magunk mögött hagytuk, Pósa Krisztián, Magyarország bosznia-hercegovinai nagykövete felolvasta Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár üzenetét, melyben további támogatásáról biztosította a szervezetet, valamint tiszteletét és megbecsülését fejezte ki a magyar egyesület elnöksége és tagjai iránt. Bár a szervezet iránti elkötelezett munka nem kifejezhető, az elnökség köszönőlevelek és elismerő oklevelek átadásával fejezte ki háláját mindazoknak, akik munkájukkal jelentősen hozzájárultak a szarajevói magyar egyesület munkájához.

Az ünnepségen szintén szétosztották az Új Dobos (Uj doboš) kétnyelvű folyóirat 12. számát, amelyet a HUM és a Banja Luka-i Magyar Szó egyesület együttesen adnak ki. Labossa Bence és Fülöp Dóra (Filep Dora), a Petőfi Sándor program korábbi és aktuális ösztöndíjasa egy ajándékkal lepték meg a HUM vezetőségét, az Egyesület huszonöt éves életéről és munkájáról készült albummal. Az ünnepség végén a Hoppál Mihály Band nagy sikert aratott, az EUFOR magyar katonái pedig

marhapör-költet főztek kisüstben. Az ünnepség helyszínén a budapesti Magyarság Háza által felajánlott Mátyás kiállítás, valamint Dragan Mučibabić magyar gyűjteménye is megtekinthető volt.

Fülöp Dóra

Mađarsko udruženje građana HUM proslavilo je 25. godišnjicu postojanja

Mađarsko udruženje građana „HUM” održalo je, uz ogromno interesovanje, 10.11.2018.godine svoj 25. rođendan. Od mnogobrojnih gostiju moramo spomenuti sašnjeg i bivšeg ambasadora u Bosni i Hercegovini, Pósa Kristiana (Kristian Poša) i Negyesi Józsefa (Jožef Nedeši) i delegaciju mađarske jedinice EUFOR-a. Na manifestaciji koja priziva prošlost, prisustvovali su i oni mnogobrojni prijatelji udruženja, koji više nisu u bliskom kontaktu sa udruženjem, međutim nekadašnje zajedničko pružanje pomoći zauvijek ih je čvrsto vezalo.

Mađarsko udruženje građana „HUM” je zvanično počelo sa radom 1993. godine, tokom rata na području Jugoslavije. Grad koji je nekada bio živ i u punom cvatu, tada je ličio na scene iz filmova užasa i katastrofe. Tokom opsade koja je trajala tri i pol godine, grad je bio bez vode i struje, a sa okolnih planina snajper je gađao građane koji su odlazili na posao, djecu koja su išla u školu, a na grad je dnevno padalo u prosjeku 329 granata. Dana 22. jula 1993. godine registrovano je 3777 palih granata u gradu Sarajevu, čime je ova činjenica upisana u najstrašnije događaje moderne historije. Nakon nekoliko sedmica, Mađarsko udruženje građana „HUM” zvanično je osnovano u Sarajevu.

Nije bilo lako ni izaći iz grada, niti ući, te su građani, nakon prvobitno pretrpljenog šoka, shvatili da je jedini način da prežive, ako se drže zajedno. Među članstvom ovog udruženja bilo je Mađara koji su - zbog nepostojanja lakšeg puta - iz telefonskog imenika tražili imena koja zvuče mađarski, te u unakrsnoj vatri između snajperista i granata, lično potražili te osobe, da bi osnivanjem udruženja okupili sve građane mađarskog porijekla u nevolji.

Na jubileju Mađarskog udruženja građana „HUM” održanog 10. novembra mogli smo se upoznati sa ovim ljudima, kao i svim onima koji su im pomagali u dosadašnjem radu.

Svečanost je počela kratkim govorom, nakon kojeg su govor održale predsjednica Irma Muratović, te Pašić - Juhasz Eva. Govorile su o najljepšim i najtežim trenucima, o dugom putu, koje je udruženje prešlo u proteklih dvadeset i pet godina - od ukazane pomoći prvom ranjenom Mađaru do trenutnih, radosnih dječijih programa. Svjedočili smo šokantnim i dirljivim trenucima, kada su članovi osnivači govorili o okolnostima u kojima je osnovano udruženje, odnosno kada smo na video snimcima pogledali nekadašnje trenutke Osnivačke skupštine.

Nakon što smo tešku prošlost ostavili iza sebe, ambasador Mađarske u Bosni i Hercegovini, Posa Krisztian (Kristijan Poša), pročitao je poruku Potápi Árpád Janosa (Arpad Janoš Potapi), državnog sekretara za nacionalnu politiku, u kojoj govori o daljnjoj podršci udruženju, odnosno izražava poštovanje i uvažavanje predsjedništvu i članovima udruženja Mađara. Mada se predani rad prema udruženju ne može mjeriti, predsjedništvo je zahvalnicama i poveljama izrazilo priznanje

svima onima, koji su svojim radom značajno doprinijeli radu udruženja Mađara Sarajeva. Na proslavi je podijeljen i 12. broj dvojezičnog časopisa Uj Dobos (Uj doboš), koji zajednički izdaje HUM sa udruženjem Magyar Szó iz Banja Luke. Labossa Bence (Laboša Bence) i Fülöp Dóra (Filep Dora) bivši i tadašnji stipendisti Petőfi Sandor (Petefi Šandor) Programa iznenadili su rukovodstvo HUM-a sa jednim poklonom, albumom slika iz dvadesetpetogodišnjeg života i rada udruženja. Na kraju svečanosti velikim uspjehom je nastupio budimpeštanski Hoppál Mihály Band (Hopál Mihalj Bend), a mađarski vojnici EUFOR-a pripremili su u kotliću prisutnima goveđi "pörkölt" (perkelt-jelo slično gulašu).

U sali za svečanost bila je postavljena izložba o kralju Matiji, koju je poslala Mađarska Kuća iz Budimpešte, kao i mađarska zbirka Dragana Mučibabića.

Dóra Fülöp

Preveli: Kornelia Szabó-Mehić

Megünnepelte alapításának 15. évfordulóját a Magyar Szó egyesület

Megtartotta évzáró gyűlését a Magyar Szó, a Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete. Szó esett az elmúlt időszak sikereiről, és bemutatásra került az Új Dobos folyóirat idei száma is. A gyűlés egyben ünnepi összejevetel is volt, mivel most ünnepelte az egyesület fennállásának 15. évfordulóját.

2018. december 6-án ünnepléstől volt hangos a Banja Luka-i Kisebbségek Terme. Ezen az estén ünnepelte az egyesület 15 éves fennállását. A meghívott vendégek közül jelen volt a Szarajevói Magyar Nagykövetség képviselőjében Márton Anita konzul, dr. Slaven Grbić tiszteletbeli magyar konzul, Franjo Rover, a Nemzeti Kisebbségek Szövetségének elnöke, Vesna Marić, az önkormányzat képviselője, az EUFOR magyar katonáinak képviselői Balogh László alezredes úrral az élen, valamint a szarajevói HUM testvéregyesület képviselői is.

Márton Anita üdvözölte az egybegyűlteket, gratulált az eddigi eredményekhez, és még sok sikert és kitartást kívánt a további munkához.

Az ünnepség 18.30-kor kezdődött az egyesület fiatal tagja, Boris Popović gitárjátékával. Ezután Milivojević Irén, az egyesület elnök asszonya megtartotta összegező beszédét az egyesület sikereiről 2003-tól napjainkig. Ezt követte Božidar Gluvić gitárjátéka, aki szintén ifjú tagja az egyesületnek. Utána Tóth Bojnik László, az egyesület főtítkára vette át a szót. Ő az Új Dobos kétnyelvű folyóirat idei megjelent számáról beszélt, valamint az újság történetéről. 2006 óta létezik az újság ezzel a névvel, és idén jelent meg a 12. száma. Nagy jelentőséget tulajdonít a lapnak, mivel összetartó ereje van. A két egyesület – a HUM és a Magyar Szó – tagjainak írásaiból jön létre a folyóirat. Az est további részében Fehér Árpád hegedűművész játékát élvezhették a vendégek.

Sor került az elismerések átadására is. A Magyar Szó egyesület köszönőlappal hálálta meg dr. Slaven Grbić tiszteletbeli konzul eddigi segítségét és támogatását. Az egyesület viszont kiérdemelte a Nemzeti Kisebbségek Szövetségétől a legmagasabb kitüntetést sikeres munkájáért és 15 éves fennállásáért.

Az ünnepi ülés után állófogadás várta a vendégeket. Nagyon jó hangulatban, vidám társalgással fejeződött be az évzáró ünnepség.

Fekete Tamás

Proslavljena je 15. godišnjica osnivanja udruženja „Magyar Szó“

Održana je završna sjednica Mađara Republike Srpske "Magyar szó". Bilo je riječi o proteklom periodu, o uspjesima, a održana je i promocija novog dvojezičnog časopisa "Új Dobos". Ovaj sastanak je ujedno bio i svečana sjednica, povodom 15 godina postojanja udruženja.

6. decembra 2018.godine je bilo veselo u klubu u Banja Luci. Ovo veče je proslavljena godišnjica udruženja i to 15 godina postojanja. Od pozvanih gosta bili su prisutni Anita Márton (Marton Anita), konzul, kao predstavnik Mađarske ambasade u Sarajevu, dr. Slaven Grbić, počasni mađarski konzul, Franjo Rover predsjednik Saveza nacionalnih manjina, Vesna Marić iz gradske uprave, predstavnici mađarskog kontingenta iz EUFOR-a na čelu sa potpukovnikom Lászlom Balogh (Balog Laslo) i predstavnici bratskog udruženja "HUM"-a iz Sarajeva.

Anita Márton je pozdravila goste, čestitala udruženju na uspjesima i zaželjela udruženju još mnogo uspjeha.

Proslava je počela u 18:30 sa muzičkom tačkom koju je izveo mladi član udruženja, Boris Popović . Poslije je Irena Milivojević, predsjednica udruženja održala govor o radu i uspjesima "Magyar Szó"-a od 2003 godine do danas. Nakon toga smo čuli Božidara Gluvića, takođe na gitari. Zatim je Laslo Tot Bojnik (Tóth Bojnik László), generalni sekretar udruženja, pričao o novom izdanju dvojezičnog časopisa "Új Dobos". Ispričao nam je koliko je to važno za opstanak Mađara. Novine postoje pod tim imenom od 2006. godine, a ovaj broj je 12. po redu. U drugom dijelu svečane sjednice je svirao violinista Arpad Feher (Fehér Árpád).

Uručene su i pohvale. "Magyar Szó" povodom jubileja je dodijelio zahvalnicu počasnom konzulu, dr. Slavenu Grbiću za podržavanje i

pomaganje udruženja „Magyar Szó“. Udruženje je istim povodom dobilo najveće priznanje, plaketu, od strane Saveza nacionalnih manjina za dugogodišnji uspješan rad.

Poslije svečanog dijela programa goste je čekao švedski sto. Proslava se završila uz veselo druženje u dobroj atmosferi.

Tamaš Fekete

A Kárpát-medencei Magyarok Kulturális Fóruma

Mint minden évben, így 2019-ben is megrendezésre került a Kárpát-medencei Kulturális Fórum a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet szervezésében, Zentán. A fórum január 25-én 16 órakor vette kezdetét. A rendezvényen a bosznia-hercegovinai magyarok képviselői is jelen voltak, a sarajevói HUM, valamint a Banja Luka-i Magyar Szó Egyesület; az anyaországból érkező állami szervek, valamint a más régiók szervezeteinek képviselői is.

A fórumon, melynek a Zentai Magyar Kamaraszínház adott otthont, beszámolók hangzottak el a 2018-as év eredményeiről, valamint a 2019-es évre vonatkozó tervekről. Az előadók Potápi Árpád János, Magyarország Miniszterelnökségének nemzetpolitikáért felelős államtitkára, Kárpáti Árpád, az NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. Kiemelt Programok Igazgatóságának vezetője, mgr. Hajnal Jenő, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke, valamint Kelemen László, a Hagyományok Háza főigazgatója voltak.

Ezt követte a magyar kultúra napjának központi ünnepe. Az ünneplő közönséget és a díjazottakat az újvidéki Kapisztrán Ferences Ifjúsági Kórus köszöntötte erre az alkalomra összeállított koncertjével. A központi rendezvény szónoka Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár volt. Az ünnepség a Művelődési Ház színháztermében volt, melynek keretében adta át a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség Magyar Életfa díját Németh Mátyás fotóművésznek, Vendel Gyöngyi karnagynak, Beszédes Margit kórusvezetőnek és Kónya Sándor néprajzkutatónak. Plakett elismerését N. Czirok Ferenc költő-írónak, Pásztor József színdarabrendezőnek, Tóth Ugyonka Frigyes művészeti vezetőnek, Szabó József helytörténésznek és Varga Ernő művelődésszervezőnek, valamint Aranyplakett kitüntetését Németh István népzene-kutatónak. Továbbá kihirdette a Vajdasági Szép Magyar Könyv pályázat eredményét is.

Az ezt követő délelőttön Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztalra került sor. Ennek célja a Kárpát-medencei magyar szervezetek szorosabb együttműködése. Itt minden részt vevő szervezet prezentálta múlt évi munkáját, és az egyesület terveit a következő évre. Milivojević Irén, a Magyar Szó egyesület elnök asszonya is bemutatta az egyesület eddigi eredményeit, és kitért az elkövetkezendő időszak terveire is. A zentai összejövetelen sok tapasztalattal lettek gazdagabbak a résztvevők, új ismeretségek kötődtek, és erősödtek a régiók.

Fekete Tamás

Kao svake godine i 2019-e je održan Kulturni forum Mađara Karpatskog bazena u organizaciji Saveza za kulturu vojvođanskih Mađara i Zavoda za kulturu vojvođanskih Mađara u Senti. Forum je počeo u 16 časova 25-og januara. Pored drugih organizacija iz raznih država i državnih organa i organizacija iz matice, bili su prisutni i predstavnici Mađara iz Bosne i Hercegovine, "HUM" iz Sarajeva i "Magyar Szó" iz Banja Luke.

Događaji su počeli u Kamernom pozorištu u Senti, gdje su održana izlaganja o uspjesima iz 2018. godine i o planovima za 2019. godinu. Govore su držali Potápi Árpád János, državni sekretar za nacionalnu politiku Mađarske, Kárpáti Árpád, direktor kulturnog instituta NMI, mr. Hajnal Jenő, predsjednik Nacionalnog savjeta Mađara i Kelemen László, direktor "Kuće Tradicije".

Poslije održanih govora je slijedila centralna svečanost, povodom Dana mađarske kulture. Na svečanosti su podijeljena priznanja i nagrade, a pored toga publika je mogla čuti nastup omladinskog hora "Kapisztrán Ferences Ifjúsági Kórus" iz Novog Sada. Svečanost je održana u pozorišnoj sali Kuće kulture u Senti. Zavod za kulturu vojvođanskih Mađara je podijelio nagrade za životno djelo. Nagrade su dobili Németh Mátyás fotograf, Vendel Gyöngyi dirigent, Beszédes Margit vođa hora i Kónya Sándor etnograf. Plaketu su dobili N. Czirok Ferenc pisac-pjesnik, Pásztor József glumac-reditelj, Tóth Ugyonka Frigyes umjetnički vođa, Szabó József, istoričar i Varga Ernő menadžer u kulturi. Zlatnu plaketu je dobio Németh István etnograf.

Sljedeći dan je održan okrugli sto Mađara Karpatskog bazena. Cilj okruglog stola je bio, da se ljudi iz tih regiona bolje upoznaju radi bolje saradnje. Tu su prisutni izlagali o svojim aktivnostima u prošloj i planovima za sljedeću godinu. Takođe i Irena Milivojević, predsjednica "Magyar Szó"-a je prezentovala uspjehe iz 2018. godine i iznijela planove za 2019.godinu. Učesnici su postali bogatiji sa iskustvima iz Sente, stara poznanstva su obnovljena a nova su započeta.

Tamaš Fekete

Programi Sedmice mađarske kulture u Bosni i Hercegovini su uspješno završeni

Ambasada Mađarske u Sarajevu bila je domaćin velikog broja kulturnih programa u periodu od 7. februara do 9. maja 2019. godine. Tijekom programa Sedmice mađarske kulture u Bosni i Hercegovini, u deset bosanskohercegovačkih gradova, ukupno 26 uspješnih pozorišnih predstava, koncerata, izložbi, dana filma su predstavili mađarsku tradiciju, kulturne i umjetničke vrijednosti. Programi u Bosni i Hercegovini, uz podršku Ministarstva vanjskih poslova (Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa), bili su dio Sezone Zapadnog Balkana.

Kristian Poša (Pósa Kristián), ambasador Mađarske i Ibrahim Spahić, direktor Sarajevske zime 21. januara 2019. godine na konferenciji za štampu

Kako je u januaru, na konferenciji za novinare, istakao Poša Kristijan, ambasador Mađarske u Bosni i Hercegovini: „Ministarstvo vanjskih poslova (Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa) organizuje sedmice kulture u šest zemalja regiona, u Albaniji, Bosni i Hercegovini, na Kosovu, u Makedoniji, Crnoj Gori i Srbiji, od jeseni 2018. do decembra 2019. Slična, sveobuhvatna i geografski raznolika prisutnost mađarske kulture u regionu još nije zabilježena. Bogat programski sadržaj dokazuje da Mađarska pridaje veliku važnost svojim južnim susjedima i smatra ih prijateljima (...).

Nezaboravan nastup

Mađarskog Državnog plesnog ansambla u Banja Luci

Građani Banja Luke stojeći, usklađenim dugotrajnim aplauzom su se zahvalili za nezaboravno veče, koje je pružio Mađarski državni narodni ansambl. Čak i nakon "bis"-a, plesači i muzičari binu dupke punog Narodnog pozorista Republike Srpske su napuštali uz višeminutni aplauz.

Šta još reći? Starija gospođa, članica Udruženja Mađara Republike Srpske, „Magyar Szó“, rekla je na kraju priredbe piscu ovog teksta: - Državna plesna grupa je probudila moje emocije...ponosna sam što sam Mađarica!

Čuo sam mnogo pohvala i od naših poznanika i prijatelja, koji nisu Mađari, ali i jednu šaljivu zahvalu upućenu meni:-Hvala Laslo što si Mađar, pa sam tako i ja prisustvovala ovoj predivnoj izvedbi!

Večer je otvorio gospodin Kristian Pósa, ambasador Mađarske u Sarajevu. "Mađarska se ovih dana okreće Bosni i Hercegovini, u okviru Mađarskih kulturnih sedmica, da iskrenim, čistim srcem ponudi svoje kulturno blago", rekao je između ostalog. Nakon otvaranja, publiku je ponio čarobni tok plesa i narodne muzike. Prisutni su mogli uživati u sat i po dugom neprekidnom programu. Kako je moja supruga rekla: - Nastup Mađarskog narodnog ansambla bio je "praznik za oči i za uši".

Iskreno se zahvaljujemo Ambasadi i Narodnom pozorištu Republike Srpske u Banja Luci za organizovanje ovog nastupa, ali prije svega Mađarskom državnom narodnom ansamblu za ovo prekrasno veče.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Zora Topić Fišer

Džez ansambl „Budapest Jazz Orchestra“ oduševio je Banja Luku

Nakon gostovanja i nevjerovatnog uspjeha Mađarskog državnog narodnog ansambla, u Banja Luci je gostovao još jedan ansambl iz Budimpešte, „Budapest Jazz Orchestra“. Recimo odmah na početku ovog izvještaja: sa ne manje uspjeha.

Što možemo o orkestru pronaći na internetu?

Osnovan je 1998. godine, a najčešće nastupa sa 17 muzičara. Među članovima su i jazz umjetnici, nastavnici muzičkih akademija. Njegovi solisti su Kati Volf (Wolf Kati), Tibor Kočiš (Kocsis Tibor) i Levente Čordaš (Csordás Levente). „Budapest Jazz Orchestra“ je jedan od najpopularnijih big bendova u Mađarskoj. Godinama izvode swing muziku koja je prepoznata na svjetskom nivou, kao i gotovo sve džez žanrove. Ovi svjetski priznati muzičari upustili su se u ambiciozan projekt obrađivanja pjesama kultne grupe „Queen“ u džez stilu. Ideja, koja je prvo zvučala čudno, dugogodišnji je san džez bubnjara ovog orkestra, Žolta Madaia (Madai Zsolt). Big bend svojim izvođenjem njihovih kompozicija je oduševio ljubitelje popularne, a i džez muzike.

Na otvaranju koncerta prisutne je pozdravio i ambasador Mađarske u Bosni i Hercegovini, gospodin Kristijan Poša (Pósa Krisztian). Nakon izvođenja kompozicija, kao što su „I Want to Break Free“, „We Are the Champions“ banjalučka publika u prepunoj koncertnoj sali Banskog dvora nije ostala ravnodušna, pa je stojeći aplaudirala, a oduševljenje je preplavilo sve prisutne. Opet smo doživjeli nevjerovatno veče. Hvala big bendu „Budapest Jazz Orchestra“, hvala organizatorima, Ambasadi Mađarske u Sarajevu i Banskom dvoru, kulturnom centru Banja Luke, što su nam omogućili ovaj vrhunski kulturni događaj.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Zora Topić Fišer

Sa nastupom Mađarskog državnog plesnog ansambla u Narodnom pozorištu počeo je i festival Sarajevska zima

ogroman uspjeh u Mostaru i Banja Luci) mogli smo se susresti sa manjim i većim programima poput:

Plesna grupa Frička u Banja Luci

Kako započeti izvještaj o banjalučkom nastupu plesne grupe Frička (Fricska)? Najbolje saopštiti odmah na početku: plesači iz Fričke, poimenice Pap Balint Gergelj (Papp Bálint Gergely), Musa Ahmed (Moussa Ahmed), Pap Bence Mate (Papp Bence Máté), tri simpatična mladića, prevazišli su sva očekivanja publike u banjalučkom Studenskom pozorištu. Današnja video i filmska tehnologija može stvoriti bezbroj iluzija, ali nekoliko metara od događaja, "uživo" gledati nevjerovatnu vještinu i brzinu, to je nešto sasvim drugo! No, ne radi se samo o vještini, sportu u Fričkinim plesovima već, kako i sami članovi plesne grupe naglašavaju, o savremenoj prezentaciji mađarskog narodnog plesa pomoću atraktivne koreografije.

Plesna predstava se sastojala od dva desetominutna dijela. Grupa je plesala u ekstremno brzom ritmu. Na početku publika je zapanjeno gledala taj brzi ples, a zatim se pridružila ritmičnim pljeskom predstavi. Između dva dijela gospodin Poša Kristijan (Pósa Kristián), ambasador Mađarske pozdravio je prisutne i predstavio Frička plesni ansambl. Objasnio je, da i ovu plesnu predstavu je organizirala Ambasada Mađarske u Sarajevu u okviru niza priredbi Mađarskih kulturnih sedmica u Bosni i Hercegovini. Rekao je, da je Frička plesna grupa svjetska prvakinja u jednoj kategoriji brzog plesa.

Na kraju plesne predstave publika je "prisilila" plesače dugotrajnim aplauzom na „bis“, a oni su uprkos umoru, rado zadovoljili želju publike. Na kraju predstave napravljeno je nekoliko zajedničkih fotografija sa dijelom prisutne oduševljene, očarane publike.

Od srca se zahvaljujemo plesnoj grupi Frička za nezaboravan nastup u Banja Luci i naravno za organizaciju mađarskoj ambasadi u Bosni i Hercegovini i Studenskom pozorištu u Banja Luci.

Laslo Tot Bojnik
Prevela: Nevenka Tot Bojnik

Istovremeno, kulturna dostignuća i vrijednosti Mađarske i mađarskog naroda u regionu, su malo poznata, uprkos činjenici da se Bosna i Hercegovina, zbog blizine naših granica, u osnovi smatra susjednom državom.“.

Ove godine, festival „Sarajevska zima“, koji ima dugu tradiciju, pozvao je Mađarsku za počasnog gosta, te su, na zajedničkom otvorenju festivala i Sedmica mađarske kulture, zainteresovani mogli vidjeti nastup Mađarskog državnog plesnog ansambla u Narodnom pozorištu u Sarajevu. Uspješnu produkciju, pored punog gledališta, pratilo je i medijsko izvještavanje zahvaljujući kojem su mađarski događaji, u narednim sedmicama, imali središnju ulogu u kulturnom životu Bosne i Hercegovine.

Nakon spektakularnog nastupa Mađarskog državnog plesnog ansambla (koji je nakon Sarajeva imao

- Izložba fotografija pod nazivom „Budimpeštanske priče“, koja predstavlja mađarsku prijestolnicu paralelnim fotografijama Kinski Imreta i Kaiser Ota. Izložba je bila izložena u Sarajevu, Travniku, Brčkom i Doboju.

- Izložba Semelvajs, na čijem se otvorenju mogao pogledati film pod nazivom „Spasitelj života - istinita priča Ignaca Semelvajsa“. Domaćini su bili Sarajevo, Foča i Mostar.

- Neverbalna predstava Maladype pozorišta, pod nazivom „August“, u Sarajevu i Zenici.

- Dani mađarskog filma u Sarajevu, Zenici i Mostaru.

- Putujuća izložba Mađarskog prirodoslovnog muzeja, pod nazivom „Kolijevka i sklonište“.

- Koncert pod nazivom „Queen jazz“, jednog od najpoznatijih mađarskih velikih bendova, Budapest Jazz Orchestra, u Sarajevu i Banja Luci.

- Pečujski dani u Tuzli.

- Dinamičan nastup plesne grupe Frička, koji spaja temelje tradicionalnog narodnog plesa sa elementima moderne pokretne umjetnosti. Njihovi nastupi su zabilježili ogroman uspjeh u Sarajevu, Istočnom Sarajevu i Banja Luci.

Završna manifestacija Sedmice mađarske kulture održana je 9. maja u Sarajevu. Za nastup Mađarske nacionalne filharmonije, Vijećnica je, kao najimpozantnija zgrada nekadašnje Austro-Ugarske monarhije, pružila dostojno mjesto da ugosti sve one koji su pratili mađarske kulturne programe u Bosni i Hercegovini.

Fülöp Dóra

Prevela: Estela Hadžikadunić

Sikeresen zárult a Magyar Kulturális Hetek programsorozat Bosznia-Hercegovinában

Magyarország Szarajevói Nagykövetsége 2019. február 7. és május 9. között nagyszabású kulturális programsorozatot rendezett. A Magyar Kulturális Hetek keretében tíz bosznia-hercegovinai városban összesen huszonhat nagyszerű színházi előadás, koncert, kiállítás, filmlap mutatta be a magyar hagyományokat, kulturális és művészeti értékeket. A bosznia-hercegovinai programsorozat a Külgazdasági és Külügyminisztérium támogatásával megvalósult Nyugat-Balkáni Évad része volt.

Ahogy Pósa Krisztián, Magyarország bosznia-hercegovinai nagykövete a januári sajtótájékoztatón kiemelte: „A Külgazdasági és Külügyminisztérium a térség hat országában – Albániában, Bosznia-Hercegovinában, Koszovóban, Macedóniában, Montenegróban és Szerbiában – szervez 2018 ősze és 2019 decembere között kulturális heteket. Hasonlóan átfogó igényű és földrajzi kiterjedésű magyar kulturális megjelenésre a térségben nem volt még példa. A gazdag programsorozat azt bizonyítja, hogy Magyarország fontosnak tartja déli szomszédjaihoz fűződő kapcsolatait, barátként tekint rájuk (...). Ugyanakkor Magyarország és a magyar nemzet kulturális teljesítményei, értékei a térségben kevésbé ismertek, annak ellenére, hogy Bosznia-Hercegovinára, határainkhoz való közelsége miatt, lényegében szomszédos országgént tekintünk.”

Az idei évben a nagy múltú visszatekintő Szarajevói Téli Fesztivál Magyarországot díszvendégnek hívta meg, így a Magyar Kulturális Hetek és a fesztivál közös megnyitóján – melynek a Szarajevói Nemzeti Színház adott otthont – a Magyar Állami Népi Együttes előadását láthatták az érdeklődők. A nagyszerű produkciót – a teltházas nézőtér mellett – jelentős sajtóérdeklődés is kísérte, melynek köszönhetően a következő hetekben a magyar rendezvények központi szerepet játszottak Bosznia-Hercegovina kulturális életében.

A Magyar Állami Népi Együttes lenyűgöző előadása után (mely Szarajevó után Mostarban és Banja Lukában is hatalmas sikert aratott) még olyan kisebb-nagyobb programokkal találkozhattunk, mint:

- „Budapesti mesék” névre keresztelt fotókiállítás, mely Kinszki Imre és Kaiser Ottó fotóiból összeállított párhuzamos tárlatán keresztül mutatja be a magyar fővárost. A kiállítás Szarajevóban, Travnikban, Brčkóban, Dobojban volt megtekinthető.

- Semmelweis kiállítás, melynek megnyitóján „Az életmentő - Semmelweis Ignác igaz története” c. filmet tekinthették meg a jelenlévők és amelynek Szarajevó, Foča és Mostar adott otthont

- A Maladype Színház „Augusztus” című non-verbális előadása Szarajevóban és Zenicában
- Magyar Filmlapok Szarajevóban, Zenicában és Mostarban
- A Magyar Természettudományi Múzeum „Bölcső és Menedék” című utazókiállítása

Magyar Állami Népi Együttes felejthetetlen fellépése Banja Lukában

Hosszantartó vastappsal, állva köszönték meg a Banja Luka-i polgárok a Magyar Állami Népi Együttesnek a felejthetetlen fellépést. A ráadás után is több percig tartó taps kíséretében vonultak le a táncosok és a zenészek a zsúfolásig megtelt Szerb Köztársaság Népszínházának színpadáról. Mit mondjunk még? Egy idősebb hölgy, aki tagja a Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületének, a Magyar Szónak, a következőket nyilatkozta az előadás végén e szöveg írójának: „A Magyar Állami Népi Együttes felébresztette érzelmeimet... Büszke vagyok arra, hogy magyar vagyok!”

A nem magyar ajkú ismerőseink, barátaink is elragadtatással szóltak a fellépésről, rengeteg dicsérő szó hangzott el, de egy nekem szóló tréfás köszönet is: „Köszönöm, László, hogy magyar vagy, és így részt vehettem ezen a csodás estén!”

Az estét Pósa Krisztián úr, Magyarország szarajevói nagykövete nyitotta meg. „Magyarország ezekben a napokban, a Magyar Kulturális Hetek keretében, Bosznia-Hercegovina felé fordul, hogy őszinte, tiszta szívvel kínálja fel kulturális kincseit!” – mondta többek között. A megnyitó után a közönséget lenyűgözte a tánc, a népzene csodálatos folyama. Másfél óras szakadatlan műsort élvezhettek a jelenlévők. Ahogy a feleségem mondta: „Szemet gyönyörködtető, a fülnek muzsikaszó volt a Magyar Állami Népi Együttes fellépése.”

Szívből köszönjük a nagykövetségnek és a Banja Luka-i Szerb Köztársaság Népszínházának a szervezést, de elsősorban a Magyar Állami Népi Együttesnek ezt a gyönyörű estét.

Tóth Bojnik László

- A Budapest Jazz Orchestra, Magyarország egyik legelismertebb big bandjének „Queen jazz” koncertje Szarajevóban és Banja Lukában

Budapest Jazz Orchestra elragadtatta a Banja Luka-i közönséget

A Magyar Állami Népi Együttes vendégszereplése és elsöprő sikere után még egy budapesti együttes, a Budapest Jazz Orchestra vendégszerepelt Banja Lukában. Mindjárt e beszámoló elején hadd állapítsuk meg: nem kisebb sikerrel.

Mit olvashatunk az együttesről az interneten?

1998-ban alakult, leginkább tizenhét tagú az együttes. Tagjai közt vannak dzsesszművészek, zeneakadémiai tanárok. Szólistái Wolf Kati, Kocsis Tibor és Csordás Levente. A Budapest Jazz Orchestra Magyarország egyik legnépszerűbb nagyzenekara. Évek óta műsorukon van a világszerte elismert szvingzene, valamint szinte minden dzsesszműfaj. Ezek a világhírű zenészek ambiciózus projektumot indítottak, hogy a Queen kultikus együttest számai dzsessz stílusban játsszák. Ez a projektum, ami első hallásra furcsának tűnt, a zenekar dobosának, Madai Zsoltnak régi álma. A nagyzenekar a Queen-kompozíciók előadásának stílusával a népszerű zene és a dzsessz közönségét is elbűvölte.

A koncert előtt a jelenlévőket üdvözölte Pósa Krisztián úr, Magyarország bosznia-hercegovinai nagykövete. Elmondta, hogy ezt a koncertet is a Bosznia-Hercegovinában megrendezett Magyar Kultúra Hetei keretében szervezték, amely február 7-étől május 9-éig tartott tíz bosznia-hercegovinai városban, összesen 23 programmal.

A Banski dvor zsúfolt koncertertermében az I Want to Break Free, a We Are The Champions és a többi szám elhangzását követően a Banja Luka-i közönség nem maradhatott közömbös, mindenki állva, lelkesen tapsolt. Ismét páratlan élményben volt részünk. Köszönjük ezt a Budapest Jazz Orchestra nagyzenekarnak, a szervezőknek, Magyarország Szarajevói Nagykövetségének és a Banja Luka-i Banski dvor kultúrközpontnak, hogy lehetővé tették ezt a rendkívüli eseményt.

Tóth Bojnik László

A Magyar Szó egyesület tagjai a Fricska táncsoporttal

- Pécsi nap Tuzlában
- A Fricska táncgyüttes dinamikus előadása, akik a hagyományos néptánc alapjait ötvözik a modern mozgásművészet elemeivel. Fellépéseik hatalmas sikert arattak Szarajevóban, Istočno (Kelet) Szarajevóban és Banja Lukában egyaránt. A Magyar Kulturális Hetek rendezvénysorozat záróprodukciójára május 9-én, Szarajevóban került sor. A Nemzeti Filharmonikusok előadásának otthont adó Viječnica az egykori Osztrák-Magyar Monarchia legimpozánsabb épületeként méltó helyszínt biztosított arra, hogy vendégül lássa mindazokat, akik figyelemmel követték Magyarország kulturális programjait Bosznia-Hercegovinában.

Fülöp Dóra

A Fricska táncsoport Banja Lukában

Mivel is kezdem a Fricska táncsoport Banja Luka-i fellépésének beszámolóját? Legjobb mindjárt az elején tudatni: a Fricska táncosai, név szerint Papp Gergely Bálint, Moussa Ahmed és Papp Máté Bence, a három rokonszenves fiatal fellépése minden tekintetben fölülmúlta a Banja Luka-i Egyetemi Színházban megjelent közönség várakozását. A mai video- és filmtechnológia számtalan illúziót alkothat, de néhány méterrel az eseményektől, élőben nézni a hihetetlen ügyességet, gyorsaságot, az egészen más! De nemcsak ügyességről, sportról van szó a Fricska táncaiban, hanem – ahogy maguk a táncsoport tagjai is hangsúlyozzák – a magyar néptánc időszerű bemutatásáról, attraktív koreográfia segítségével.

A táncbemutató két tízperces részből állt. Fergeteges ritmusban táncolt a csoport. A közönség kezdetben elképedve nézte a gyors táncot, majd ütemes tapssal kapcsolódott be az előadásba. A két rész között Pósa Krisztián úr, Magyarország bosznia-hercegovinai nagykövete üdvözölte a közönséget, és bemutatta a Fricska táncgyüttest. Elmondta, hogy ezt a bemutatót is Magyarország Szarajevói Nagykövetsége szervezte a Magyar Kultúra Hete Bosznia-Hercegovinában rendezvénysorozat keretében. Hangsúlyozta, hogy a Fricska táncsoport világbajnok a gyorstánc egyik kategóriájában.

A táncbemutató befejezésekor a közönség hosszan tartó tapssal ráadást is kikényszerített a táncosoktól, akik fáradtságuk ellenére örömmel tettek eleget a közönség kívánságának. Az előadás végén néhány fénykép is készült a jelen lévő elragadtatott, lelkes közönséggel.

Szívből köszönjük a Fricska táncsoportnak a Banja Luka-i emlékeztető szereplést, Magyarország nagykövetségének és az Egyetemi Színháznak pedig a szervezést.

Tóth Bojnik László

A Magyar Szó egyesület megköszönte Prijedornak az anyagi támogatást

Prijedor polgármestere /
Gradonačelnik Prijedora :
Milenko Đaković

Crnogorac Radenko, a
Prijedorputevi a.d. igazgatója és
Stojanović Anna/ direktor
Prijedorputeva A.D. i Ana
Stojanović

Stojanović Darko, a Mladost
Sportcsarnok
igazgatój/direktor Sportske
dvorane Mladost

2018. október 20-án és 21-én a Kozarán levő Mrakovicán a Bosznia-Hercegovinában élő és dolgozó magyarok megtartották hagyományos évi találkozójukat. A két bosznia-hercegovinai magyar egyesület (a Banja Luka-i Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete, a Magyar Szó és a szarajevói Magyar Polgárok Egyesülete, a HUM) tagjai mellett az összejövetelel jelen volt a Magyar Köztársaság Nagykövetségének első beosztott diplomatája, Angyal Ágnes kíséretével, valamint az EUFOR magyar egységének képviselői. Már beszámoltunk erről az eseményről, ezt a cikket az olvasó megtalálhatja honlapunkon az Új Dobos 12. számában.

A szervező, a Magyar Szó egyesület, már tavaly Mrakovicán szeretne volna megtartani ezt a találkozót, de ez pénzühiány és szervezési problémák miatt nem valósult meg. Nevezetesen a hosszú út és a szarajevói egyesület idősebb tagjai, de a gyermekek miatt is – a budapesti Bethlen Gábor Alapítványtól kapott támogatás mellett – egy éjszakára kellett volna szállást biztosítani körülbelül húsz fő számára.

Ezt a problémát Prijedor városa, valamint a Prijedorputevi a. d. Prijedor és a prijedori Mladost Sportcsarnok anyagi támogatásának köszönhetően oldottuk meg. Ily módon a Banja Luka-i Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületének, a Magyar Szónak végül is sikerült megszerveznie a bosznia-hercegovinai magyarok évi találkozóját a Kozarán, a Szerb Köztársaság területén.

Ezt a támogatást a Magyar Szó egyesület nevében a prijedori tagok – Stojanović Anna és Tóth Bojnik László – elismerő oklevelek átadásával hálaírták meg Milenko Đaković polgármester úrnak, Radenko Crnogoracnak, a Prijedorputevi a. d. igazgatójának, valamint Darko Stojanovićnak, a Mladost Sportcsarnok igazgatójának.

Tóth Bojnik László

Udruženje „Magyar Szó” se zahvalilo Prijedoru na materijalnoj podršci

Prije godinu dana, tačnije 20. i 21. oktobra 2018.godine održan je na Mrakovici, na Kozari, tradicionalni godišnji sastanak svih Mađara koji žive i rade u Bosni i Hercegovini. Pored članova dva mađarska udruženja u Bosni i Hercegovini (Udruženja Mađara Republike Srpske „Magyar Szó” iz Banja Luke i Mađarskog udruženja građana „HUM” iz Sarajeva), na skupu je prisustvovala zamjenica ambasadora Republike Mađarske, Anđal Agneš (Angyal Ágnes) sa pratnjom i predstavnici mađarske jedinice EUFOR-a. O ovom događaju smo već pisali i taj članak možete pronaći na ovoj našoj web-stranici.

Organizator, udruženje „Magyar Szó” je još 2017. godine planiralo realizovati ovaj skup na Mrakovici, ali zbog nedostatka sredstava i organizacionih problema to nije bilo moguće. Naime, zbog velike udaljenosti i zbog starijih članova, pa i djece iz sarajevskog udruženja, trebalo je pored podrške -koju smo dobili iz Bethlen Fondacije u Budimpešti- obezbijediti i smještaj za jednu noć za oko 20 osoba. Ovaj problem smo riješili zahvaljujući materijalnoj pomoći koju smo dobili od Grada Prijedora, Prijedorputeva a.d. Prijedor i Sportske dvorane „Mladost” Prijedor. Na taj način je Udruženje Mađara Republike Srpske „Magyar Szó” iz Banja Luke napokon uspjele organizovati ovaj godišnji sastanak bosanskohercegovačkih Mađara na Kozari, na teritoriji Republike Srpske.

Zbog navedene podrške članovi udruženja „Magyar Szó” iz Prijedora, Stojanović Ana i Tot Bojnik Laslo, predali su zahvalnice gospodinu gradonačelniku Prijedora Đaković Milenku, direktoru Prijedorputeva a.d. gospodinu Crnogorac Radenku i direktoru Sportske dvorane „Mladost”, gospodinu Stojanović Darku.

Laslo Tot Bojnik
Prevela: Zora Topić Fišer

Bemutakozok

Váradi Tünde vagyok, Zentán születtem a volt Jugoszlávia területén. Gyerekkorom a délvidéki Magyarok Házához kötődik, majd később Kosztolányi szülővárosában Szabadkán fejeztem be az általános és középiskolát, valamint a felsőfokú tanulmányaimat. A pedagógia több területén is tevékenykedtem, például fejlesztő foglalkozásokat tartottam egészséges és mentálisan sérült gyerekek számára. Később egy általános iskolába kerültem, ahol magyar nyelvet tanítottam több éven keresztül alsó és felső osztályokban egyaránt.

Munkaéveim során különböző munkaközösségekben tevékenykedtem. Számos tábor, konferencia, verseny megszervezése, koordinálása és értékelése adott lehetőséget arra, hogy segíteni tudjak a vajdasági magyar gyerekek és pedagógusok mindennapi nehézségeinek leküzdésében.

Legutóbb több mint három évet az írországi magyar diaszpórában töltöttem. Olyan közösségre találtam, ahol töretlenül ápolhattam nemzeti öntudatom. A 2018/2019-es tanévtől a dublini hétvégi magyar iskola és óvoda (DIÓ) programjához csatlakoztam. Változatos munkámmal elkötelezetten segítettem a diaszpórában élő magyar gyerekeket abban, hogy kialakuljon bennük a magyar nemzet és a nyelv értékei iránti tisztelet.

Ösztöndíjasként itt, Bosznia-Hercegovinában is szeretnék megragadni minden lehetőséget, hogy a legjobb tudásom szerint megvalósítsam a Petőfi Sándor Program céljait. Megtisztelő számomra, hogy hozzájárulhatok a szarajevói magyar közösség kulturális életéhez, és segíthetem boldogulását a mindennapokban különböző tevékenységek sokaságával (gyerekprogramok, magyar nyelv-oktatás, projektírás, publikálás, közösségépítés, kapcsolattartás stb.).

Váradi Tünde

(A www.petofiprogram.hu/osztondijasaink honlap szövege alapján)

**Mađarsko udruženje građana HUM
ima novu stipendisticu**

Predstavljam se

Moje ime je Váradi Tünde (Tinde Varadi), rođena sam u Senti u bivšoj Jugoslaviji. Moje djetinjstvo je vezano za Kanjižu, a kasnije, osnovnu školu i visoko obrazovanje sam završila u Subotici, rodnom gradu Kostolanyija (Kostolanji). Djelovala sam u nekoliko područja pedagogije, poput predavanja za razvoj tipične i djece s poteškoćama u razvoju. Kasnije sam, u jednoj osnovnoj školi, nekoliko godina podučavala mađarski jezik u nižim kao i u višim razredima. Tokom svojih radnih godina, djelovala sam u različitim radnim organizacijama. Brojni kampovi, konferencije, organizacije, koordinacije i ocjenjivanja takmičenja pružilo mi je priliku da pomognem mađarskoj djeci i nastavnicima u Vojvodini da prevaziđu svakodnevne teškoće. Nedavno sam, više od tri godine provela u mađarskoj dijaspori u Irskoj. Naišla sam na zajednicu u kojoj sam mogla njegovati svoju nacionalnu svijest. U školskoj 2018/2019. godini pridružila sam se programu mađarske vikend škole i obdaništa. Svojim raznolikim radom, obavezala sam se pomoći mađarskoj djeci u dijaspori da razviju njihovo poštovanje prema vrijednosti mađarske nacije i jezika.

Kao stipendista, ovdje, u Bosni i Hercegovini željela bih iskoristiti svaku priliku da realizujem ciljeve Petőfi Sándor (Šandor Petefi) programa na najbolji mogući način. Čast mi je što mogu doprinijeti kulturnom životu mađarske zajednice u Sarajevu i aktivnostima pomagati u svakodnevnom životu (dječiji programi, podučavanje mađarskog jezika, pisanje projekata, publikacija, izgradnja zajednice, umrežavanje itd.).

Tünde Váradi

(Na osnovu teksta sa web stranice www.petofiprogram.hu/osztondijasaink)

Prevela: Estela Hadžikadunić

Fotó: Vékony Dorottva

Hagyományörző hétvége Szarajevóban

Felvidéki és magyarországi vendégekkel ünnepeltek a szarajevói magyarok

Fotó:Farkas József

Az Égtájak Határon Túli Magyar Kulturális és Szolgáltató, az Égtájak Kulturális és Közművelődési Egyesület és a szarajevói HUM Magyar Polgárok Egyesülete közös szervezésében az elmúlt években négy alkalommal találkoztak Szarajevóban a Kárpát-medence különböző pontjairól érkező magyar fiatalok, művészeti együttesek és előadóművészek, hogy megismertessék őrzött, ápolt kulturális értékeiket egymással, a szarajevói magyarokkal és a többségi nemzetek érdeklődő közönségével.

Az idei évben a füleki Rakonca Néptáncgyűttes fellépésével, a Motolla Kézműves Baráti Kör kézműveseinek bemutatkozásával és Farkas József fotográfus Tanúhegyek című kiállításával folytatódott a hagyomány, mely ezúttal március 15-i nemzeti ünnepünkhöz is kapcsolódott.

A hosszú évekre visszanyúló baráti kapcsolatok és a közös munkára való kellemes visszaemlékezés ihlette rendezvény szervezése még a múlt évben kezdődött és – hála a résztvevők kitartásának – a március 16. és 19. közötti időszakban valósult meg Szarajevóban.

A HUM Magyar Polgári Egyesület péntek éjjel fogadta első vendégeit Szarajevóban, akikkel aztán három élményekkel teli napot sikerült közösen eltölteni. A szombat reggeli kötelező feladatokat követően óvárosi sétára, Szarajevó és Bosznia-Hercegovina történelmének mélyebb megismerésére került sor, de természetesen nem maradhatott el a helyi hagyományok – mint például a csevapozás, a boszniai kávé, vagy a kézműves bazár – megismerése sem.

Az egyesület relatív kis létszámára való tekintettel Szarajevóban ritkán van lehetőség arra, hogy a helyi magyar gyermekek közelebről is megismerkedhessenek tradícióinkkal, ezért a Rakonca Néptáncgyűttes és a Dobroda zenekar segítségével szombat este kötetlen táncházra került sor, melyen kicsik és nagyok professzionális segítséggel próbálhatták ki tánctudásukat. A kiváló hangulatú, hajnalba is átcsúszó táncházat követően vasárnap Mostarba utazott a társaság, ahol a felvidéki fiatalok a világörökség részét képező Öreghidat is megtekinthették. A Buna folyó forrásánál elfogyasztott ebéd után a csoport érdekes történeteket ismerhetett meg a Blagajban található Dervis kolostor múltjáról, majd a hercegovinai napsütéses tavaszban eltöltött órák után mindenki visszatért Szarajevóba, hogy a hétfői rendezvényre koncentráljon.

Bár a rendelkezésre álló pár órába még belefért a híres-neves Tunel megtekintése és egy rövid, óvárosi kávézás, a Rakonca Néptáncgyűttes, a Motolla Kézműves Baráti Kör és a Dobroda zenekar már koradélután megkezdte a készülődést az esti műsorra, valamint Farkas József fotográfus „Tanúhegyek” című, a Kárpát-medencében készült, zenész-portrékat bemutató kiállítása is a helyére került.

Az esti rendezvény első részében az érdeklődők a Motolla Kézműves Baráti Kör asztalainál ismerkedhettek a hagyományos népművészet elemeivel. A foglalkozás különösen érdekes volt a helyi általános iskola csoportjának, akik később köszönőlevélben fejezték ki hálájukat a meghívásért.

Miközben a gyermekek egy része a tojások díszítésével volt elfoglalva, a Rakonca Néptáncgyűttes vezetői, Varga Lia és Varga Norbert a dinamikusabb fiatalok táncoktatásával foglalkozott, de itt került sor a magyar népzene-és néptánc iránt érdeklődő felnőtt közönség bevonására is.

A játékos foglalkozások után hivatalos március 15-i megemlékezés vette kezdetét, melyen Muratovic Irma, a HUM Magyar Polgárok Egyesületének

elnöke, valamint Juhász-Pasity Éva alapító tag mondták el ünnepi beszédüket. Magyarország, majd Bosznia-Hercegovina hivatalos himnuszának közös meghallgatása után Angyal Ágnes, Magyarország szarajevói nagykövetségének első beosztott diplomatája tartott beszédet, melyben Orbán Viktor miniszterelnök üzenetét továbbította az itt élőknek magyar és helyi nyelven.

Miután a hivatalos ceremónia véget ért, a Rakonca Néptáncgyűttes fiataljainak előadása következett a Dobroda zenekar közreműködésével. A több, mint egyórás, magával ragadó és szuggesztív előadás mind a szarajevói magyarokra, mind pedig a helyi vendégekre nagy hatást gyakorolt, melyre a folyamatosan a színpad előtt táncoló gyerekeknél nem is kellett nagyobb bizonyíték.

A közönség távozása után a felvidéki fiatalok még közös zenélésbe és éneklésbe kezdtek a helyszínen, mielőtt visszatértek volna a hotelbe.

A HUM Magyar Polgárok Egyesülete emlékezetes és örömteli hétvégét töltött el régi barátaival és örömmel ismerkedett meg a fiatalabb generáció elhivatott és lelkes tagjaival is!

Fülöp Dóra

Vikend posvećen očuvanju tradicije u Sarajevu

Sarajevski Mađari su slavili sa gostima iz Slovačke i Mađarske

Posljednjih godina, u zajedničkoj organizaciji Udruženja Egtajak i Mađarskog udruženja građana HUM iz Sarajeva, u Sarajevu su se četiri puta sastali mladi, umjetničke grupe i umjetnici iz Karpatske kotline kako bi jedni drugima, sarajevskim Mađarima i ostaloj publici, predstavili svoje sačuvane i njegovane kulturne vrijednosti.

Ove godine se tradicija nastavila i obilježila je naš nacionalni praznik 15. marta, predstavljanjem folklornog ansambla Rakonca iz Fileka, radionicama za izradu rukotvorina od strane Motola društva za izradu rukotvorina, te izložbom fotografa Farkaš Jožefa pod nazivom „Svjedoci vremena” Inspirisan dugogodišnjim prijateljstvom i ugodnim sjećanjem na zajednički rad, organizacija događaja započela je prošle godine i, zahvaljujući upornosti učesnika, događaj je održan je između 16. i 19. marta u Sarajevu.

Mađarsko udruženje građana HUM je u petak navečer dočekalo prve goste u Sarajevu, nakon čega su proveli tri zajednička dana, puna lijepih utisaka. U subotu ujutro, nakon obaveznih aktivnost, slijedila je šetnja Starim gradom, upoznavanje sa historijom Sarajeva i Bosne i Hercegovine, ali naravno, nije izostala ni tradicija poput čevapa, bosanske kafe i obilaska starih zanata.

S obzirom na mali broj članova udruženja u Sarajevu, rijetko postoji prilika da se ovdašnja mađarska djeca bolje upoznaju sa našom tradicijom. Uz pomoć folklornog ansambla Rakonca i muzičkog sastava Dobroda, u subotu navečer održana je plesna radionica gdje su, uz stručnu pomoć, i mali i veliki mogli isprobati svoje plesno umijeće. Nakon plesne radionice koja je u sjajnoj atmosferi trajala do zore, društvo je u nedjelju otputovalo u Mostar gdje su mladi iz Slovačke mogli pogledati Stari most, UNESCO-ovu svjetsku baštinu. Nakon ručka na izvoru rijeke Bune, grupa je slušala zanimljive priče o prošlosti derviške tekije u Blagaju. Nakon satima provedenog vremena u sunčanom hercegovinskom proljeću, grupa se vratila u Sarajevo kako bi se usredsredila na događaj u ponedjeljak.

U nekoliko sati do početka događaja uspjeli smo realizirati i razgledanje poznatog sarajevskog Tunela i kratko ispijanje kafe u Starom gradu. U poslijepodnevним satima, folklorni ansambl Rakonca, Motola društvo za izradu rukotvorina i sastav Dobroda, počeli su se pripremati za večernji program. Također je postavljena i izložba fotografa Farkaš Jožefa pod nazivom „Svjedoci vremena”, koja prikazuje portrete muzičara Karpatske kotline.

Tokom prvog dijela večernjeg događaja, posjetioci su se mogli upoznati sa tradicionalnom narodnom umjetnošću na radionicama Motola društva za izradu rukotvorina. Radionice su bile posebno zanimljive osnovnoškolcima koji su izrazili zahvalnost na pozivu.

Dok se jedan dio djece bavio ukrašavanjem jaja, vođe folklornog ansambla Rakonca, Varga Lia i Varga Norbert, bavili su se plesnom edukacijom dinamičnije mladeži. Tada je

došlo na red uključivanje i starije publike, zainteresovane za mađarsku narodnu muziku i ples.

Nakon razigranih radionica, započelo je službeno obilježavanje 15. marta, na kojem su Irma Muratović, predsjednica Mađarskog udruženja građana HUM, i Eva Juhas-Pašić, članica osnivač, održale svoj praznični govor. Nakon zajedničkog slušanja službene državne himne Mađarske, a potom i državne himne Bosne i Hercegovine, Anđal Agneš, prva diplomatkinja Mađarske ambasade u Sarajevu, održala je govor kojim je prenijela poruke premijera Orban Viktora, na mađarskom i bosanskom jeziku.

Nakon završene službene ceremonije uslijedio je nastup folklornog ansambla Rakonca u pratnji sastava Dobroda. Višesatni, čarobni i sugestivni nastup imao je veliki utjecaj na sarajevske Mađare, kao i na ostale posjetitelje iz Sarajeva, a to dokazuje i neprestani dječiji ples ispred pozornice.

Nakon odlaska publike, mladi plesači i muzičari su nastavili sa pjesmom prije povratka u hotel.

Mađarsko udruženje građana HUM je provelo nezaboravan i srećom ispunjen vikend sa starim prijateljima i sa radošću je upoznalo posvećene i oduševljene pripadnike mlađe generacije!

Dóra Fülöp

Prevela: Estela Hadžikadunić

Előadás a magyar népszokásokról

Banja Lukába, a Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületéhez, a Magyar Szóhoz ellátogatott a Petőfi Sándor Program két ösztöndíjosa, Izsák Zoltán Sotiris Versecről és Mitru Barbara Tizsakálmánfalvából, azzal a szándékkal, hogy az itt élő magyarságnak előadást tartsanak a magyar népszokásokról és népviseletről, énekléssel, tánccal színesítve azt. A tolmácsolásban a Banja Luka-i ösztöndíjas, Fekete Tamás volt a segítségükre.

A Kisebbségek Szövetségének terme teljesen megtelt, nagyon sok érdeklődő érkezett az előadásra. A közönséget az egyesület elnök asszonya, Milivojević Irén köszöntötte. A vendégek között volt a Banja Luka-i tiszteletbeli magyar konzul, dr. Slaven Grbić és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség elnöke, Sutus Áron is, aki az előadás végén köszöntötte az egybegyűlteket.

Az előadás a Bölcsőtől a koporsóig címet viselte, témája a magyar népi hagyomány és a népszokások voltak, valamint a népviseletek bemutatása. Kezdetként Barbara előadásában elhangzott a Palóc himnusz. Ezután Zoltán színes előadásában az egyházi és polgári

szokásokról hallhattunk, a születésről, a felnőtté válásról, a házasságkötésről..., valamint arról, hogyan is zajlottak le valamikor ezek az események. Bemutatta, hogy miben különböznek tájként a szokások és a népviselet. Az egész Kárpát-medence magyarságának szokásai bemutatásra kerültek, legalábbis amennyi belefért a rendelkezésre álló időbe. A tematikus felépítés a születéssel kezdődött, a gyermekkoron át a felnőtté válásig, párválasztásig és az esküvőig. Itt ismét Barbara tette színesebbé a prezentációt egy sárközi menyasszony-búcsúztató népdallal. Az előadás, mint ahogy a címe is sugallja, az elhalálózással kapcsolatos népszokások bemutatásával fejeződött be. Befejezésként moldvai esti imát hallhatott a közönség.

Az eseményt Zoltán és Barbara felcsíki tánca zárta.

Az előadás befejeztével beszélgetés vette kezdetét, melynek során a jelenlévők kérdéseket tehettek fel. A közönség soraiból sokan felidéztek a gyerek- és az ifjúkori emlékeikben élő szokásokat, családi ünnepeket.

A következő napon közös kirándulást szerveztek Slatinára. A Győri család vikendháza állt rendelkezésükre. A bográcsos marhapörkölt, pálinkák, borok és maga a csodaszép helyszín is hozzájárult ahhoz, hogy ez az esemény felejthetetlen maradjon. A vendégek és a Banja Luka-i magyarok társalgása közben új ötletek születtek a további együttműködés lehetőségeiről.

Fekete Tamás

Predavanje o mađarskim narodnim običajima

Banjalučko Udruženje Mađara Republike Srpske „Magyar Szó” posjetili su stipendisti Programa „Petefi Sándor”, Zoltan Ižak Šotiriš (Zoltán Izsák Sotiris) iz Vršca i Barbara Mitru iz Budisave, sa namjerom, da održe predavanje ovdšnjim Mađarima o narodnim običajima, narodnoj nošnji Mađara, začinivši to sa pjesmom i plesom. U prevođenju im se našao na usluzi stipendista u Banjaluci, Tamaš Fekete (Fekete Tamás).

Sala Saveza nacionalnih manjina se potpuno napunila, jako mnogo zainteresovanih je došlo na predavanje.

Publiku je pozdravila predsjednica udruženja, Irena Milivojević (Milivojevity Irén). Među gostima je bio i banjalučki mađarski počasni konzul, dr. Slaven Grbić i predsjednik Saveza za kulturu vojvođanskih Mađara Aron Šutuš (Sutus Áron), koji je na kraju priredbe pozdravio okupljene i izrazio svoje najljepše želje .

Priredba je dobila naziv „Od kolijevke do kovčega“, a glavna je tema bila mađarska narodna tradicija i narodni običaji, kao i predstavljanje narodnih nošnji. Za početak u Barbarinoj izvedbi čula se Palochimna (Palóchimnus- stara pjesma, himna). Zatim je Zoltan održao veoma interesantno predavanje o crkvenim i građanskim običajima, o rođenju, odrasloj dobi, o

braku, kako su se ovi događaji, praznici dešavali. Ukazao je na razlike u običajima i nošnji, zavisno od pojedinih predjela. Mađari iz čitavog Karpatskog bazena su bili obuhvaćeni, naravno toliko, koliko je „stalo“ u raspoloživo vrijeme. Tematska struktura počela je rođenjem, preko djetinjstva do punoljetstva, izbora supružnika, do vjenčanja. Barbara je ponovo obogatila prezentaciju narodnom pjesmom za opraštanje sa nevjestom iz Šarkeza (Sárköz). Predavanje, kako sam naziv kaže, završilo se prikazivanjem običaja prilikom smrti. Na kraju predavanja publika je čula jednu moldavsku večernju molitvu. Ovaj događaj se završio Zoltanovim i Barbarinim felčki (Felcsík) plesom. Nakon priredbe započeo je zajednički razgovor, gdje su prisutni mogli postavljati pitanja. Mnogi iz publike prisjetili su se običaja i porodičnih praznika iz djetinjstva i mladosti. Sljedećeg dana organizovan je zajednički izlet u Slatinu. Na raspolaganju nam je bila vikend kuća porodice Đeri (Gyóri). Juneći perkelt iz kotlića, rakije, vina i samo čudesno lijepo mjesto doprinjeli su, da ovaj događaj postane nezaboravan za prisutne. U druženju gostiju sa banjalučkim Mađarima rodile su i ideje o novim mogućnostima za daljnju saradnju.

Tamaš Fekete

Prerverla: Irena Milivojević

Lezajlott az idei Nemzeti Kisebbségek Tevékenységeinek Banja Luka-i Szemléje és a Nemzeti Kisebbségek Prnjavori Fesztiválja

Ez év október 12-én és 13-án színes programoktól volt hangos a Szerb Köztársaság két városa, Banja Luka és Prnjavor. Mint eddig minden évben, idén is megszervezték Banja Lukában a Nemzeti Kisebbségek Tevékenységeinek Szemléjét, immár 16. alkalommal, és Prnjavor városban a Nemzeti Kisebbségek Fesztiválját, 10. jubileumi alkalommal.

A banja lukai szemlére Óbecséről érkeztek a vendégek, akik bácskai tiszamenti táncokat adtak elő. Az óbecsei Petőfi Sándor Kultúrkör Kiscimbora táncegyüttese Cseszák Balázs és Cseszák Korcsik Anikó vezetésével népszerűsítette a magyar kultúrát ezen az eseményen. A szemle után állófogadás várta a vendégeket, melyen minden Banja Lukában élő nép, saját nemzetére jellemző ételeit mutatta be. A csapatnak volt ideje a fellépés előtt, valamint a két ünnepség között egy kis város nézésre. Megnézték a város központját, a sétálóutcát, valamint a Banja Luka-i várat, mely a „Vrbas” (Orbász) folyó partján áll. A várost a Magyar Szó Egyesület elnök asszonya, valamint a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasa mutatták meg a vendégeknek.

Vasárnap délután megérkezett a csoport Prnjavorba, ahol részt vett egy ünnepi díjátadón, mely a Kisebbségek Szövetsége fennállásának 10. évfordulója alkalmából volt megszervezve. Ezután a Petőfi Sándor Kultúrkör vonós zenekara a „Becsei vonós banda” kápráztatta el a közönséget mezőkölpényi dallamokkal a Nemzeti Kisebbségek Szövetsége irodájának ünnepi megnyitóján.

19 órakor kezdődött a Fesztivál, melyen több más, a Szerb Köztársaságban élő kisebbség mellett, az óbecsei Kultúrkör nagyon színvonalas fellépésével gazdagította az eseményt. Tiszamenti és felcsíki táncokat mutattak be, valamint mezőkölpényi dallamokat játszott a vonós zenekar.

A két napos látogatás nagyon jó hangulatban múlt el, mindenki sok élménnyel gazdagodott, a táncsoport is, és ugyanúgy a szerb köztársasági magyarok, és a fesztiválra, valamint a szemlére látogató nézők is.

(A www.petofiprogram.hu honlap szövege)

Fekete Tamás

Održana je ovogodišnja banjalučka Smotra stvaralaštva nacionalnih manjina i Festival nacionalnih manjina u Prnjavoru

12. i 13. oktobra ove godine dva grada u Republici Srpskoj, Banjaluka i Prnjavor, bila su puna živopisnih programa. Kao i svake godine, i ove je godine u Banjaluci po šesnaesti put održana smotra stvaralaštva nacionalnih manjina, a u Prnjavoru jubilarni 10. Festival nacionalnih manjina.

Gosti banjalučke smotre došli su iz Bečeja, a izveli su plesove iz Bačke, iz krajeva pored Tise. Plesni ansambl „Kiscimbora” (Kíscimbora→Mali drugar) Kulturnog društva „Petőfi Sándor” (Šandor Petefi) iz Bečeja, koji su vodili Cseszák Balázs (Balaž Česak) i Cseszák Korcsik Anikó (Česak Korčik Aniko), promovirali su mađarsku kulturu na ovoj manifestaciji. Nakon smotre održan je prijem na kojem su predstavljena jela svakog naroda koji živi u Banjaluci, tipično za njihovu naciju.

Gosti su imali vremena prije nastupa i između dvije proslave razgledati malo grad. Posjetili su centar grada, šetalište i tvrđavu Banja Luke na obali rijeke „Vrbas” (Orbas). Grad je gostima predstavila predsjednica udruženja „Magyar Szó” i stipendista Petőfi Sándor Programa.

U nedjelju popodne, grupa je stigla u Prnjavor kako bi prisustvovala svečanoj dodjeli nagrada povodom obilježavanja 10. godišnjice osnivanja Saveza udruženja manjina. Potom je gudački orkestar kulturnog društva Petőfi Sándor, „Becsei vonós banda” (Bečei vonoš banda→Bečejski gudački bend) očarao publiku melodijama iz Mezőkölpénya (Mezekelpenji) na svečanom otvaranju Ureda udruženja nacionalnih manjina.

Festival je započeo u 19 sati na kojem, pored nastupa predstavnika manjina koji žive u Republici Srpskoj, KUD iz Bečeja obogatilo je događaj vrlo kvalitetnim nastupima. Izvedeni su plesovi iz krajeva pored Tise i iz Felcsíka (Felčik), a gudački orkestar je izveo melodije iz Mezőkölpénya.

Dvodnevna posjeta protekla je u vrlo dobrom raspoloženju, svi su bili obogaćeni mnogim iskustvima, plesna grupa kao i Mađari Republike Srpske, pa i publika, koja je posjetila festival i smotru.

(Tekst sa web stranice www.petofiprogram.hu) **Tamás Fekete**

Preveo: Laslo Tot Bojnik

Húszéves a pulai Móricz Zsigmond Magyar Kultúregyesület

Ez az új látogatás jó alkalom volt a közös munka, különösen városnak és a Nemzeti Kisebbségek Szövetségének is célkitűzése.

Ez év október 18-án és 19-én a Szerb Köztársaság-i Kisebbségek Szövetségének elnökével, Franjo Roverrel meglátogattuk pulai barátainkat a Móricz Zsigmond Magyar Kultúregyesületben. Az elmúlt időszakban elhanyagoltuk a kapcsolatok ápolását ezzel az egyesülettel. Látogatásunk ürügye az egyesület fennállása és munkája húszéves jubileumának a megünneplése volt. A két egyesület közötti barátság tíz évvel ezelőtt, 2009-ben kezdődött, amikor a pulaiak vendégszerepeltek nálunk a Nemzeti Kisebbségek Tevékenységeinek V. Szemléjén Banja Lukában. A következő látogatásra 2011-ben került sor, amikor is aláírtuk az együttműködési memorandumot Banja Luka és Pula városa, valamint az öt Banja Luka-i kisebbségi egyesület és a pulai egyesületek között.

a határokon átnyúló együttműködés fejlesztésére, ami Banja Luka **Milivojević Irén**

Dvadeset godina djelovanja puljanskog Mađarskog kulturnog društva „Móricz Zsigmond”

ponovni susret bila je dobra prilika da se obnovi saradnja, pogotovu za njegovanje vangranične saradnje, za koje se zalažu grad Banja Luka i Savez Nacionalnih manjina Republike Srpske.

18. i 19. oktobra ove godine, zajedno sa predsjednikom Saveza Nacionalnih Manjina Republike Srpske Franjom Roverom, bila sam u posjeti našim dragim prijateljima u Puli, Mađarskom kulturnom društvu „Móricz Zsigmond”, sa kojima smo zadnjih godina na žalost zapostavili saradnju. Razlog posjete bilo je prisustvovanje na proslavi dvadesetogodišnjeg jubileja postojanja i stvaralaštva udruženja. Prijateljstvo između naša dva udruženja počelo je daleke 2009 godine, kada su nas Puljani predstavljali na V Smotri kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina u Banja Luci. Uzvratna posjeta bila je 2011. godine, tad je potpisan Memorandum o saradnji između grada Banja Luke i Pule, kao i još pet udruženja nacionalnih manjina iz Republike Srpske, među njima je bilo i naše udruženje. Ovaj **Irena Milivojević**

Banja Lukában megemlékeztünk az 1848-as magyar szabadságharcról

A Banja Luka-i Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete, a Magyar Szó megemlékezett az 1848-as magyar forradalomról és szabadságharcról. Az összejövetelre március 15-én került sor családi hangulatban. Az egyesület főttkára, Tóth Bojnik László tartott egy történelmi előadást a felkelést megelőző, valamint az azt követő eseményekről. Az előadás két nyelven hangzott el. A többség már tisztában volt azzal, hogy miről emlékezünk meg e napon, de volt, aki először hallott részletesebben 1848-ról. Bogosanović Julianna, az egyesület egyik tagja elénekelte a Magyar Himnuszt, majd elszavalta Petőfi Sándor Nemzeti dal című versét. Ezt követően Branislav Savičić egyesületi tag olvasta föl magyar nyelven a Föltámadott a tenger... című Petőfi-költeményt. A viszonylag kis lélekszámú csapat élvezettel hallgatta az előadást, az elhangzott versek szavaloit pedig tapssal jutalmazta.

Fekete Tamás

U Banja Luci smo obilježili godišnjicu mađarskog ustanka iz 1848. godine

Banjalučko Udruženje Mađara Republike Srpske „Magyar Szó” je obilježilo 15. mart iz 1848. godine, godišnjicu izbijanja mađarske revolucije i borbe za nezavisnost. Na ovaj skup 15. marta nije došlo previše članova (16), tako, da je obilježavanje proteklo u „porodičnoj atmosferi”. Laslo Tot Bojnik (Tóth Bojnik László), generalni sekretar udruženja, održao je predavanje o istorijskim događajima prije i poslije ustanka. Izlaganje je bilo dvojezično. Većina prisutnih već je imala pojma o događaju koji se obilježava, ali bilo je i onih, koji su prvi put čuli nešto više o 1848. godini. Julijana (Júlianna) Bogosanović, jedna od članica udruženja, otpjevala je mađarsku himnu i odrecitovala „Nacionalnu pjesmu” od Petefi Sándora (Petőfi Sándor). Nakon toga, drugi član udruženja, Branislav Savičić, pročitao je na mađarskom jeziku „Uzdiglo se more...”, takođe Petefi stihove. Relativno malobrojna ekipa sa uživanjem je slušala predavanje, a recitatore odslušanih stihova još nagradila i aplauzom.

Tamaš Fekete

Banja Luka-i és szarajevói fiatalok utaztak Kárpát-aljára

PUT U UKRAJINU

Svako putovanje koje doživim, shvatim kao neku lekciju koja će mi vrijediti kasnije u životu. Možda su to ljudi, mjesto ili sami utisci puta. Nove sredine i ljudi u njima nas mijenjaju i pomažu pri unutrašnjem izrastanju.

Ovog puta, putanja je bila ka dalekoj Ukrajini, zajednici Mađara unutar Ukrajinskih granica kao što su Alji melem fondacija i Szelid jahački centar.

Teško je reći da nam je put koji je trajao više od 15 sati lako pao, ali uz nasmijanu i raspoloženu družbu, teško se žaliti.

U cilju da dođemo do mjesta boravka tokom ovog putovanja, dočekani smo u Grko-katoličkom studentskom domu "Stojka Šandor" u Karačinu (Karacsfalva) sa toplom dobrodošlicom našeg domaćina Silaj Istvana, te upoznavanjem samog mjesta, škole kao i njenog historijata. U par navrata, zbog znatizelje učenika ove škole, uspjeli smo razmjeniti par riječi i utisaka. Vidno uzbuđeni zbog gostiju, nisu skrivali svoju zainteresovanost za naš dolazak, te im je bilo drago čuti da smo došli iz daleka kako bismo upoznali, iskusili i postali dio ovog društva, kulture, barem i na kratko.

Iako smo bili vremenski ograničeni, to nam nije predstavljalo problem da obiđemo obližnja mjesta i gradove. Neki od njih su Vynohradiv, Berehove i Mukachevo.

Na samom koncu ove avanture, postali smo dio legendarne borbe kod Egera između Mađara i Turaka, koju smo odigrali cijelu bitku u autentičnoj odjeći, služeći se starim oružjem u duhu prošlosti.

Kao grupa Mađara koji žive u Bosni imali smo priliku upoznati se sa istorijatom ove bitke, tako da su neki od nas bili dio same borbe, a neki su bili i dio crkvenog društva, koji je bio zadužen za nastradale tokom ovog događaja. Bilo je interesantno isprobati stara oružja, gađati lukom i strijelom, što u ovoj mađarskoj zajednici njeguju. Mada je sunce bilo veoma jako što nam je povremeno stvaralo probleme zbog toplote kostima koje smo nosili, taj dan će mi ostati u divnom sjećanju. Pozitivan duh, puno smijeha kao i sam stil borbe koji se koristio u tom periodu je fascinantan. Mačevanje, streljaštvo, ljutiti jahači i ogromna vojska su samo neki segmenti u koje smo bili uključeni.

Zahvaljujući organizatorima, a prvenstveno našem domaćinu Silaj Istvanu, naša grupa je dobila priliku isprobati tehniku streljaštva i naučiti osnove ove tehnike.

Zbog kratkog boravka, nismo uspjeli upoznati i naučiti više od ove bratske zajednice, ali vratili smo se svojim kućama bogatiji za nova poznanstva i prijatelje Mađare koji žive u ovoj za nas dalekoj zemlji. Ono što ću pamtiti jeste dobro gostoprimstvo, bogata kultura i ljudi koji su upotpunili ovaj put. Ono čega sam postao svjestan zahvaljujući ovom putu je očuvanje, ponos i ljubav prema prošlosti, svojoj kulturni i svom porijeklu. Ponos koji sam osjetio i koji je bio prisutan kod naših prijatelja Mađara iz Ukrajine, ljubav prema svojoj kulturni i tradiciji, kao i njegovanje prošlosti su samo neke od stvari koje će nam služiti kao lekcija za sadašnjost i budućnost. Da se voli, poštuje i očuva vlastito porijeklo, za sebe i za buduću generaciju.

Dani Buljetović

Közös kárpát-aljai kiránduláson vehettek részt a Banja Luka-i Magyar Szó és a szarajevói HUM Magyar Polgárok Egyesületének fiatal tagjai.

Az utazás célja – a magyar területek és városok megismerése mellett – az volt, hogy a boszniai fiatalok olyan hagyományos magyar sportokkal ismerkedhessenek meg, melyekhez hazájukban nagy valószínűséggel nem volna lehetőségük közelebb kerülni.

A Beregszász környékén immáron második éve szolgálatot teljesítő Szilaj István (Petőfi Sándor Program) épp ilyen hagyományokkal foglalkozik; közösségi munkájának, sajtóaktivitásának hála pedig hivatását Szarajevóból is lehetőségünk volt nyomon követni. Hosszú hónapok csendes megfigyelőmunkáját követően végül ez év elején született meg az elképzelés, hogy a közösségi média fényképeit élő kapcsolatokra cserélnénk és örömmel ismernénk meg azt az aktív – és a mi szemünkben hatalmas – magyar közösséget, ahol gyermekek és felnőttek egyaránt örömmel hódolnak történelmünk előtt.

A kapcsolatfelvételt követően gyorsan ki is derült, hogy István és fogadószerkezete május 18-án olyan történelmi csatajátékra készül, melyben statisztaként akár egy gyorstalpaló baranta- és íjász tanfolyam után is vendéglátóink hasznára válhatunk, így aztán rögvést megkezdttük a szervezést.

A Nemzetpolitikai Államtitkárság és a Rákóczi Szövetség támogatásának köszönhetően olyan 15 és 35 év közötti fiatalok körében hirdettük meg az utazást, akik a banja lukai Magyar Szó Egyesület, vagy a szarajevói HUM Magyar Polgárok Egyesületének tagjai és érdekli őket a magyar történelem, valamint vállalják a történelmi csatajátékon való aktív részvételt.

Bár sajnálatos módon még az utolsó pillanatban is történtek lemondások, végül egy csütörtöki délután Muratović Irma és Fülöp Dóra vezetésével tizenketten mégis útnak indultunk. A megközelítőleg 15 órás utazás sem szegte kedvünket és Magyarországon átsuhanva a péntek reggeli órákban értük el Kárpátalját és szállásunkat, a karácsfalvai Sztójka Sándor Görögkatolikus Líceumot, amely a következő két napban szeretett otthonunkként szolgált. Rövid pihenő után – Tóth Jenő atya gyors segítségének köszönhetően – máris belevetettük magunkat a kárpátaljai rengetegbe és András Hanga (Petőfi Sándor Program) kíséretével Beregszászra utaztunk. A városban végül csatlakozott hozzánk Hanga egyik helyi barátja is, aki gondoskodott arról, hogy a leginkább frekvenciált helyeken kívül Beregszász rejtett kincseit is megismerjük. Így jutottunk el az egykori Beregmegyei Kaszinó helyén működő, patinás Arany Páva étterembe, így tekintettük meg a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolát és így tudtuk megköszölni a helyi sörkülönlegességeket is. Köszönet Alex!

Az együtt töltött délután folyamán bőven akadt alkalmunk a közös beszélgetésre, mely során megoszthattuk egymással a két régió tapasztalatait, a helyi magyarság örömeit és nehézségeit.

Utazás Ukrajnába

Minden utazást úgy élek meg, mint egy leckét, aminek hasznát veszem később za életemben. Néha za emberekről, néha a helységekről, néha csak az út benyomásairól van szó. Új környezet és az ottani emberek változtatnak bennünket, és segítik belső fejlődésünket.

Ez alkalommal az utazás a messzi Ukraina felé irányult, Ukraina határain belül élő magyar közösségek felé, mint Alji melem alapítvány és a nagyszőlősi Szelid Lovas Központ.

El kell ismernünk, hogy a 15 órás út eléggé nehezünkre esett, de a vidám, jókedvű társaság mellett nehéz panaszkodni.

Utazásunk végcélja a karácsfalvi Görögkatolikus Liceum diákokthona volt, ahol meleg vendégszeretettel vártak bennünket, különösen házigazdánk Sztójka Sándor, aki rögtön bemutatta a helység történelmét és az iskolát. Többször is találkoztunk és beszélgettünk az iskola kíváncsi tanulóival, akik láthatóan izgalommal vártak bennünket, és nem titkolták érdeklődésüket. Örültek, hogy ilyen messziről eljöttünk hozzájuk, hogy megismerkedjünk, tapasztalatot szerezzünk és ha rövid időre is, de ennek a társaságnak, kultúrának részévé váljunk.

Annak ellenére, hogy rövid idő állt rendelkezésünkre, minden probléma nélkül bejártuk a környéket és városait, mint Nagyszőlős, Beregszász, Munkács.

Végül, de nem utolsósorban, nagyon-nagy élmény volt eljátszani a legendás egri magyar –török ütközetet, eredeti ruhákban, régi fegyvereket használva, a régi idők szellemében. Mint magyaroknak, akik Bosznia és Hercegovinában élnek, alkalmunk volt megismerni ennek az ütközetnek a történetét úgy, hogy néhányan a harc részesei voltunk, a többiek pedig a templomi csapat tagjaiként a sebesülteket ápolták. Nagyon érdekes volt a régi fegyvereket kipróbálni, nyíllal, vesszővel löni, ami ebben a magyar közösségben hagyomány. A Nap nagyon erősen sütött, és ez bizony probléma volt a meleg kosztümök miatt, amit viseltünk, mégis ez a nap szép emlékünknél marad. Pozitív hangulat, sok nevetés, úgy mint maga a harc eredeti stílusa, nagyon erős benyomást kellett bennünk. Kardvívás, nyíllövészet, mérges lovasok és a hatalmas hadsereg, csak néhány töredék, amibe bennünket is bevontak.

A szervezőknek, de különösen házigazdánknak, Szilaj Istvánnak köszönve, a mi csapatunk is kipróbálta a nyíllövészet technikáját és az alaplolgokat megtanultuk. Rövid otlétünk alatt nem sikerült eléggé megismerkednünk és többet megtanulnunk ettől a baráti közösségtől, de hazatérve magunkal hosztuk az új ismerősök, ebben a távoli országban élő magyar barátaink emlékének gazdagságát.

Emlékezni fogok a vendégszeretetre, a kultúra gazdagságára és az emberekre, akik kiegészítették ezt az utazást.

Ennek a kirándulásnak köszönve rájöttem, hogy milyen fontos származásunk, kultúránk megőrzése, a dicső múlt szeretete.

Éreztem a mi ukrainai magyar barátaink büszkeségét, kultúránk és hagyományaink iránti szeretetét, a múlt tiszteletét, és ez nekünk is nagy lecke a jelenben és jövőben is. Szeretni, tisztelni, ápolni örökségünket az elkövetkező nemzedék számára is.

Buljetović Dani

Fordította: Pasily-Juhász Éva

Miután visszatértünk Karácsfalvára, István csatlakozott hozzánk, hogy felkészítsen bennünket a másnapi küzdelemre.

Szombaton a reggelit követően azonnal Nagyszőlősre indultunk, ahol érkezésünkkor már javában zajlottak az előkészületek: a magyar várvédők lázasan készültek az összecsapásra, a török csapat a harci viseletet tökéletesítette, míg az asszonyok óriási üstben készítették az ebédet a megfáradt katonáknak. Előre nem tudhattuk, hogy Eger várának védelmében a török, avagy a magyar csapatot fogjuk-e erősíteni, de látva Dobó István iránti lelkesedésünket vendéglátóink úgy döntöttek, hogy nagyobb hasznukat veszik a várvédők oldalán.

„A résztvevők sokfelől érkeztek. A szőlősi lovasok és barantások mellett a beregszászi baranta csapat tagjai a tavasz folyamán sokat készültek, próbáltak. Beregszászból, a 4. számú iskolából két busznyi erősítés érkezett, igaz, ők főleg a török sereget gyarapították. Utazásukat a Nefelejcs Virágszalonn támogatta. Színes kendőkből turbánt kötöttek, övet a derekukra, s volt, akinek mindenféle tarka, keleties tunika, köntös is akadt. Magyarországról egy igazi kun hagyományőrző is eljött, Horák Zsolt, aki lóhátról irányította az ostromot Kara Ahmed pasa szerepében” – írja Szilaj István a beszámolójában.

„Az ostrom ágyúszóval kezdődött, majd a törökök csatakiáltással rohmoztak. 3-szor próbálták elfoglalni a falakat, s volt egy rövid pillanat, amíg a várba betörve úgy tűnt, sikerrel járhatnak. Azonban a 3. ostrom végén a magyar vitézek meggyújtották a tüzes kereket, amittől az ellenek inába szállt a bátorsága, és végleg megfutamodott. Az egri védők egészen a tórendszerre változott mező végéig kergették őket. Majd a két sereg a lovasok, és Dobó várkapitány vezetésével megbékélve együtt vonult be a meghajolni a közönség elé”

Az igazán tanulságos történelmi csatajáték után a Bosznia-Hercegovinából érkező fiataloknak még lehetőségük volt belekóstolni az íjászat és a vívás tudományába, ami valóban hatalmas élményt jelentett a résztvevőknek.

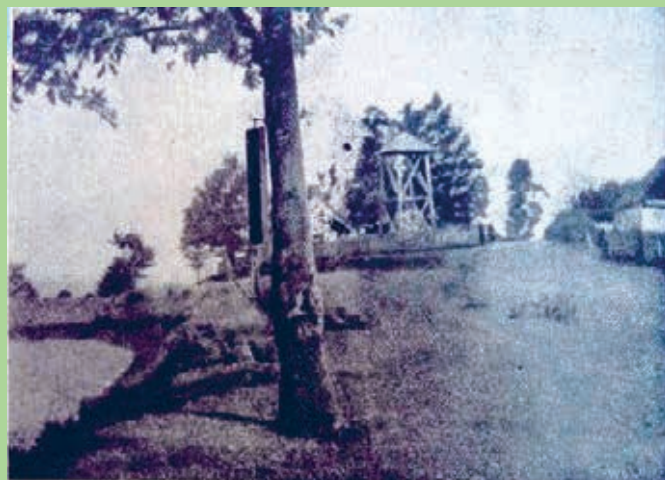
Ezúton is hálásan köszönjük a nagyszőlősi Szelid Lovas Központ, illetve az egész Margitics család vendégszeretetét!

Az egri vár ostromának visszaverésében alaposan kifáradt csapat az estét pihenéssel töltötte, majd a délelőtti körlettakarítást követően Munkácsra indultunk.

Az érkezéskor szerzett tapasztalataink alapján feltételeztük, hogy nem lesz zökkenőmentes a határátlépés Magyarországra, így egy gyors városnézést és vásárlást követően kénytelenek voltunk máris hazafelé indulni. Megérzéseink nem csaltak, összesen három és fél órát töltöttünk az ukrán-magyar határon, de még így is sikerült világosan Magyarországra érnünk, így gyorsan belevetettük magunkat a zöld mezőkbe még a közelgő vihar előtt. Örömmel tölt el bennünket, hogy részesei lehettünk egy ilyen útnak és biztosak vagyunk benne, hogy mind a szarajevói, mind pedig a Banja Luka-i fiatalok hasznos tapasztalatokkal és értékes üzenettel tértek haza Bosznia-Hercegovinába.

Fülöp Dóra

Sikeres történelmi estet tartott dr. Makkai Béla Banja Lukában

A vucsijáki kápolna fényképe

A Magyar Szó egyesület meghívására 2019. október 25-én kedves vendég érkezett Banja Lukába, dr. Makkai Béla, a budapesti Károli Gáspár Református (protestáns) Egyetem docense, a történettudomány jelöltje.

Meghívásunknak két indoka volt. 2013-ban a bosznia-hercegovinai népszámlálás előtt e sorok írója a magyarnak vallók számát igyekezett növelni, ezért a bosznia-hercegovinai magyarok történelmével és lélekszámával foglalkozó szöveg írásába kezdett. A cikk az ebben az országban megjelenő magyar folyóirat, az Új Dobos számára készült. Az interneten szinte kizárólag dr. Makkai Béla tanulmányait lehetett használni az említett célra. Bőven merítettem adatokat ezekből a tanulmányokból, sikerült is összeállítani két táblázatot, történelmi áttekintést a bosznia-hercegovinai magyarok népességéről, az iskolákról, az iskolába járó gyerekek, fiatalok számáról. Így dr. Makkai Béla történész volt az ihlet adó az akkor kezdődő, a bosznia-hercegovinai magyarokkal kapcsolatos egyesületi kutatásoknál is. Különösen Vucsiják, a valamikor többségében magyar falu Prnjavor községben volt érdekes számunkra... Mindezért nagyon hálásak vagyunk dr. Makkai Bélának és elhatároztuk, hogy ha lehetséges, vendégül látjuk és megismerkedünk vele. Ezt sikerült is megvalósítani. A másik indok pedig az, hogy a Magyar Szó egyesület már évek óta azon dolgozik, hogy elfogadhatóvá tegye a helyi önkormányzat és lakosság számára egy emléktábla vagy emlékoszlop fölállítását és a magyar temető elkerítését Vucsijákon. A prnjavori önkormányzat nem elutasító, de kissé óvatos viselkedése ebben a dologban a II. világháború

eseményeivel van kapcsolatban, pedig a magyarok már 1942-ben elhagyták Vucsijákot, és Magyarországra költöztek. Történelmi est szervezésével, azon dr. Makkai Béla és Dario Topić prnjavori történész előadásával terveztünk hozzájárulni a történelmi tények feltárásához, a feltételezett előítéletek kiküszöböléséhez, a helyi lakosság és a magyarok jó viszonyának továbbfejlesztéséhez. Mindezt – meg vagyunk győződve – legalább részben el is értük a történelmi esttel, de biztosak vagyunk abban, hogy a

témát sikerült demisztifikálni, tudományos megvilágításba helyezni. Ebben a beszámolóban nem foglalkozunk a történelmi est tudományos eredményeivel, arról majd egy más alkalommal.

A kedves vendéggel és barátjával, Pékó Zoltán építészmérnökkel Banja Luka bejáratánál 13 óra tájban találkoztunk. A vendégekkel együtt ebédeltünk Milivojević Irén és én, majd György és Brane egyesületi tagok vették át a vendégek kísérését. Bejárták az Orbász folyó kanyonját, majd visszaérkezésük után a város központjában sétáltak. Végül megtekintették a Kastelt, a Banja Luka-i várat, ahol vacsoráztak, megízlelték a Banja Luka-i csevapot. Szombaton reggel a vendégekkel Prnjavorba utaztam. Vucsijákon a helyi történész, Dario Topić várt ránk. Megtekintettük a régi iskolaépületet és a magyar temetőt.

Este 18 órakor kezdődött a történelmi est a Szerb Köztársasági Nemzeti Kisebbségek Szövetségének termében, Banja Lukában Magyar múlt Bosznia-Hercegovinában (az Árpádoktól az I. világháború végéig, de kitekintéssel napjainkig) címmel. A termet Fekete Tamás, a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasa és Zoran egyesületi tag készítette elő. Dr. Makkai Béla docens előadásából megtudhattuk, hogy a magyarok már a XII. századtól kapcsolatban álltak Bosznia-Hercegovina északi részeivel. Jelentősebb letelepedésük a Monarchia idejében történt. Két ajándékkal is meglepett bennünket az előadó. Rábukkant a néhai vucsijáki templomocska fényképére egy bukaresti Magyar Naptárban, valamint egy kérdőívre, amit 1917-ben töltöttek ki Vucsijákon. Ez a kérdőív sok adatot tartalmaz a vucsijáki magyar lakosokról. A II. világháború eseményeiről a vucsijáki magyar lakosokkal kapcsolatban Dario Topić – történész, a Magyar Szó egyesület régi barátja és kutatótársa – adott egy rövid áttekintést. A történelmi est végén Milivojević Irén, a Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületének, a Magyar Szónak az elnök asszonya köszönőlapot adott át dr. Makkai Bélának, így méltányolva és megköszönve a bosznia-hercegovinai magyarok történelmével kapcsolatos munkásságát. Az est koktéllal és ízes falatokkal megrakott nagy asztal mellett zárult, amelyet Biljana, Sena és Nevenka egyesületi tagok készítettek elő.

Nagyon sikeres és érdekes történelmi esten vehettek részt a Magyar Szó tagjai, de a jelen lévő vendégek is. A harminc-egynéhány megjelent között volt Márton Anita konzul, a Szarajevói Magyar Nagykövetségből, Szabó László dandártábornok úr Fenyvesi György alezredes és Csoma Sándor törzsszászlós kíséretében az EUFOR magyar egységéből, a Banja Luka-i Egyetemről dr. Željko Savanović egyetemi tanár, Brane Milijašević Prnjavorból, a vucsijáki magyarok egyik leszármazottja, Radmila Maričić, az Olasz Nemzeti Kisebbség Egyesületének elnök asszonya és még sokan mások. Köszönjük a vendégeknek, hogy jelenlétükkel növelték a történelmi est jelentőségét. Köszönjük Dario Topićnak a II. világháború eseményeiről szóló

beszámolóját.

Külön köszönjük dr. Makkai Béla docensnek, a történettudomány jelöltjének, hogy vállalta a hosszú út fáradalmait Budapesttől Banja Lukáig, hogy az itteni szórványban élő magyaroknak – munkássága mellett – történelmi esttel is segítsen a nemzeti öntudat megőrzésében. Jó lenne a szórványban élő magyaroknak, ha sokkal több magyar ember, mint amilyen dr. Makkai Béla, élne a világon.

Tóth Bojnik László

Dr. Bela Makai (Makkai Béla) održao je uspješno večer istorije u Banja Luci

Na poziv banjalučkog udruženja Mađar so (Magyar Szó), 25. oktobra 2019. godine je u Banju Luku stigao veoma cijenjeni i dragi gost, Dr. Bela Makai, docent na Reformatskom (protestantskom) univerzitetu Karoli Gašpar (Károli Gáspár) u Budimpešti, kandidat za Akademiju nauka Mađarske.

Dva su razloga bila za naš poziv: 2013. godine, prije popisa u Bosni i Hercegovini, autor ovih redaka nastojao je povećati broj onih, koji će se izjasniti kao Mađari i započeo pisati tekst o istoriji i broju stanovnika Mađara u Bosni i Hercegovini. Članak je napisan za mađarski časopis Uj doboš (Új Dobos), koji izlazi u ovoj zemlji. Samo studije Dr. Bele Makaia mogle su se koristiti sa Interneta u ove svrhe. Koristio sam puno podataka iz ovih studija i uspio sastaviti dvije tabele, istorijski pregled stanovništva Mađara u Bosni i Hercegovini, škola, broja djece i mladih koji pohađaju školu. Tako mi je Dr. Bela Makai dao inspiraciju i za tada započeto istraživanje Udruženja o Mađarima u Bosni i Hercegovini. Posebno nam je bio zanimljiv Vučijak, nekada pretežno mađarsko selo u prnjavorskoj opštini ... Za sve iznešeno veoma smo zahvalni Dr. Beli Makaiu i odlučili smo, ako je to moguće, ugostiti i upoznati ga, što smo i učinili.

Drugi razlog je taj, što udruženje Mađar so već godinama radi na tome, da lokalnoj upravi i stanovništvu učini prihvatljivim podizanje spomen ploče ili stuba na sjećanje na nekadašnje mađarske stanovnike i ograđivanje mađarskog groblja na Vučijaku. Lokalna samouprava nije odbacila našu inicijativu, već je malo opreznog stava prema ovim stvarima zbog događanja vezano za Drugi svjetski rat, iako su Mađari napustili Vučijak 1942. i preselili se u Mađarsku. Organizacijom večeri istorije, predavanjima Dr. Bele Makaia i Daria Topića (istoričar iz Prnjavora), planirali smo doprinijeti istraživanju istorijskih činjenica, uklanjanju hipotetičnih predrasuda i daljnjem razvoju dobrih odnosa lokalnog stanovništva i Mađara. Uvjereni smo, da smo sve to, barem dijelom, postigli na večeri istorije, ali sigurni smo, da je tema demistificirana i da smo ovoj temi obezbijedili naučni pristup. U ovom izvještaju nećemo se baviti sa naučnim dostignućima večeri istorije, o tome ćemo jednom drugom prilikom.

Našeg dragog gosta i njegovog prijatelja Zoltana Peka (Pékó Zoltán), građevinskog inženjera, dočekali smo oko 13 sati na ulazu u Banjaluku.

Nakon zajedničkog ručka gostiju i nas, Irene i mene, članovi Udruženja, Đerđ (György) i Brane su preuzeli pratnju gostiju. Obišli su kanjon Vrbasa, a nakon povratka prošetali su centrom

Stranica Mađarskog kalendara iz Bukurešta sa izvještajem o vučijačkoj crkvi Mađara

talijanske nacionalne manjine, Milijašević Brane, jedan od potomaka vučijačkih Mađara iz Prnjavora i mnogi drugi. Hvala gostima što su svojim prisustvom podigli značaj historijske večeri! Zahvaljujemo Topić Dariu na izvještaju o događajima iz Drugog svjetskog rata!

Još jednom zahvaljujemo Dr. Beli Makaiu, docentu, kandidatu historijskih nauka, što je prihvatio napore dugog puta Budimpešta - Banja Luka, kako bi -pored svog naučnog rada- dodatno doprinio sa historijskom večeri Mađarima koji žive ovdje da sačuvaju nacionalnu svijest. Bilo bi dobro za Mađare, koji žive u dijaspori, kad bi mnogo više Mađara živjelo u svijetu, kao što je Dr. Bela Makai.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Nevenka Tot Bojnik

grada. Na kraju su posjetili Kaštel, banjalučku tvrđavu, gdje su i večerali, probajući ukus banjalučkih ćevapa.

U subotu ujutro otputovao sam sa gostima u Prnjavor. Na Vučjaku nas je čekao lokalni historičar Dario Topić. Pogledali smo staru školsku zgradu i mađarsko groblje.

Naveče u 18 sati je počelo veče historije u sali Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske u Banjaluci, pod nazivom "Mađarska prošlost u Bosni i Hercegovini (od Arpadovića do kraja Prvog svjetskog rata, osvrtno do današnjih dana)". Salu su pripremili stipendista Petefi (Petőfi) programa Tamaš Fekete (Fekete Tamás) i član Udruženja, Zoran.

Iz izlaganja docenta Dr. Bele Makaia saznali smo, da su Mađari imali veze sa sjevernim dijelovima Bosne i Hercegovine još od 12. vijeka. Njihovo veće naseljavanje dogodilo se za vrijeme Monarhije. Predavač nas je iznenadio i sa dva "poklona".

Pronašao je fotografiju nekadašnje crkve na Vučijaku u Mađarskom kalendaru, koji je izdan u Bukureštu i anketni list ispunjen 1917.godine u Vučijaku. Ovaj upitnik sadrži puno podataka o mađarskim stanovnicima Vučijaka. Topić Dario, lokalni historičar, dugogodišnji prijatelj i saradnik u istraživanjima Mađar soa, dao je kratak pregled događaja u Drugom svjetskom ratu vezano za stanovnike Vučijaka. Na kraju historijske večeri, Irena Milivojević, predsjednica Udruženja Mađara Republike Srpske "Magyar Szó", uručila je zahvalnicu Dr. Beli Makaiu. Na taj način željeli smo pokazati, koliko cijenimo njegov rad, ujedno zahvaljujući na svemu, što je uradio u vezi Mađara u Bosni i Hercegovini. Veče se završilo koktelom sa bogatom zakuskom, koju su servirale na jednom velikom stolu članice Udruženja, Biljana, Sena i Nevenka.

Članovi Mađar soa, kao i prisutni gosti imali su vrlo uspješno i zanimljivo veče historije. Među tridesetak prisutnih bili su Anita Marton (Márton Anita), konzulica iz Mađarske ambasade u Sarajevu, brigadni general Laslo Sabo (Szabó László) iz mađarskog kontingenta EUFOR-a u pratnji potpukovnika Đerđa Fenjvesia (Fenyvesi György) i štabnog zastavnika Šandora Čome (Csoma Sándor), Dr.Željko Savanović, profesor Univerziteta u Banjaluci, Marčić Radmila, predsjednica Udruženja

Befejeződött a 6. magyar nyelvtanfolyam Banja Lukában

A hallgatók hatodik generációja 2019. június 7-én sikeresen befejezte a magyar nyelvtanfolyamot, amelyet a Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete, a Magyar Szó szervezett a Szerb Köztársasági Nemzeti Kisebbségek Szövetségének helyiségeiben. Minden érdeklődő jelentkezhetett minden eddigi tanfolyamra, nemzetiségétől, kortól és előismeretétől függetlenül.

A 22 hallgató nagyobb részének, akik tavaly szeptemberben kezdtek a tanfolyamra járni, ez volt az első találkozója a magyar nyelvvel. De ez nem akadályozta meg a legkitartóbbakat, akik az idei ciklus végéig rendszeresen jártak az órákra és szorgalmasan tanultak, hogy június elején sikeresen megoldják a tesztet, és szeptemberig elköszönjenek tanáruktól, Fekete Tamástól, a Magyar Kormány Nemzetpolitikai Államtitkárságán indított Petőfi Sándor Program ösztöndíjasától. Fekete Tamás az első ösztöndíjas, akit a magyar Nemzetpolitikai Államtitkárság kizárólag azért küldött a Szerb Köztársaságba, hogy az itt élő magyarok segítségére legyen.

A magyar nyelv alapjai mellett – mint amilyen az olvasás, az írás vagy a számlálás – a hallgatók megismerkedtek a magyar történelemmel, a hagyományokkal és kultúrával, de részt vettek a Szerb Köztársaság Nemzeti Kisebbségei Kultúrtevékenységeinek 15. Szemléjén és az Európai Nyelvnapi rendezvényen. A Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületének többi tagjával néhányan a tanfolyam résztvevői közül magyarországi kirándulásra utaztak, ahol Budapestre, Egerbe és Szentendrére látogattak.

A kilenc hónap alatt – amíg a tanfolyam tartott – sok más tevékenység és lehetőség volt a magyar nyelv gyakorlására, az előzők országának diplomáciai képviselőivel való találkozásra, kiállításokon és koncerteken való részvételre, valamint a Magyar Kultúra Heti Bosznia-Hercegovinában rendezvény programjainak megtekintésére.

Előreláthatólag szeptembertől kezdve Tamás a hallgatókat tovább fogja vezetni a magyar nyelv tanulásában, és a most haladók mellett kezdőknek is szerveznek tanfolyamot.

Időközben a nyári szabadság idején egy kis feladat vár rájuk, hogy szeptember elejéig megtanulják a magyar Himnusznak, valamint Vörösmarty Mihály Szózatának első strófáját. Nem kétséges, hogy ezt is sikeresen élvégzik, és ősztől még szorgalmasabban fognak tanulni.

A Magyar Szó egyesület köszöni a magyar Nemzetpolitikai Államtitkárságnak a lehetőséget, hogy az érdeklődő polgárok ingyenesen tanulhatnak magyarul, valamint a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasának, Fekete Tamásnak az önfeláldozó munkát és a tanfolyam hallgatói iránt tanúsított türelmét.

Rogulja Tanya

Fordította: Tóth Bojnik László

Završen je 6. kurs
mađarskog
jezika u
Banja Luci

Šesta generacija polaznika 7. juna 2019. godine uspješno je završila kurs mađarskog jezika, koji je u prostorijama Saveza nacionalnih manjina Republike Srpske organizovalo Udruženje Mađara Republike Srpske "Magyar Szó". Na sve ove kurseve mogli su se prijaviti svi oni, koji su željeli, bez obzira na nacionalnost, dob, a i predznanje.

Među 22 polaznika koji su u septembru prošle godine krenuli na kurs, dobrom dijelu ovo je bio prvi susret sa mađarskim jezikom. No, to nije spriječilo one najupornije među njima, koji su do kraja ovogodišnjeg ciklusa dolazili na časove i vrijedno učili, da početkom juna uspješno polože završni test i do septembra se oproste sa svojim nastavnikom Tamašom Fekete (Fekete Tamás), stipendistom Petefi Sándor programa (Petőfi Sándor Program) Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku Vlade Mađarske. Tamaš Fekete inače je prvi stipendista kojeg je mađarski Državni sekretarijat za nacionalnu politiku poslao, da isključivo pomaže Mađarima koji žive u Republici Srpskoj.

Osim o osnovama mađarskog jezika, kao što su čitanje, pisanje ili brojanje, polaznici su sa nastavnikom učili i o mađarskoj istoriji, tradiciji i kulturi, te učestvovali na 15. Smotri kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina RS i Evropskom danu jezika. Sa ostalim članovima Udruženja Mađara RS, neki od polaznika boravili su i na izletu u Mađarskoj, gdje su obišli Budimpeštu, Eger i Sentandreju. Tokom devet mjeseci kursa, bilo je tu još brojnih aktivnosti i prilika da vježbaju mađarski jezik, upoznaju diplomatske predstavnike zemlje svojih predaka, posjete izložbe i koncerte, te pogledaju odabrane programe tokom "Sedmice mađarske kulture u Bosni i Hercegovini".

U međuvremenu, tokom ljetnog rasputa očekuje ih mala zadaća – da do početka septembra nauče prve strofe himne Republike Mađarske, kao i rodoljubive pjesme Priziv (Szózat, Vörösmarty Mihály).

Ne sumnjamo da će i to uspješno savladati, te s početkom jeseni još vrijednije nastaviti da uče.

Udruženje „Magyar Szó“ se zahvaljuje mađarskom Državnom sekretarijatu za nacionalnu politiku, što pruža mogućnost, da zainteresovani građani besplatno uče mađarski, a i stipendisti Sándor Petefi programa, Tamašu Fekete za trud, rad, a i za pokazano strpljenje sa polaznicima kursa.

Tanja Rogulja

BanjaLuci je počeo 7. kurs mađarskog jezika

Po sedmi put u Banjaluci je 16. septembra počeo kurs mađarskog jezika, što već samo po sebi predstavlja uspjeh za malobrojnu mađarsku zajednicu u Republici Srpskoj, ali i dokaz o predanom radu na očuvanju jezika, tradicije i kulture. Pokazatelj ozbiljnosti kojom se pristupa ovom kursu je i dužina njegovog trajanja – devet mjeseci, od septembra do juna, baš poput školske godine.

U klupama se i ovaj put, kao i prethodnih godina, našlo i „staro i mlado“, udruženih u zajedničkom cilju što boljeg ovladavanja mađarskim jezikom, ali i unapređivanja sopstvenog znanja o mađarskoj bogatoj istoriji i geografiji, književnosti, muzici, te svakako državnom uređenju.

Kurs koji se realizuje u okviru programa mađarske vlade Petőfi Sándor (Petefi Šandor) za sada pohađaju 22 polaznika, po stepenu znanja podijeljena u početnu i naprednu grupu. Upis je i dalje moguć na osnovu dogovora sa predavačem za sve zainteresovane, koji se učlane u Udruženje Mađara Republike Srpske „Magyar Szó“ (Mađar so). Besplatna nastava odvija se u Klubu nacionalnih manjina (Ulica Cara Lazara 22) u Banja Luci, svakog ponedjeljka i utorka, te četvrtkom ili petkom, u zavisnosti od slobodnih termina. Časove, kao i prošle godine drži Tamaš Fekete (Fekete Tamás), stipendista Petefi Šandor programa (Petőfi Sándor Program) Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku Vlade Mađarske. Tamaš Fekete je na usluzi svim zainteresovanim, da im pruži dodatne informacije o kursu

Tanja Rogulja

Banja Lukában megindult a 7. magyar nyelvtanfolyam

Szeptember 16-án hetedik alkalommal kezdődött magyar nyelvtanfolyam Banja Lukában. Ez önmagában is sikert jelent a Szerb Köztársaság kis magyar közösségének, és bizonyítéka a nyelv, a hagyomány és a kultúra megőrzésére irányuló elkötelezett munkának. A tanfolyam időtartama igazolja annak komolyságát, hiszen kilenc hónapig – szeptembertől júniusig – tart, akárcsak a tanév.

Ezúttal is, mint az előző években, a padokban megjelent öreg és fiatal. Céljuk a magyar nyelv minél jobb elsajátítása, valamint a gazdag magyar történelem, földrajz, irodalom, zene és természetesen az állami rendszer megismerése.

A tanfolyamon, amely a magyar kormány Petőfi Sándor Programja keretében valósul meg, 22 hallgató vesz részt, az ismeretek szintje szerint kezdő és haladó csoportra osztva. A beiratkozás továbbra is lehetséges az érdekeltek számára, az előadóval folytatott megbeszélés, valamint a Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületébe, a Magyar Szóba való belépést követően.

Az ingyenes előadás Banja Lukában a Nemzetiségek Klubjában (Cara Lazara utca 22. szám) minden hétfőn és kedden, valamint csütörtökön vagy pénteken, a rendelkezésre álló időpontoktól függően folyik. Az órákat, mint tavaly is, Fekete Tamás tartja, a Magyar Nemzetpolitikai Államtitkárság Petőfi Sándor Programjának ösztöndíjasa. Fekete Tamás minden érdeklődő rendelkezésére áll a tanfolyammal kapcsolatos információkkal.

Rogulja Tanja

Fordította: Topić Fiser Zora

A boszniai magyarok közös kirándulása Tešanjban

Immár ötödik alkalommal került sor a Banja Luka-i Magyar Szó Egyesület és a sarajevói HUM Magyar Polgárok Egyesülete hagyományos közös találkozójára Tešanjban 2019. október 5-én, szombaton.

Fotók: Bagó Mira és Váradi Tünde

11 órakor kezdetét vette a városnézés, melyben Jasmin Mandžukić történelem szakos tanár, a helyi múzeum egykori igazgatója volt a segítségünkre. Először a 2011-ben felújított, feltehetően a XIX. század első felében épült Eminagića konak emlékházat jártuk végig. A lakóépület, amely valószínűleg az egyik legrégebbi, földszinti és emeleti részből áll. A kulturális örökség igazi kincseket rejt magában, ilyen például a régi, kézműves-foglalkozásokat bemutató szobák, a leányszoba, a vendégszoba, az autentikus konyha, az étkező stb. Örömünkre szolgált, hogy sikerült betekintést nyernünk a helyi, bosnyák hagyományok világába is.

Következő állomásunk a messziről is csodás látványt nyújtó tešanji vár volt, amely Bosznia-Hercegovinában az egyik legnagyobb fellegvár. Az erődítményt a Tešanjka folyó mellett, meredek sziklafalra, 50 méter magasra emelték, arról viszont nincsenek bizonyítható adatok, hogy pontosan kik is építették. A hatalmas erőd két részből áll: az egyik része középkori eredetű, a másik az oszmán korszakból származik. Kellemes kikapcsolódást nyújtott számunkra a várfalakon belüli séta, a kialakított kis múzeum pedig tele volt igaz, i történelmi kincsekkel. Itt láthattunk egy, a Mohácsi csatából származó zászlót is.

Városnézésünket az Osztrák–Magyar Monarchia korabeli Szent Péter és Pál katolikus templom megtekintésével zártuk.

A szombati nap második felében a közös ebéd előtt az egybegyűlteket Muratović Irma, a HUM Magyar Polgárok Egyesületének elnök asszonya, valamint Miliwojević Irén, a Banja Luka-i Magyar Szó Egyesület elnök asszonya köszöntötte. Kiemelték, hogy ez a találkozó több szempontból is fontos a boszniai magyarok számára. A megemlékezés mellett ez a rendezvény jó alkalom arra, hogy a sok munka közepette barátkozásra, eszmecsere, beszélgetésekre is sor kerüljön, hogy együtt ápoljuk magyar identitásunkat.

Az 1956-os forradalomra emlékezve Angyal Ágnes, Magyarország Sarajevói Nagykövetségének első beosztottja mondott ünnepi beszédet. Szavait Tóth Bojnik László tolmácsolta.

A sarajevói Butmir táborban állomásozó Magyar Honvédségből Tamás Gábor alezredes, kontingens parancsnok és Oláh Emil ezredes, tábori lelkész képviselte a kontingenst. Ezúton szeretnénk megköszönni még egyszer mindenki részvételét. Külön köszönet Srdjannak és Tanjának, akik házigazdáink voltak Tešanjban, és kiválóan megszervezték számunkra ezt a tartalmas programokkal teli napot.

Végül, de nem utolsósorban egy kis meglepetéssel is kedveskedtünk barátainknak, a piros fehér zöld, nemzeti színekben pompázó finom torta szempillantás alatt elfogyott. Bízunk benne, hogy még sok ilyen közös találkozója lesz a boszniai magyaroknak, és most is szép élménnyel tért haza mindenki.

Váradi Tünde

A Magyar Szónak tagsága is rendkívül sikeresnek tartja a bosznia-hercegovinai összmagyar tešanji találkozót

A Banja Luka-i Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületének, a Magyar Szónak a tagsága rendkívül sikeresnek értékeli a Tešanjban megtartott bosznia-hercegovinai összmagyar találkozót. Tavaly a Mrakovicán (Kozara) megtartott találkozó után, ahol a Magyar Szó volt a vendéglátó, most a sarajevói HUM egyesület szervezett érdekes összejövetelt. A legfontosabb szerintünk az ilyen összejöveteleken az 56-os forradalomról való megemlékezés mellett a két egyesület tagságának társalgása. Így a bosznia-hercegovinai magyar öntudat erősödik, új ismeretségek jönnek létre és barátságok kötődnek. Mi magyarok Bosznia-Hercegovinában nagyon kevesen vagyunk, a két egyesület tagsága csak együtt jelenthet valamit az asszimiláció elleni küzdelemben. Reméljük, hogy jövőre a Magyar Szó is folytatja majd a sikeres találkozók szervezését, a tervek szerint Dobojban.

Tóth Bojnik László

Zajednički izlet bosanskohercegovačkih Mađara u Tešnju

Fotó: Fülöp Dóra

Udruženje „Mađar So“ iz Banje Luke i Mađarsko udruženje građana „HUM“ iz Sarajeva sastali su se, sada već tradicionalno, po peti put u subotu, 5. oktobra 2019. godine u Tešnju.

U 11:00 časova krenuli smo u obilazak grada, gdje nam je od velike pomoći bio Jasmin Mandžukić, nastavnik historije, nekadašnji direktor lokalnog muzeja. Prvo smo obišli nacionalni spomenik Eminagića konak, koji je sagrađen u prvoj polovici XIX vijeka, a obnovljen 2011. godine. Konak se sastoji od magaze koja je vjerovatno jedna od najstarijih, prizemnog dijela i sprata. Ovo kulturno naslijeđe u sebi skriva mnoštvo blaga kao što su npr. prostorije koje prikazuju stare zanate, djevojačka soba, gostinska soba, autentična kuhinja, trpezarija i sl. Na naše ogromno zadovoljstvo, uspjeli smo makar da provirimo u svijet lokalne bošnjačke tradicije.

Sljedeća stanica nam je bila Tešanjaska tvrđava, koja nam već iz daleka pruža fantastičan pogled i koja je jedna od najvećih u Bosni i Hercegovini. Građevina je sagrađena uz rijeku Tešanjku, na strmoj litici brijega, na 50 m visine, međutim nema pouzdanih informacija o tome ko ju je zapravo sagradio. Ogromna gradina se sastoji iz dva dijela: prvi dio potiče još iz srednjeg vijeka, dok se drugi može locirati u Osmanski period. Prijatno smo se odmorili uz šetnju unutar zidina tvrđave, a mali muzej koji je ovdje nastao, skriva prava historijska blaga u sebi. Ovdje smo mogli vidjeti i jednu zastavu koja potiče iz Mohačke bitke. Obilazak grada završen je posjetom katoličke crkve Sv. Petra i Pavla, koja je nastala još u Austro-Ugarskoj Monarhiji.

U drugom dijelu subotnjeg dana, prije zajedničkog ručka, okupljene su pozdravile Irma Muratović, predsjednica Mađarskog udruženja građana „HUM“ i Irena Milivojević, predsjednica udruženja „Mađar So“ iz Banje Luke. Istakle su da je ovaj susret za Mađare u Bosni i Hercegovini iz više razloga važan. Pored podsjećanja, ovaj susret je također i dobra prilika da pored posla na red dođe i druženje, razmjena mišljenja, razgovor, odnosno da zajedničkim snagama negujemo svoj mađarski identitet.

Sjećajući se revolucije 1956-e godine, svečani govor održala je Anđal Agneš, prva diplomatkinja Ambasade Mađarske u Sarajevu, uz prevođenje Tot Bojnik Lasla.

Mađarski kontingent vojnika, koji trenutno služi u kampu Butmir nadomak Sarajeva, su predstavili Tamas Gabor, potpukovnik, zapovjednik kontingenta i Olah Emil, pukovnik, svećenik u kampu. Ovim putem se još jednom svima zahvaljujemo na učešću. Posebno se zahvaljujemo Srđanu i Tanji, koji su bili naši domaćini u Tešnju i zaista se potrudili oko organizacije ovog sadržajnog dana. Na kraju, imali smo i jedno iznenađenje: ukusna crveno-bijelo-zelena torta u nacionalnim bojama nestala je za tren oka.

Nadamo se da će biti još mnogo ovakvih susreta bosanskohercegovačkih Mađara i da su se svi i ovom prilikom vratili kući s odličnim iskustvom.

Tünde Váradi

Prevela: Kornelia Szabó-Mehić

Članstvo banjalučkog Udruženja Mađara Republike Srpske Mađar so (Magyar Szó) smatra, da je svemađarski zbor Bosne i Hercegovine u Tešnju bio izuzetno uspješan

Nakon prošlogodišnjeg sastanka na Mrakovici (Kozara), gdje je bio domaćin Mađar so, udruženje HUM iz Sarajeva sada je organiziralo isto vrlo zanimljivo druženje. Mislimo da je najvažnije na takvim skupovima, pored prisjećanja na revoluciju iz 56-te, druženje članova dvaju udruženja. Na ovaj način jača mađarska samosvijest u Bosni i Hercegovini, uspostavljaju se novi kontakti i nastaju nova prijateljstva. Nas Mađara ima vrlo malo u Bosni i Hercegovini, pa samo zajedno oba udruženja mogu se značajnije boriti protiv asimilacije. Nadamo se da će Mađar so nastaviti sa organizacijom uspješnih sastanaka i naredne godine, kako je planirano u Doboju.

Laslo Tot Bojnik

Minority 2019 – Szarajevói Kantonális Kisebbségi Napok

A Minority 2019 – Kantonális Kisebbségi Napok, a Szarajevó Kanton Nemzeti Kisebbségi Tanácsa szervezésében, melynek megnyitója 2019. május 27-én volt Szarajevóban, immár hatodik alkalommal a nemzeti kisebbségi kultúrák népszerűsítését tűzték ki céljául. A HUM Magyar Polgárok Egyesülete idén is hozzájárult az eseményhez és kellőképpen megnyitotta a már hagyományos Minority-t, valamint a szarajevói Ceska besedával együtt bemutatta a magyar és a cseh nemzeti kisebbséget.

Számos vendég, nyomtatott és elektronikus média, kedves barátok és a művészet szerelmesei előtt a Bosznia-Hercegovina Irodalmi- és Színházművészeti Múzeumban (MAK) megnyitásra került a kiemelkedő művész és fotós, Farkas József művészeti fényképeinek kiállítása, a szarajevói "Mladen Pozajic" Alapfokú Zeneiskola tanulóinak kellemes zenélése mellett, akik néhány cseh népdalt adtak elő.

Megmutattuk, hogy Szarajevóban a nemzeti kisebbségek együtt élnek és együttműködnek és ebben tükröződik gazdagságunk. Lehet, hogy nem vagyunk kellően tisztában a kulturális többszínűség értékével, ezért megragadtuk a lehetőséget, hogy rámutassunk arra, hogy a nemzeti kisebbségek kulturális sokszínűsége, egybevonva, képezi a legszebb színes boszniai szőnyeget.

A magyar és a cseh nemzeti kisebbségek, akik rendkívüli megtiszteltetésben részesültek az idei fesztivál megnyitásakor, a kellemes fogadás élményét élvezik mindig. A széles gondolkodású emberek nyílt karokkal rendelkeznek, ők átölelik a különbségeket és közöttük nincs negatív hozzáállás a másik és a másmilyen iránt.

És hogy éppen ez a másik kultúra a megszakíthatatlan kötelék, amely egyesíti a látszólag összeegyeztethetlent, sokszor meggyőzött bennünket. Megmutattuk, és ami még fontosabb, bebizonyítottuk, hogy a különféle műfajok és különböző kulturális kifejezések összevonhatók egybe. Farkas József művésznak és fotográfusnak, valamint a „Mladen Pozajic” Alapfokú Zeneiskola tehetséges tanulóinak köszönhetően sikeresen megmutattuk, hogy össze tudjuk kapcsolni a magyar fényképezetet és

a cseh zenét. Az embert minden nap meglepi a körülötte lévő világ szépsége. Legyen ez a természet, a kulturális örökség, vagy a közelben lévő emberek.

És hogy a magyarok és a csehek közötti együttműködés nagyon sikeres lehet, még 2015-ben, a második kisebbségi ünnepeken meggyőződöttünk, amikor Szarajevóban az Új templom galériában megnyílt a magyar és cseh művészek közös kiállítása. Ezúttal egy lépéssel tovább mentünk, átugortuk az összes kulturális akadályt és egy konkrét művészeti alkotóelemet alkottunk. Autentikus bosnyák környezetben, a hagyományos cseh zene mellett, fényképek segítségével bemutattuk a magyar - roma zenészeket. A zenészek mintha azt sugallták volna nekünk, hogy a "magyar" vagy a "cseh" nem csak a nyelvet jelenti, nem csupán egy kultúrát, hanem az egész civilizáció a hatalmas vagyont hordozója. Egyébként ezek a portrék magyar - roma zenészekről készültek és a legtöbb fotót az elmúlt 25 évben József a néprajzi gyűjtőútjai alkalmával készítette. Több mint két évtizede gyűjt magyar népdalokat, zenét és táncokat a Felvidéken és a Kárpát-medence nemzeteitől. A dokumentálás során mindig arra törekszik, hogy megragadja és megőrizze a pillanat sajátosságát. A kiállítás megnyitóján a szerző elégedettségét fejezte ki amiatt, hogy a más európai városok után a kiállítást a szarajevói közönség is megtekintheti. Ily módon töröljük a nyelvi és kulturális határokat, hozzáigazodunk az időhöz és térhez, amelyekben élünk, viszont megőrizük valamennyi személy identitását is.

Hatalmas a zaj a világban. Egyre hangosabb, de mi sokszor észre sem vesszük, már-már egy mindenütt jelen lévő alapzajként éljük meg. Ez az alapzaj már olyan hangerőt követel magának, hogy nem halljuk tőle egymás szavát, ezért csak kiabálva tud érvényesülni az a szó, amelyik felrázni, eszméltetni akar. Farkas József zenésziportréi is az ilyen szónak erejével hatnak. Ezek az emberek olyanok, mint a tanúhegyek, melyek annak idején vulkáni teljesítmény következtében jöttek létre, majd a kitérés pontokon egy, a környezeténél keményebb kőzet szilárdult meg. A kevésbé szilárd anyagok lemálottak, a tanúhegyek pedig itt maradtak. Amikor muzsikálnak, ezek az emberek is vulkánokként törnek ki, hiszen harsányan és egyértelműen képviselik azt a kultúrát, amely a mélyből tör fel hiszen, ha a magas kultúrának van ellentétpárja, és azt a hagyományban kell megtalálnunk, akkor az itt fellelhető értékek tárháza semmiképpen nem lehet alacsony, csakis: mélységesen mély. A mélyből feltörő értékek utolsó képviselői ezek az emberek, ezek a hagyományörző muzsikusok, akik a gyűjtések során elmuzeizálták nekünk mindazt, amit a régmúltból az ő kezeiken itt hagyott nekünk az idő.

A fotók többsége cigányzenészek képmását mutatja. Ezek az idős muzsikusok azért is értékesek számunkra, mert rendszerint nemcsak a saját jelenkoruknak a kulturális lenyomatait tudják közvetíteni felénk, hanem azt a zenét, azokat a dallamokat is fel tudják idézni, melyeket ifjú korukban az akkori öregek követeltek tőlük. Tehát adott esetben a két-három generációval előtünk járó felmenőink nótáit is hordozzák az emlékezetükben és ujjjaikban. Tudásuk különleges értéke abban áll, hogy ez a szolgálat térségünkben a magyar, ruszin, szlovák vagy román kultúra nagyon fontos ereklényének az átmentésével jár. Nekünk – akik még találkoztunk a dalok százait daloló, vagy muzsikáló tanúhegyekkel – pedig nem marad más, mint hogy hallgassuk az archívumokban őrzött felvételeiket, vagy nézegessük a róluk készült képeket.

Így a hatodik esemény megnyitásakor, negyedik alkalommal, mi, a HUM Magyar Polgárok Egyesületének tagjai kellőképpen bemutattuk a magyarokat, de ahhoz is hozzájárultunk, hogy minél többen megértsék, hogy a kisebbségek a multietnikus szarajevói kultúra szerves részét képezik. Az idősebb generáció élénken megőrizte ajkaikon és lábaikban ezt a hagyományt, amely megőrzését az eljövendő generációk számára fontosnak tartunk.

Egyébként, Farkas József – Joco a Páva iroda munkatársa, amelyet a Hagyományok háza alapított 2012-ben, valamint a magyar nemzeti televízióval szervezi és felügyeli a tradicionális népi együttesek, népzenei énekesek vetélkedőjét a Fölszállott a páva sorozat keretében. 2017 óta a szlovákiai Hagyományok házának vezetője és munkájának elismeréseként 2018-ban elnyerte a Magyar Arany Érdemkereszt díját.

Fotó: Fülöp Dóra

Hadžibegić Vedad
Fordította: Szabó Mehić Kornélia

"Minority 2019 - Dani nacionalnih manjina Kantona Sarajevo"

U okviru manifestacije "Minority 2019 - Dani nacionalnih manjina Kantona Sarajevo", u organizaciji Vijeća nacionalnih manjina Kantona Sarajevo, koja je svečano otvorena u Sarajevu 27. maja 2019. godine, po šesti put prezentirani su sadržaji čiji je cilj bila promocija kultura nacionalnih manjina. Mađarsko udruženje građana „HUM“ Sarajevo i ove godine je dalo svoj veliki doprinos i na pravi način otvorilo već tradicionalnu manifestaciju „Minority“ i zajedno sa Češkom besedom Sarajevo, predstavilo mađarsku i češku nacionalnu manjinu.

Naime, uz prisutvo brojnih zvanica, printanih i elektronskih medija, dragih nam prijatelja i ljubitelja umjetnosti u Muzeju književnosti i pozorišne umjetnosti Bosne i Hercegovine (MAK), otvorena je izložba umjetničkih fotografija istaknutog umjetnika i fotografa Jožefa Farkaša, uz prijatne zvuke učenika Osnovne muzičke škole "Mladen Pozajić" Sarajevo, koji su izveli par čeških narodnih pjesama.

A da je Sarajevo puno nacionalnih manjina koje zajedno žive i sarađuju i da se u tome ogleda njegovo bogatstvo, pokazali smo i ovaj put. Možda i nismo dovoljno svjesni vrijednosti kulturnog šarenila, pa smo upravo ovu priliku iskoristili da ukažemo kako kulturna raznolikost nacionalnih manjina, stopljena u jedno, predstavlja najljepši šareni bosanski ćilim.

Mađarska ali i češka nacionalna manjina, kojima je pripala izuzetna čast da otvore ovogodišnji festival, uvijek je imala izuzetno dobar prijem od svih. Ljudi, oni koji su širih nazora i razmišljanja imaju raširene ruke i

prihvataju sve različitosti i među njima nema nikakvog negativnog stava prema drugom i drugačijem.

A da je upravo različita kultura, ta neraskidiva veza koja spaja naizgled nešto što je nespojivo, uvjerali smo se mnogo puta. Pokazali smo, i što je još važnije, dokazali, da se i različiti žanrovi i različiti kulturni izražaji mogu stopiti u jednu cjelinu. Pokazali smo i to veoma uspješno, zahvaljujući umjetniku i majstoru fotografije Jožefu Farkašu i nadarenim učenicima Osnovne muzičke škole "Mladen Pozajić", da možemo objediniti mađarsku fotografiju i češku muziku. Čovjek je svakodnevno iznenađen ljepotama svijeta oko sebe. Svejedno, da li je riječ o prirodi, kulturnoj baštini, ili ljudima u blizini.

A da saradnja Mađara i Čeha može biti itekako uspješna, uvjerali smo se, sada već davne 2015. godine, na drugom po redu Minority fest-u, kada je u galeriji Novi hram u Sarajevu, bila otvorena zajednička izložba mađarskih i čeških umjetnika. Ovaj put smo otišli još jedan korak dalje, preskočili sve kulturne barijere i napravili jednu specifičnu umjetničku cjelinu. U autentičnom bosanskom okruženju, uz zvuke tradicionalne češke muzike, kroz fotografiju smo prezentovali Mađare - romske muzičare. Muzičare, koji kao da nam govore da „Mađar“ ili „Čeh“ ne označava samo jezik, čak nije ni jedna kultura, nego da je cijela civilizacija nosilac ogromnog bogatstva. Inače, radi se o portretima muzičara, Mađara – Roma, a većina fotografija snimljena je posljednjih 25 godina na Jožefovim putovanjima za skupljanje etnoloških tradicija. Više od dvije decenije skuplja narodne pjesme Mađara, muziku i plesove u Gornjoj Krajini (Felvidék) i narodnosti u Karpatskom bazenu. Tokom dokumentiranja uvijek se trudi da uhvati i uvijekvječiji posebnost trenutka. Autor je na otvaranju izložbe izrazio zadovoljstvo zbog prilike da fotografije, nakon postavke u drugim evropskim gradovima, vidi i sarajevska publika. Na taj način, brišemo jezičke i kulturne granice, prilagođavamo se vremenu i prostoru u kojem živimo ali i zadržavamo identitet svakog pojedinca.

Ogromna je buka u svijetu. Svaki dan je jača, a mi počesto i ne primjećujemo, doživljavamo to kao osnovnu pozadinsku buku. Ova pozadinska buka tako je jaka da ne čujemo riječi-govor drugih, zato riječi moramo vikati da nas potresu, probude svijest. Portreti muzičara na slikama Jozefa Farkaša tako djeluju na nas. Ti ljudi su kao planine sjećanja, koje su davno nastale vulkanskim eksplozijama i na izvoru magme nastalo je vanredno čvrsto kamenje, znatno jače od svoje okoline. Slabije kamenje je erodiralo, ali planine sjećanja su ostale. Kad oni sviraju, eksplodiraju slično vulkanima, jer njihova muzika izvire glasno i silovito iz dalekih dubina, i predstavljaju tradicionalnu kulturu nasuprot visokoj kulturi - nikako kao suprotni pol, ne može da bude nisko, nego dubok neizmjerne dubine. Oni su zadnji predstavnici vrijednosti koje izvire iz dubina, muzičari koji čuvaju tradiciju, koji tokom skupljanja nam odsviraju sve što je na njihovim prstima ostavilo davno prošlo vrijeme.

Većina fotografija prikazuje potrebe romskih muzičara. Ovi stari muzičari su za nas iznimno vrijedni, jer nam ne predaju samo otiske svoje sopstvene kulture, nego podsjećaju nas i prizivaju melodije koje su tražili od nas naši stari. U njihovim sjećanjima i prstima je muzika naših predaka od prije dvije-tri generacije. Posebnu vrijednost ima njihovo znanje, jer u našoj sredini služi za spašavanje relikvija mađarske, rusinske, slovačke i rumunske kulture. Nama, koji smo se susreli sa ovim planinama sjećanja, sa znanjem stotinu različitih pjesama, ne preostaje ništa drugo nego da slušamo arhivske snimke i gledamo njihove slike.

Tako smo na samom otvaranju šeste po redu manifestacije, po četvrti put, upravo mi, Mađarsko udruženje građana „HUM“ Sarajevo, bili ti koji su na pravi način predstavili Mađare, ali i pomogli da mnogi shvate da su manjine sastavni dio kulture multietničkog Sarajeva. Starija generacija je

živo sačuvala na usnama i nogama ovo nasljeđe, za koje smatramo da je važno sačuvati, uvijekvječiti za generacije koje dolaze. Inače, sam Jožef Farkaš – Joco je voditelj ureda PÁVA (Paun), osnovan 2012. godine od strane „Kuće tradicije“ (Hagyományok háza), da zajedno sa njima i sa mađarskom državnom televizijom organizira i nadgleda takmičenja tradicionalnih folklornih grupa, pjevača narodne muzike u okviru serijala „Poletio je paun“ (Fölszállott a páva). Od 2017. godine je i rukovodilac mreže „Kuće tradicija“ u Slovačkoj, a 2018. godine nagrađen je odlikovanjem „Mađarski zlatni krst za zasluge“, kao priznanjem za njegov rad.

Vedad Hadžibegić

A vucsijáki magyar hársfa

Egy év után a Magyar Szó egyesület tagjai ismét meglátogatták Vucsijákot

A Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete, a Magyar Szó 2013 óta lépéseket tesz annak érdekében, hogy feltárásra kerüljön a vucsijáki történelem. Magyarország Kormánya, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. közvetítésével már évek óta támogatja ebben az egyesületet.

Tóth Bojnik László, az egyesület főtítkára az indítványozója a kutatásoknak, és máig is vezetője ennek a projektumnak. A Prnjavor községhez tartozó Vucsiják többségben magyarok lakta falu volt. 1887-től vannak már feljegyzések arról, hogy magyar földművesek is éltek ezen a vidéken. Itt éltek egészen 1942-ig, amikor is egy államok közötti megegyezés alapján kitelepítették őket. Házaikat,

Milijašević Gréta, fia, lánya, unokája, a Magyar Szó tagjai és Topić Dario

vagyonukat hátrahagyva kellett új otthont találniuk más országokban. A vucsijáki házak már sajnos mind eltűntek. A II. világháború alatt a fosztogatás, utána pedig az idő pusztítása megtette a magáét. Itt-ott csak az elvadut szilvafák mutatják a valamikori házak helyét...

A néhány főből álló egyesületi csoport – név szerint Tóth Bojnik László, Branislav Savičić, Szentes György (az egyesület tagjai) és Fekete Tamás (a magyar Petőfi Sándor Program ösztöndíjasa) – több mint egy év után ismét a helyszínre látogatott. A csoporthoz csatlakozott Dario Topić prnjavori történész is.

Először a Milijašević családot látogatták meg Prnjavorban. Gréta néni és családja a valamikor Vucsijákon élő magyarok leszármazottai. (Nagyon kevés magyar leszármazott él Prnjavorban. A magyarok elvándorlása után csak a vegyes

házasságokban élők közül maradtak néhányan a községben.) A család tagjai meséltek a faluról, az ottani életről, elmondták, milyenek voltak az emberek, mivel foglalkoztak, és fényképeket mutattak. Elmondásuk szerint a faluban többek között működött egy olajprés is, tökmagból és napraforgóból nyerték ki az olajat. A lakosság száma abban az időben 600 és 800 fő között volt (pontos és hivatalos források nincsenek).

A családlátogatás után Prnjavor községi hivatalába látogatott a csapat. Ott a helyi polgármesterrel és alpolgármesterrel, valamint a Községi Közgyűlés elnökével folytattak megbeszélést a magyar temető elkerítésének, az emléktábla elhelyezésének, valamint egy kétnyelvű, a magyar faluról szóló történelmi előadásnak a lehetőségeiről Prnjavorban. A község elöljárói támogatásukról biztosították a Magyar Szó egyesületet, kivéve az emléktábla vagy emlékoszlop elhelyezését a vucsijáki iskolán, illetve annak közelében. Ennek a tervnek a megvalósítása a világháború eseményei miatt egyelőre még nem ajánlható.

Ezután a csoport tagjai a helyszínre, Vucsijákra látogattak. A festői környezetben lévő faluból mára nem maradt más, csak a régi iskola épülete. Most az új iskola alkalmazottainak a lakóháza, és magánosították. Az iskola, azaz ma már magánház udvarában egy hatalmas hársfa áll. A fa ott állt már akkor is, amikor még magyar gyerekek jártak az iskolába. Az egyesület tagjait lehangoló látvány fogadta. A fa kergét körbevágták. Állítólag száradnak el az ágai, és ki kell vágni a fát a gyerekek biztonsága érdekében. Így az egyik utolsó magyar emlék is elvész. Nem hoz már több levelet és virágot, nem ad árnyékot többé az iskolás gyerekeknek a nyári melegben...

A temető elerdősödött, azaz erdő van a valamikori temető helyén. Csak néhány síremlék maradványa jelzi, hogy temető volt itt. Meg persze a virágok. A nárciszok még mindig virágoznak. Nem összevissza, nem mindenfelé. Mintha még mindig csak ott nőnének, ahová a gyászoló hozzátartozók elültették őket.

Sok éve próbálkozik az egyesület, időt és energiát nem sajnálva, hogy bekerüljön a magyar köztudatba az elfeledett falu. Be kell vallani, hogy még ma sem olyan a visszajelzés, mint amilyenre 2013 óta vár a Magyar Szó egyesület...

Fekete Tamás

”Mađarska” lipa na Vučijaku

Nakon godinu dana članovi udruženja “Magyar Szó” ponovo posjetili Vučijak

Udruženje Mađara Republike Srpske „Magyar Szó” od 2013. godine preuzima korake u iztraživanju istorije Vučijaka. Vlada Mađarske, posredstvomn Betlen Gabor Fondacije, već godinama pomaže udruženju u ovom poslu.

Inicijator ovih istraživanja je Laslo Tot Bojnik (Tóth Bojnik László), generalni sekretar udruženja, koji je i danas na čelu ovog projekta. Vučijak, koji pripada Opštini Prnjavor, bio je nekad naseljen pretežno Mađarima. Postoje podaci, da su od 1887. godine bili u ovom kraju i mađarski poljoprivrednici. Živjeli su ovdje do 1942. godine, kada su bili iseljeni na osnovu jednog međudržavnog dogovora. Ostavljajući svoje kuće i imanja morali su da pronađu novi dom u drugim zemljama. Nažalost, sve su kuće davno nestale. Tokom Drugog svjetskog rata pljačka, a poslije i zub vremena uzeli su svoj danak. Samo podivljale šljive pokazuju mjestimično položaj nekadašnjih kuća...

Ekipa sastavljena od nekoliko članova udruženja, Lasla Tot Bojnika, Branislava Savičića, Đerđa Senteša (Szentes György) i stipendiste mađarskog programa Petefi (Petófi Program), Tamaša Fekete (FeketeTamás) - nakon više od godinu dana ponovo je otišla na lice mjesta. I prnjavorski istoričar, gospodin Dario Topić se pridružio grupi.

Prvo su posjetili porodicu Milijašević u Prnjavoru. Tetka Greta i njena porodica su potomci Mađara, koji su nekada živjeli na Vučijaku. (U Prnjavoru živi vrlo malo mađarskih potomaka. Nakon što su Mađari otišli, u Opštini Prnjavor ostalo je samo nekoliko osoba, koje su bile u „miješanim” brakovima.) Članovi porodice su pričali o selu, o životu u njemu, o tome kakvi su bili stanovnici, čime su se oni bavili, pokazivali fotografije. Rekli su nam, da je u selu radila i preša za ulje i da je

Stara škola, „mađarska lipa” i nova škola na Vučijaku

ulje dobijano iz sjemenki bundeve i suncokreta. U to vrijeme broj Mađara prema procjeni je bio između 600 i 800 (nažalost, nema zvaničnih podataka).

Nakon porodične posjete, tim je otišao u Opštinsku upravu Prnjavora. Održan je sastanak sa načelnikom, zamjenikom načelnika i predsjednikom Opštinske skupštine o mogućnostima ograđivanja mađarskog groblja, postavljanja spomen obilježja na Vučijaku i mogućnosti dvojezičnog predavanja u Prnjavoru o istoriji mađarskog naselja. Čelnici Opštine su pružili podršku udruženju Magyar Szó u gotovo svim planiranim akcijama, osim postavljanja

komemorativne ploče ili stuba na ili u blizini škole na Vučijaku. Realizacija ovog plana, zbog događaja u Drugom svjetskom ratu, još se ne može preporučiti.

Grupa je zatim otišla na teren, na Vučijak. Od sela, koje je nekada bilo u slikovitom okruženju danas nije ostalo ništa, osim stare škole. Sada je, za zaposlene u novoj školi, kuća za stanovanje, čak je i privatizovana. U dvorištu škole, odnosno privatne kuće, nalazi se ogromna, stara lipa. Stablo je stajalo tamo i onda, kada su mađarska djeca išla u školu. Nažalost, članove Udruženja nije dočekao prijatan prizor. Kora drveta je namjerno oštećena, okolo obrezana. Navodno grane se suše i cijelo stablo mora biti uklonjeno zbog sigurnosti djece. Tako će jedno od poslednjih sjećanja na Mađare biti izgubljeno. Neće donositi više listove i cvijeće, niti će dati hlad školskoj djeci za vrijeme ljetnih vrućina ...

Groblje je zaraslo. Na mjestu starog groblja nalazi se šuma. Samo ostaci nekoliko grobnica ukazuju, da je ovdje bilo groblje. Naravno i cvijeće. Narcisi još uvijek cvjetaju. Ne bez reda, ne svugdje. Kao da i dalje rastu samo tamo, gdje su zasađeni od strane tugujuće rodbine.

Već dugi niz godina Udruženje nastoji, ne žaleći ni vrijeme ni energiju, da usadi zaboravljeno selo u svijest Mađara. Mora se priznati, da ni danas nema takve mađarske reakcije koju udruženje Magyar Szó čeka još od 2013. godine ...

Tamaš Fekete

Prevela: Zora Topić Fiser

2019.február 7-én a Magyar Szó gyűlése elfogadta az új Alapszabályzatot és a 2019. évi munkatervet

2019. február 7-én a Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületének, a Magyar Szónak a közgyűlése meghozta az új, kiegészített és módosított Alapszabályzatát. Ezen az összejevetelen a tagság elfogadta a 2019. évi munkatervet és annak pénzügyi tervét is.

Evvel az írógéppel
írtuk a régi
Alapszabályzat
magyar fordítását
2003-ban / Sa ovom
pisaćom mašinom
samo pisali mađarski
prijevod starog
Statuta 2003.godine

A régi Alapszabályzatról röviden csak annyit, hogy még az egyesület alapításakor, 2003-ban fogadtuk el. E szöveg szerzője még abban az évben fordította és gépelte le a magyar fordítást. Természetesen sok rendelkezést már régen módosítani vagy ki kellett volna egészíteni, de két tényező késleltette ezt a munkát. Nem volt meg az Alapszabályzat elektronikus formában, és a közelmúltig nem volt magyar törvényszéki fordító sem a Szerb Köztársaságban a magyar fordítás hitelesítésére. Az egyesület az elmúlt két évben a budapesti Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatásával és a Szerb Köztársaság Igazságügyi Minisztériuma segítségével megoldotta mind a két problémát, így Aleksandra Đurovićnak és Tóth Bojnik Lászlónak köszönhetően sikerült elvégezni az új Alapszabályzat körüli munkát. A legszükségesebb módosítások és kiegészítések is helyet találtak az új Alapszabályzatban, amely most elektronikus, .doc formátumban, mindkét nyelven az egyesület rendelkezésére áll.

A 2019-es munkaterv igen ambiciózus. A tervben foglaltakat felsorolni sem könnyű, így csak a legfontosabbakat említjük meg:

1. májusban vagy júniusban egy magyar történész látogatása (kétnyelvű előadás van tervben Prnjavorban vagy Banja Lukában a bosznia-hercegovinai magyarok történelméről, Vučiják egykori magyar település központi témával);
2. szeptember végén részvétel a Nemzeti Kisebbségek Tevékenységeinek Banja Luka-i Fesztiválján (a határon túli együttműködés akciójának keretében, az egyesület nevében vajdasági vagy magyarországi néptáncgyűttes fog fellépni);
3. szeptember végén vagy október elején magyarországi tanulmányút az egyesületi tagok számára (a Balaton nyugati fele, Budapest-Miskolc útiránnyal);
4. november elején az Új Dobos 13. számának, a Magyar Szó és a sarajevói HUM közös folyóiratának a kiadása;
5. novemberben a már hagyományos kétnyelvű irodalmi est szervezése vajdasági írók, színművészek vendégszereplésével (Ady Endre-émlékest).

Tervben van egyesületünk segítségnyújtása Banja Luka városnak és sportklubjainak a határon túli együttműködés keretében (szervezés, fordítás, idegenvezetés a magyarországi vendégszereplés, vagy a magyar sportolók Banja Luka-i tartózkodása idején). Ezenkívül minden magyar nemzeti ünnepről megemlékezünk majd (március 15-e, augusztus 20-a, október 23-a), de tervben van március 8-a és az egyesület napjának, november 13-ának, karácsonynak és szilveszternek a megünneplése is.

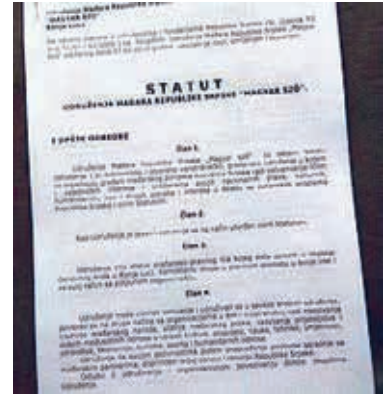
Bátor és tartalmas munkaterről van szó. A megvalósítása elsősorban a kért és szükséges támogatás jóváhagyásától függ.

Itt elsősorban meg kell említenünk a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt.-t (illetve a magyar Nemzetpolitikai Államtitkárság), Banja Luka város és a Szerb Köztársaság Oktatási és Művelődési Minisztérium eddigi támogatását. Hálásan köszönjük az eddigi többéves segítettéget, és reméljük, hogy ezt a 2019-es munkatervet is támogatni fogják.

Tóth Bojnik László

7. februara 2019.godine skupština "Magyar Szó"-a usvojila je novi Statut i plan rada za 2019.godinu

Dana 7. 2. 2019. godine, Skupština Udruženja Mađara Republike Srpske, „Magyar Szó” usvojila je novi, izmijenjeni i dopunjeni Statut. Na ovom sastanku, članstvo je takođe prihvatilo plan rada za 2019. godinu i njegov finansijski plan. O starom Statutu samo kratko toliko, da je izglasano 2003. godine, kada je i osnovano Udruženje. Autor ovog teksta je te godine preveo i napisao mađarski prevod pomoću mehaničke pisaće mašine. Naravno, već davno mnoge odredbe su trebale biti izmijenjene ili dograđene, ali dva faktora su kočila izvršenje ovog posla. Statut nije bio u elektronskom obliku i do nedavno nije postojao mađarski sudski tumač u Republici Srpskoj za verifikaciju mađarskog teksta. U protekle dvije godine, uz podršku Fonda „Bethlen Gábor” iz Budimpešte i uz pomoć Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, Udruženje je riješilo oba problema i tako je bilo omogućeno, da Aleksandra Đurović i Laslo Tot Bojnik završe poslove oko novog Statuta. Najpotrebnije izmjene i dopune su našle mjesto u novom Statutu, koji je sada dostupan Udruženju u elektronskom, „doc.” formatu, na oba jezika.

Plan rada za 2019. godinu napravljen je sa velikim ambicijama. Sadržaj plana nije lako ni taksativno nabrajati, pa samo spominjemo najvažnije:

1. posjeta mađarskog istoričara u maju ili junu (planirano je dvojezično predavanje u Prnjavoru ili Banja Luci o istoriji Mađara u Bosni i Hercegovini, sa centralnom temom istorije nekadašnjeg mađarskog naselja, Vučijaka),
2. učešće na Banjalučkom festivalu stvaralaštva nacionalnih manjina krajem septembra (u okviru akcije prekogranične saradnje u ime Udruženja nastupice folklorni ansambl iz Vojvodine ili Mađarske),
3. krajem septembra ili početkom oktobra, mađarsko studijsko putovanje članova Udruženja, zapadnom obalom Balatona i pravcem Budimpešta-Miskolc,
4. početkom novembra izdavanje 13. broja Új Dobosa, zajedničkog časopisa udruženja „Magyar Szó” i HUM iz Sarajeva.
5. u novembru planiramo organizovati tradicionalno dvojezično književno veče sa gostujućim književnicima i glumcima iz Vojvodine (veče posvećeno Ady Endreu).

Planiramo još da podržimo grad Banja Luku i njegove sportske klubove u okviru akcije prekogranične saradnje (pomoć u organizaciji, prevodenju, vodičkim poslovima kod gostovanja sportista u Mađarskoj ili mađarskih sportista u Banja Luci). Pored toga, obilježićemo sve mađarske nacionalne praznike (15. mart, 20. avgust, 23. oktobar), isto tako želimo da proslavimo 8. mart, Dan udruženja Magyar Szó (13. novembar), Božić i Novu godinu. To je hrabar, sadržajni plan rada. Njegova implementacija prvenstveno zavisi od odobrenja neophodnih i traženih sredstava. Ovdje treba spomenuti dosadašnju višegodišnju podršku Fonda „Bethlen Gábor”(odnosno Državnog sekretarijata za nacionalnu politiku Mađarske), Grada Banja Luke i Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske. Iskreno se zahvaljujemo na dosadašnjoj podršci i nadamo se, da će se podržati i ovaj plan rada za 2019. godinu.

Laslo Tot Bojnik
Prevela: Nevenka Tot Bojnik

Kiállítás Mátyás királyról

A Mátyás királyról szóló vándorkiállítást a budapesti Magyarság Háza készítette elő a 2018. évi Mátyás király emlékév alkalmából. A kiállítás utolsó állomása a sarajevói HUM egyesület alapításának 25. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen volt. A HUM a pannókat ajándékként megtarthatta. Fülöp Dóra, a Petőfi Program sarajevói ösztöndíjasa pedig később elhozta azokat hozzánk. Így a Magyar Szó egyesületnek is alkalma volt megrendeznie a Mátyás királyról szóló kiállítást. Mi a pannók által csak 2019 elején bővítettük ismereteinket az igazságos Matyásról, de ez mit sem veszített értékéből.

Pénteken, 2019. január 18-án került sor a Mátyás király kiállítás megnyitójára a Kisebbségek Termében Banja Lukában. A Mátyás királyról és magáról a kiállításról Tóth Bojnik László, az egyesület főtitkára beszélt. Mátyás életébe kaptak betekintést a vendégek, és emellett a róla szóló legendákat is megismerték. A Banja Luka-i közönség is megismerte Matyást, az igazságost.

A kiállítás tíz napig volt megtekinthető.

Fekete Tamás

Izložba o kralju Matiji

Ovu putujuću izložbu pripremila je institucija „Kuća Mađara“ iz Budimpešte povodom spomen godine kralja Matije (2018). Završna destinacija izložbe bila je proslava 25. godišnjice osnivanja udruženja HUM iz Sarajeva. HUM je mogao zadržati izložbene panoje kao poklon. Dóra Fülöp, sarajevska stipendistica programa Petőfi kasnije je iste donijela nama. Tako je i udruženju Magyar Szó pružena prilika, da organizuje izložbu o kralju Matiji. Događaj nije gubio ništa od svoje vrijednosti, iako smo mi, uz pomoć panoja, proširili znanje o „pravednom“ Matiji tek početkom 2019.godine.

U petak, 18. januara 2019. godine je bilo otvaranje izložbe o kralju

Tamás Fekete

In memoriam Vladimir Blaha

2019. április 20-án nyolcvanhét éves korában elhunyt Vladimir Blaha, a Szerb Köztársasági Kisebbségi Egyesületek Szövetségének első elnöke. A temetés április 24-én volt a Sveti Marko temetőben, Banja Lukában.

Már fiatal korától kezdve tanítóként dolgozott Banja Luka környékén, később oktatási felügyelőként is. Egész életében aktív társadalmi-politikai munkás volt, a Népi Technológiai Szervezet titkára, a Vöröskereszt aktivistája stb. A cseh nemzeti kisebbség tagjaként segített létrehozni a nemzeti kisebbségek egyesületeit. A mi egyesületünknek, a Magyar Szónak a megalakításánál is nagy szerepe volt. A Szerb Köztársasági Kisebbségi Egyesületek Szövetsége létrehozásának ő volt a kezdeményezője. A Češka beseda egyesület és a szövetség első elnöke lett. Elnökként, Davidović úrtól, az akkori Banja Luka-i polgármestertől ígéretet kapott, hogy helyiséget biztosítanak a

nemzeti kisebbségek egyesületei részére. Később a Szerb Köztársasági Nemzetgyűlés Nemzeti Kisebbségi Tanácsának elnöke, majd alelnöke volt.

Több kitüntetést és érdemrendet, valamint értékes társadalmi elismerést kapott. Megelégedéssel mondhatjuk, hogy a Szerb Köztársasági Magyarok Egyesülete, a Magyar Szó 2015. december 10-én köszönőlevéllel fejezte ki hálóját Blaha úrnak a nemzeti kisebbségek érdekében végzett önzetlen munkájáért és egyesületünk létrehozásánál nyújtott segítségéért.

A Szerb Köztársaság nemzeti kisebbségei hálával fogják őrizni a mindenki által kedvelt Vladimir Blaha úr emlékét!

Tóth Bojnik László

Preminuo je u subotu, 20. aprila 2019.godine Blaha Vladimir, prvi predsjednik Saveza udruženja nacionalnih manjina Republike Srpske u 87. godini života. Sahrana je obavljena 24. aprila, u srijedu, na groblju Sveti Marko u Banja Luci. Već od rane mladosti radio je kao učitelj u banjalučkom kraju, a poslije kao prosvjetni inspektor. Cijelog je života bio aktivan društveno-politički radnik, sekretar organizacije Narodna tehnika, aktivista Crvenog krsta, itd. Kao pripadnik češke nacionalne manjine pomagao je u osnivanju većine udruženja nacionalnih manjina. Veliku ulogu imao je i kod osnivanja našeg udruženja

Mađar so (Magyar Szó). Bio je inicijator formiranja Saveza nacionalnih manjina u Republici Srpskoj. Postao je i prvi predsjednik udruženja „Češka beseda“ i samog Saveza. Kao predsjednik, od tadašnjeg gradonačelnika gospodina Davidovića, uspio je dobiti obećanje o obezbjeđenju prostorija za udruženja nacionalnih manjina. Bio je kasnije i predsjednik i podpredsjednik Savjeta za nacionalne manjine Narodne skupštine Republike Srpske.

Nosilac je više ordenja i odlikovanja, kao i vrijednih društvenih priznanja. Sa zadovoljstvom možemo reći, da je i Udruženje Mađara Republike Srpske, „Magyar Szó“ našom skromnom Zahvalnicom 10.12. 2015.godine odalo priznanje gospodinu Blahi zbog nesebičnog rada u interesu nacionalnih manjina i pomoći kod osnivanja našeg udruženja.

Nacionalne manjine u Republici Srpskoj čuvaće sa zahvalnošću uspomenu na svima nam dragog Blahu Vladimira!

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Zora Topić Fišer

Újvidéki találkozás a Buzás házaspárral

Július végén vagy augusztus elején minden évben Újvidékre látogatok. Az újvidéki tartózkodást rendszeresen kihasználom arra, hogy találkozzak a rokonaimmal, barátaimmal és az Új Dobos újvidéki munkatársaival. Idén augusztus 2-án találkoztam a Forum Kiadóház vendéglőjében az Új Dobos folyóirat lektoraival, a Buzás házaspárral. A többévi együttműködés során, majd Márta és Mihály tavalyi Banja Luka-i látogatása alkalmával baráti viszony alakult ki közöttünk.

A két bosznia-hercegovinai magyar egyesület (a szarajevói HUM és a Banja Luka-i Magyar Szó) közös folyóirata, az Új Dobos ügyvezető és technikai szerkesztőjének minőségében elsősorban az érdekelt, hogy a Buzás házaspár vállalja-e a folyóirat tervezett 13. száma szövegei egy részének a lektorálását. Nagy meglepedésemre ők továbbra is javítani fogják a nekik elküldött magyar nyelvű szövegeket.

Föliidéztek a Banja Luka-i tartózkodásuk alatti – szerintük felejthetetlen – élményeket. Beszélgettünk az itt-tartózkodásukkor is említett lehetőségről, hogy az egyik elkövetkező évben ismét ellátogatnak Bosznia-Hercegovinába. Buzás Mihály ezúttal a horgászatról tartana előadást. Ő ugyanis – többek között – a Magyar Szó vajdasági napilap Horgászat-Vadászat című rovatának a szerkesztője.

A kellemes beszélgetés végén a Buzás házaspár megkért, hogy adjam át jókívánásait és üdvözlétüket a Magyar Szó egyesület tagságának. Én is köszönetet mondtam a bosznia-hercegovinai magyar egyesületeknek nyújtott önzetlen segítségükért és az anyanyelv megőrzése terén kifejtett munkájukért.

Tóth Bojnik László

Sastanak sa bračnim parom Buzaš u Novom Sadu

Krajem jula i početkom avgusta, svake godine, provodim dane u Novom Sadu. Boravak u Novom Sadu redovno koristim, da bih sreo rodbinu, prijatelje i novosadske saradnike Uj doboša (Új Dobos). Tako se dogodilo, da sam i ove godine (u deset sati drugog avgusta) u restoranu izdavačke kuće "Forum" sreo lektore našeg časopisa Uj doboš, bračni par Buzaš (Buzás). Nekoliko godina saradnje, posjete Marte i Mihalja prošle godine Banja Luci, dovelo je do prijateljskih odnosa između nas.

Kao izvršnog i tehničkog urednika Uj doboša, zajedničkog časopisa dvaju mađarskih udruženja u Bosni i Hercegovini (HUM-a iz Sarajeva i Mađar soa /Magyar Szó/ iz Banja Luke), prvenstveno me zanimalo, hoće li bračni par Buzaš prihvatiti i dalje lektorisanje jednog dijela tekstova planiranog 13. broja časopisa. Na moje veliko zadovoljstvo, Marta i Mihalj će nastaviti ispravljati mađarske tekstove, koji će im biti poslani.

Evocirali smo -po njihovom mišljenju- nezaboravne doživljaje tokom boravka u Banja Luci. Razgovarali smo o mogućnosti, spomenutoj i tokom njihovog ovdašnjeg boravka, da u jednoj od sljedećih godina ponovo posjete Bosnu i Hercegovinu. Ovoga puta Mihalj Buzaš održao bi predavanje o ribolovu. On takođe, između ostalog, uređuje i dodatak o ribolovu i lovu vojvođanskog dnevnika Mađar so.

Na kraju ugodnog razgovora bračni par Buzás zamolio me je, da prenesem njihove dobre želje i pozdrave članstvu udruženja Mađar so. I ja sam im se zahvalio na nesebičnoj pomoći u naporima mađarskih udruženja u Bosni i Hercegovini, da sačuvaju svoj maternji jezik.

Laslo Tot Bojnik

Prevela: Nevenka Tot Bojnik

A Magyar Szó egyesület megünnepelte március 8-át

Március 7-én, csütörtökön, a Magyar Szó egyesület rendes összejövetelén szerény keretek között megünnepeztük a nemzetközi nőnapot. Szervezetünk fiatalabb férfiai (Marko, Branislav, Tamás, az ösztöndíjasunk és még néhányan) virággal köszöntötték a jelen lévő hölgyeket. Ezt követően a fiatal emberek süteményt, péksüteményt, üdítőt szolgáltak fel, és nem szabad kifelejteni a jó borokat sem. Habár ezúttal nem volt élő zene, mégis több mint harmincan vettek részt ezen a kellemes esten a Nemzeti Kisebbség Klubjában.

Tóth Bojnik László

Udruženje "Magyar Szó" je proslavilo Međunarodni dan žena

U četvrtak, 7. marta, tokom većeg dijela redovnog sastanka udruženja „Magyar Szó”, proslavljali smo, istina skromno, Međunarodni dan žena. Naši mlađi muški članovi (Marko, Branko, naš stipendista Tamaš i još neki drugi) su cvijećem čestitali ženskim članovima. Potom su ovi mlađi servirali svim prisutnima kolače, peciva, sokove i ne treba zaboraviti ni dobra vina. Iako ovog puta nije bilo "žive muzike", ipak više od 30 članova, koji su se okupili u

Klubu nacionalnih manjina, proveli su ovo večer veselo i u prijatnom druženju.

Laslo Tot Bojnik

Sporttal határokon át

Egykori rivalizálásból születendő barátság kezdő lépéseit tette meg április 13 -án és 14-én a banjalukai FK Borac és a budapesti Vasas FC. Az ötlet a banjalukai tiszteletbeli magyar konzul, Slaven Grbić úr fejében született meg. Ő volt a kapcsolatteremtő a két klub között és az egész program koordinátora. Ő vonta be a Szerb Köztársasági Magyarok Egyesületét, a Magyar Szót a programba, kérve segítséget a tolmácsolás és a fordítás dolgaiban. Az egyesület örömmel elvállalta a segítséget, személy szerint az elnökasszony, Milivojević Irén és a Petőfi Sándor Program ösztöndíjasa, Fekete Tamás.

Slaven Grbić a Vasas történészeivel, Maya Wagnerral lépett kapcsolatba, aki nagy örömmel fogadta az ötletet és rengeteget segített a megvalósításban is. Elmesélte a klubok közti kapcsolat történetét... Az 1992-ben megszűnt Közép-Erópa kupaversenye (Mitropa Kupa). Az utolsó, döntő mérkőzés a FK Borac és a Vasas FC csapat között folyt le. A kupát a banjalukai Borac nyerte. Mivel ez volt ennek a kupaversenynek utolsó mérkőzése, ezért a serleg végleg Banjalukában maradt. Ugyanezt a kupát viszont a Vasas hat alkalommal is megnyerte

Ennek az utolsó mérkőzésnek a tiszteletére, Budapesten a Vasas Kubala Akadémia Farkas Jánosról elnevezett pályáján játszottak barátságos mérkőzéseket a két klub gyermekcsapatai. Az első meccset a Borac nyerte a Kubala Akadémia ellen, a másodikon a Vasas csapata győzött. A két csapat klubzászlót is cserélt. Jelen volt a meccseken a Vasas Kubala Akadémia menedzsere, Szekeres Tamás. Banjalukából a mérkőzésre a gyerekekkel Milan Ozren edző, Bojan Vukmanović segédedző és Milorad Bilbija az 1992-es csapat egyik tagja utaztak.

Ez a labdarúgó találkozó reméljük egy nagy barátság folytatása. A Borac csapata és vezetősége most a Vasas csapatát várja Banjalukába, így erősítvén tovább a megújított régi barátságot.

Fekete Tamás

Sa sportom preko granica

Prve korake iz jednog nekadašnjeg rivalstva ka svaranju prijateljsva učinili su 13. i 14. aprila banjalučki FK Borac i budimpeštanski FK Vašaš (FC Vasas). Ideja je rođena u glavi počasnog mađarskog konzula u Banja Luci, gospodina Slavena Grbića. On je uspostavio kontakt između dva kluba, a bio je i koordinator cijelog programa. Uključio je i Udruženje Mađara

Republike Srpske „Magyar Szó”, molivši pomoć za usluge tumačenja i prevodjenja. Udruženje je sa radošću udovoljilo molbi, ponaosob predsjednica udruženja Irena Milivojević i stipendista Petefi Šandor Programa, Tamaš Fekete (Fekete Tamás).

Slaven Grbić je stupio u kontakt sa istoričarkom kluba Vašaš, Majom Vagner (Maya Wagner), koja je sa zadovoljstvom prihvatila ideju i puno pomogla u implementaciji. Ispričala je istorijat veza između dva kluba ... 1992 godine ugašen je Srednjeevropski kup (Mitropa Kupa). Poslednje finale je bilo između FK Borca i FC Vašaša. Kup je osvojio FK Borac. Pošto je to bila posljednja utakmica ovog takmičenja, pehar je ostao zauvijek u Banja Luci. Sa druge strane isti kup je Vašaš osvojio šest puta.

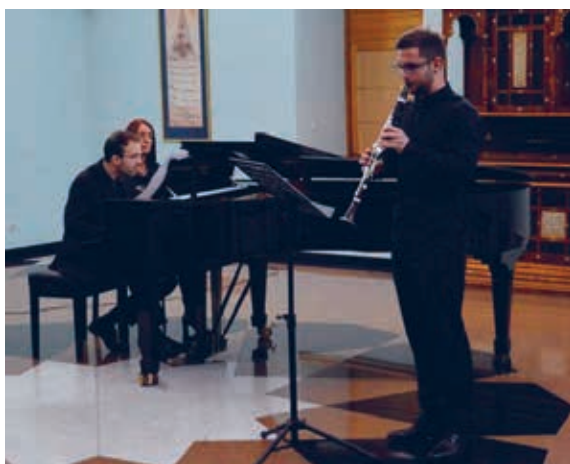
U čast ovog zadnjeg meča, dječje ekipe ova dva kluba odigrale su prijateljske utakmice na terenu Vašaš Kubala akademije (Vasas Kubala Akadémia) nazvan po Janošu Farkašu (Farkas János). Na prvoj utakmici protiv Kubala akademije je pobijedio Borac, a na drugoj bolji je bio Vašaš. Dvije ekipe su razmijenile i klubske zastave. Na utakmicama je bio prisutan menadžer Vašaš Klub akademije, Tamaš Sekereš (Szekeres Tamás). Iz Banja Luke sa djecom na utakmice su pošli Milan Ozren trener, Bojan Vukmanović pomoćni trener i Milorad Bilbija, jedan od članova ekipe iz 1992 godine.

Fudbalski susret nadamo se biće nastavak velikog prijateljstva. Ekipa i rukovodstvo Borca, jačavši tako obnovljeno prijateljstvo, sada čeka Vašašov tim u Banjaluci.

Tamaš Fekete

Prevela: Irena Milivojević

A HUM egyeület megemlékezett az 1956-os forradalomról

Méltó tisztelettel emlékeztünk meg az 1956-os szabadságharcról és forradalomról 2019. október 22-én a sarajevói Bosnyák Intézet dísztermében. Együtt ünnepeltük Magyarországot és a világon élő összes Magyar nemzeti ünnepét.

A telt házas közönség előtt két fiatal diplomás zenész, Muratović Timur (klarinét) és Perković Ivan (zongora) lépett fel. A műsoron B. Kovacs, F. Liszt, F. Devienne, C. Debussy, O. Messiaen és A. Romero művei szerepeltek.

Az estét a HUM Magyar Polgárok Egyesülete szervezte, a műsort pedig Váradi Tünde és Hadžikadunić Esztella vezették.

Váradi Tünde

Udruženje HUM obilježilo je godišnjicu revolucije iz 1956. godine

22. oktobra 2019. imali smo čast obilježiti borbu za nezavisnost i revoluciju 1956. godine u sali Bošnjačkog instituta u Sarajevu.

Zajedno smo proslavili državni praznik Mađarske i svih Mađara u svijetu.

Pred punom salom, nastupila su dva mlada diplomirana muzičara, Muratović Timur (klarinét) i Perković Ivan (klavir). Na koncertu su bila predstavljena djela Kovacs, B., Liszt, F., Devienne, F., Debussy, C., Messiaen, O. i Romero, A. Mađarsko udruženje građana HUM je organizovalo ovu predivnu večer, a priredbu su vodili Tünde Váradi i Estela Hadžikadunić.

Tünde Váradi

Prevela: Estela Hadžikadunić

A bölcsőtől a sírig

**A népviseletről egy régi fénykép,
Mathea Károly
nagykanizsai műterméből**

hajszalagot vagy fejkendőt. A férfiak térdig érő fekete csizmát viseltek, míg a lányok szívdíszítésű piros csizmát hordtak. A ruhák a nők által lenből és kenderből előállított szövetből készültek.

A kézművesség és a mezőgazdaság volt a férfiak fő foglalkozása, míg a nők otthon és a kertekben dolgoztak. Abban az időben az idősebb embereket nagy tisztelet övezte, különösen a férfiakat. A nagymamám magázta

Feletar Stjepan temetése 1979-ben, Donja Dubrava

2019. május 20-án egy prezentációt tartottak a Banja Luka-i Nemzeti Kisebbségek Klubjában, melynek témája a magyarok száz évvel ezelőtti falusi élete volt. A bemutatón részt vettem én is, mint a magyarok szimpatizánsa és az egyesület régi tagja. Az előadás igen sikeres volt, és az idősebbeket azokra az időkre emlékeztette, amikor még gyerekek voltak.

Szegények voltunk, de boldogok, amit a mai fiatalok nem értenek meg. A családok nagyok voltak, sok gyerekkel. Keveset tudtunk magunkénak, de azzal is elégedettek voltunk. Nagy ünnepekre, karácsonyra vagy húsvétra ajándékokat és ruházatot kaptunk.

Különleges élmény volt az, amikor a házigazda karácsony estéjén szalmát hozott a házba, és a háziasszony mogyorót, aszalt szilvát, almát és pár szem édességet helyezett abba. Mi gyerekek beletúrtunk a szalmába, hogy a lehető legtöbbet zsákmányoljunk abból, ami alatta volt. Télen tollat fosztottak a falusiak, előkészítették a párnákra és egyéb ágyneműre valót, ezután citeraszó mellett vagy fesűt fújva tánca perdültek. Táncoltak és énekeltek késő éjjelig.

Különleges előkészületek folytak az ősszel és télen sorra kerülő lakodalmakra. A virágok általában huzalfűzéssel készültek, különféle színű krepp-papírból, tollakból, selyemből és még sok másból.

Az összes rokon részt vett az előkészületekben. Csirkét, libát, kacsát, sajtot, tejszínt hoztak a házigazda megsegítésére. A szülés előtt álló asszonyt ugyanígy segítették.

Tízévesen a gyerekek fehér liliomokkal szentáldozásra mentek a templomba.

Néhány évvel később volt a bérmálkozás. A lányok fehérben voltak, a fiúk fekete nadrágban és fehér ingben. A keresztpapák és a keresztanyák a lányokat aranylánccal, a fiúkat órával ajándékozták meg. A lányok legtöbbször sapkát viseltek, az asszonyok díszített

fehérjét, 1896-ban házasodtak össze. Amikor valaki meghalt, a falu virrasztásra gyűlt össze. Az elhunyt a házban feküdt, a tükrök pedig fekete szövettel voltak letakarva. A falunak temetésre díszített szekere volt, hímzett lepellel letakart lovakkal. Egyes esetekben az elhunytat fúvosok kísérték a temetőbe.

Régen minden más volt, mint ma. Nem volt villany, tehát petróleumlámpák fénye mellett dolgoztak, tanultak és írtak. Ez elképzelhetetlen a mai emberek számára. Nehéz élet volt, de mi ennek ellenére is énekelünk, vidámak és boldogok voltunk.

Régen minden más volt, mint ma. Nem volt villany, tehát petróleumlámpák fénye mellett dolgoztak, tanultak és írtak. Ez elképzelhetetlen a mai emberek számára. Nehéz élet volt, de mi ennek ellenére is énekelünk, vidámak és boldogok voltunk.

**Feletár Malešević Katarina
Fordította: Tóth Bojnik Nevenka**

Od kolijevke pa do groba

20. maja 2019 godine, u banjalučkom klubu nacionalnih manjina je održana prezentacija sa temom koja se odnosila na život Mađara na selu prije 100 godina. Prezentaciji sam prisustvovala i ja kao simpatizer Mađara i dugogodišnji član udruženja. Predavanje je bilo veoma uspješno, a kod nas starijih je izazvalo emocije i sjećanje na ta prošla vremena, kada smo bili djeca.

Obitelj Feletar 1937.godine

Bili smo siromašni, ali sretni, što današnja omladina ne može shvatiti. Porodice su bile velike sa puno djece. Imali smo malo, ali smo i sa tim bili zadovoljni. Za velike blagdane kao što je bio Božić ili Uskrs, dobivali smo poklone i odjevne predmete.

Poseban doživljaj je bio kada je domaćin na Badnje večer donosio slamu u kuću, a u nju domaćica stavljala orahe, suve šljive, jabuke i po koju bombonu. Nas najmanje desetoro djece se zarovilo u slamu, da bi što više nagrabili od svega što je bilo ispod nje.

Zimi se čijalo perje i pripremalo za jastuke i ostalu posteljinu, a onda bi bile igranke uz muziku sa citre ili bi se duvalo u češalj. Plesalo se i pjevalo do kasno u noć.

Za udaju i ženidbu koje su se održavale u jesen i zimi, vršene su posebne pripreme.

Pravilo se cvijeće za kićenje od žice kao podloge, krep papira raznih boja, perja, malo svile i drugog.

Sva rodbina je učestvovala u pripremama. Donosile su se kokoške, guske, patke, sir, vrhnja, kao pomoć domaćinu. Na isti način se pomagalo porodicama.

Nakon navršenih šest godina, djeca su išla na prvu svetu pričest sa bijelim ljljanima u crkvu.

Sa deset godina išlo se na krizmu. Djevojčice su bile u bijelom, a muškarci u crnim hlačama i bijelim košuljama. Kum ili kuma su ih darivali lančićem, a muške satom. Djevojke su uglavnom na glavi nosile ukrasnu kapicu, a udate posebno ukrašenu veliku mašnu ili maramu. Muškarci su na nogama imali crne čizme do koljena, dok su djevojke imale svečane crvene čizmice sa likom srca. Odjeća se pravila od materijala kojeg su žene tkale od lana i konoplje.

Svatovi u jesen 1945 u Donjoj Dubravi

Zanat i poljoprivreda su bili glavna zanimanja za muškarce, dok su žene radile u kući i na njivi.

Zanat i poljoprivreda su bili glavna zanimanja za muškarce, dok su žene radile u kući i na njivi.

U to vrijeme su se stariji ljudi jako poštovali, posebno muškarci. Moja baka je svog muža persirala, a udala se 1896 godine.

Kad neko umre, selo se skupljalo na bdijenje. Umrli je ležao u kući, a ogledala su bila prekrivena crnim platnom. Selo je imalo svečana kola za sahranu sa konjima prekrivenim sa odorama. U nekim slučajevima su umrlog do groblja pratili sa pleh muzikom.

Sve je nekada bilo drugačije nego danas. Nije bilo struje, pa se radilo, učilo i pisalo pod lampama-petrolejkama. Za današnje ljude to je nezamislivo. Težak je život bio, ali mi smo i pored svega toga, pjevali, veselili se i bili sretni.

Katarina Feletar Malešević

VEŠTICA

Zašto su neki ljudi cio život pokorni, poslušni i skloni ugađanju drugima, ne misleći nikada na sebe? To se posebno odnosi na ženski rod. Zašto je to tako?

Odgovor se može naći u pogrešnom vaspitanju. Od malih nogu su nas roditelji učili, posebno mame, da budemo poslušne, dobre i pokorne. U suprotnom, neposlušne smo i nismo dobre. Ja sam bila od onih koje su slušale sve redom, od roditelja, učitelja, nastavnika, profesora, pa nadalje. Naravno, roditelji su to činili u najboljoj namjeri, ali biti poslušan i svima ugađati, baš se i ne isplati. To sam iskusila na vlastitoj koži ne jedanput, posebno kad sam odrasla.

Kao prvo žensko dijete, imala sam ograničen broj izlazaka i određeno vrijeme ulaska u kuću. Poštovala sam pravila bez pobune, da ne bih povrijedila roditelje, iako bi ih ponekad rado prekršila, jer mi se ostajalo duže vani. Međutim, htjela sam da i dalje budem "dobra" mamina i tatina kćerka, ne razmišljajući o tome da će vremenom svi oko mene navići na moju poslušnost i ugađanje svima, samo ne sebi. Često sam se ljutila zbog toga, ali sam i dalje bila ista. Naročito mi je jedan događaj ostao u ne baš dobrom sjećanju.

Bila sam apsolvant na prirodno-matematičkom fakultetu, odsjek hemija. Radila sam diplomski iz neorganske hemije i po cio dan bila u laboratoriji. Zabavljala sam se sa mojim Lacikom, koji je svaki dan prijepodne dolazio kod mene, ne znajući da ga je moja profesorica kod koje sam radila diplomski, već registrovala. Prijalo mi je njegovo društvo, ali je pretjerivao sa dolaženjem, a ja opet da se ne naljuti i da mu ugodim, nisam ništa govorila.

Bila sam veoma iznenađena, da ne kažem u šoku, kad mi je jednog dana laborant saopštio, da mi je otac bio kod profesorice. Mislim da se u istoriji tog fakulteta nije desilo, da apsolventici roditelj dolazi kod profesora, iako sam mojima rekla da moram biti cijelo vrijeme na fakultetu, sa pauzom od sat, sat i po. Profesorica mu je potvrdila da je to zaista tako, ali uz opasku da mi je momak svaki dan prisutan i da ljubav i nauka ne idu zajedno!

Od tog dana, Lacika je dolazio samo za vrijeme odsustva prof. Mire, tj. za vrijeme pauze. Jednog popodneva, dok je padala kiša, nas dvoje smo sjedili u holu fakulteta, kada se iznenada na ulaznim vratima pojavila profesorica. U glavi mi je sinulo, ne smije me ovdje vidjeti sa momkom jer zaboga, razočaraću je. Munjevito sam skočila i sakrila se ispod stepenica kao neko derište. Da li sam bila primijećena, nemam pojma, ali sam se osjećala jadno. Zamislite apsolventicu ispod stepenica. Glupo, da ne može biti gluplje i bezveze. Usađena navika da moram biti fina i slušati je bila brža od razuma!

Diplomirala sam i nas dvoje smo se vjenčali. Ta moja potreba da ugodim i budem "dobra", nikome nije smetala, pa ni mom suprugu. Međutim, počela je smetati njegovoj majci, koja se nije ponašala tako, ali ne i ocu, kojem se to ugađanje i poslušnost veoma sviđala. Opominjala me je uvijek kad bih se pokoravala i veliko joj hvala na tome!

Kad sam se jednom požalila da Laslo ne voli da idem na drugarske večeri, a željela sam, ali da ne idem kako bih mu ugodila, oštro je odreagovala i dala mi dobar savjet: „Idi, pa neka se ljuti, jer ako popustiš, nikad nećeš ni otići!” Prihvatila sam njen savjet i na tome joj hvala.

U toku boravka kod sestre od supruga, koja živi u Mančesteru, vidjela sam i naučila mnogo toga. Tamo je daleko veća ženska samosvjesnost i ravnopravnost, jer su žene daleko emancipovanije, bar one sa kojima sam kontaktirala, uključujući i moju zaovu. I poslovi su bili podijeljeni. Žena postavlja sto i donosi jelo, a muž sklanja i pere suđe. Tako je Ted, zaovin suprug, pored ostalog, i veš prao, cipele čistio i još štošta. Jedno popodne smo proveli zajedno sa njihovim prijateljima. Dok su žene sjedile i ćaskale, ja sam se trudila da pomognem Tedu oko posluživanja i sklanjanja. Muški dio društva je bio iznenađen, a Laslo je uživao kao pravi Bosanac. Govorio je: "Zavideli su mi, jer za razliku od njih, ja nisam morao raditi ništa, sve je žena radila."

Malo, po malo, mic, po mic i ja sam počela drugačije razmišljati, drugačije se ponašati i prigovarati češće nego ranije. Jednog dana, nakon neke žučne rasprave, moj suprug mi kaže: "Ti si mene prevarila, jer si glumila dobru, finu ženu, a znaš šta si ti, ti si VEŠTICA!"

U prvi mah me ta njegova izjava pogodila. Bila sam neprijatno iznenađena, ja, zar ja veštica? A onda, odjednom mi je laknulo i moram priznati da mi više nimalo nije smetala ta njegova konstatacija, jer to je za mene bio veliki napredak. Od poslušne ženice, pa do veštice, dug je put, ali se isplatilo. Bilo je mnogo situacija u kojima sam bila zatečena, biti "veštica" ili ne? Ispalo je nekad da, nekad ne.

Kad bolje razmislim, još uvijek sam ja daleko od te titule, ali makar i „v" od „veštice" bolje je od ništa, jer te i okolina, pa i suprug ipak više uvažavaju.

Mi žene, ne samo ja, zaslužujemo i još kakvo uvažavanje i poštovanje, jer čitav život radimo na dva radna mjesta. Jedno je kako tako plaćeno, dok drugo radno mjesto u kući, gdje smo i supruge i majke i domaćice, nikad nije plaćeno, a svakodnevice se ponavlja iz dana u dan, peri, kuhaj, sklanjaj, briši i još mnogo toga, bile mi ili ne bile veštice!

Nevenka Tot Bojnik

BOSZORKÁNY

Miért van az, hogy egyes emberek egész életükben engedelmesek, szerények és hajlamosak másoknak a kedvében járni anélkül, hogy legalább néha magukra is gondolnának? Különösen a nőknél sokszor megállapítható ez a jelenség. Miért van ez így?

A válasz a nem megfelelő nevelésben található. Fiatalkorunktól kezdve a szülők, különösen az anyukák, engedelmesre, kedvességre és szerénységre tanítottak bennünket. Ellenkező esetben engedetlenek vagyunk és nem vagyunk jók. Az egyik voltam azoknak, akik hallgattak mindenkire, szülőkre, tanítókra, tanárookra stb. Természetesen a szülők a legjobb szándékból neveltek így, de engedelmesnek lenni és mindenki kedvében járni nem nagyon érdemes. Ezt többször is tapasztaltam a saját bőrömön, különösen amikor felnőttem.

Első lánygyermekként korlátozott számú esti kimenő volt engedélyezve számomra, és csak meghatározott időpontig lehettem házon kívül. Lázadás nélkül betartottam a szabályokat, hogy ne haragítsam a szüleimet, bár néha vágytam megszegni azokat, mert hosszabb ideig kívántam kimaradni. Szerettem volna továbbra is apuka és anyuka jó lánya lenni, de nem is gondoltam arra, hogy idővel a környezetem hozzászokik engedelmeségemhez és ahhoz, hogy mindenki kedvében akarok járni, saját kívánságaimat elhanyagolva. Gyakran haragudtam magamra, de mégsem változtam meg. Különösen egy esemény maradt meg az emlékezetemben.

Végzős hallgató voltam a Természettudományi Kar Kémia Tanszékén. A diplomám témáján dolgoztam, és egész nap a laboratóriumban tartózkodtam. Együtt jártam már akkor Lacival, aki minden délelőtt meglátogatott, nem tudva, hogy a tanárnő, akinél a diplomamunkámat készítettem, már figyelte erre. Nagyon jól éreztem magam Laci társaságában, de ő eltúlozta a látogatásokat, én meg nem mondtam semmit, hogy a kedvében járjak, és hogy ne sértődjön meg.

Nagyon meglepett, hogy ne mondjam megdöbbenett, amikor egy napon a laboratóriumi technikus arról értesített, hogy az apám a tanárnőnél járt fölvilágosításért. Nem hiszem, hogy a kar történetében megesett, hogy egy abszolvens szülei meglátogatják az egyetemi tanárt, bár megmagyaráztam otthon, állandóan az egyetemen kell lennem, csak másfél órás szünetem van. A tanárnő megerősítette apámnak, valóban ez a helyzet, de azzal a megjegyzéssel, hogy az udvarló mindennap megjelenik, márpedig a szerelem és a tudomány nem jár együtt!

Ettől a naptól kezdve Laci csak Mira tanárnő távolléte idején jött látogatóba, azaz a szünetben. Egy esős délután kettesben üldögéltünk az egyetem előcsarnokában, amikor a bejárati ajtóban hirtelen megjelent a tanárnő. Felvillant a fejében, hogy nem szabad itt látnia engem a fiúmmal, mert csalódnia fog bennem.

Fürgén felugrottam, és elrejtőztem a lépcső alatt, mint egy kisgyerek. Fogalmam sincs, hogy meglátott-e valaki, de nagyon rosszul éreztem magam. Képzelnék el egy végzős egyetemistát a lépcsők alá bújva. Olyan buta helyzet, hogy butább már nem is lehet. A belém nevelt viselkedés, hogy jó legyek és mindenkire hallgassak, gyorsabb volt az észnél.

Lediplomáztam, mi ketten pedig összeházasodtunk. Az a szokásom, hogy mindenkinek a kedvében járjak és jó legyek, senkit sem zavart, még a férjemet sem. Igaz, az anyját bosszantani kezdte, mert nem volt olyan típusú mint én, de az apját nem, akinek szintén kedvére volt az engedelmes és a kedveskedés. Az anyósom, mikor nagyon szófogadó voltam, figyelmeztetett, és ezt nagyon köszönöm neki!

Amikor egyszer panaszkodtam neki, hogy Laci nem szereti, ha a kollektívám társas összejöveteleire megyek, habár szerettem volna, de mégsem járok miatta, élesen reagált és jó tanácsot adott: „Menj, ha haragszik is, mert ha engedelmes maradsz, soha sem fogsz elmenni!” Megfogadtam a tanácsát, köszönöm is neki!

A férjem hűgánál, aki Manchesterben él, ott-tartózkodásom alatt sokat láttam és tanultam. Ott sokkal nagyobb a nők társadalmi öntudata és az egyenlőség. A nőket sokkal jobban megbecsülik, legalábbis azok, akikkel kapcsolatba kerültem, ideértve a férjem hűgát is. És a házimunkát megosztják. A nő megteríti az asztalt, fől szolgálja az ételt, a férj pedig az étkezés után elviszi az evőeszközöket és elmosogat. Ted, a férjem sógora többek között fehérneműt mosott, tisztította a cipőket, és sok más munkát is végzett. Egy délutánt együtt töltöttünk a házigazdákkal és azok barátaival. A nők ültek és beszélgettek, én meg igyekeztem segíteni Tednek a kiszolgálásnál és később az asztal leszedésénél. A társaság férfi tagjai csodálkoztak ezen, Laci pedig olyan jól érezte magát, mint az igazi bosnyák. Azt mondta: „Irigyelnek engem, mert velük ellentétben nekem nem kellett semmit sem tennem, mindent elvégzett helyettem a feleségem.”

Apránként mégis elkezdtem másképp gondolkodni, másképp viselkedni és többet ellentmondani, mint korábban. Egy nap, heves vita után, a férjem azt mondta nekem: „Becsaptál engem, mert jó személynek állítottad be magad, de tudod, mi vagy te? BOSZORKÁNY vagy!”

Először megdöbbenett a kijelentése. Kellemetlenül meglepődtem, boszorkány vagyok? Aztán hirtelen megkönnyebbültem, és be kell vallanom, hogy ez a kijelentés már nem zavart, mert számomra nagy előrelépés volt. Az engedelmes, önfeláldozó feleségtől a boszorkányig hosszú utat sikerült megtennem, de megérte. Sok olyan helyzet volt később is, amikor el kellett döntenem, hogy „boszorkány” legyek-e, vagy se? A helyzettől függően döntöttem, néha igen, néha nem.

Ha jobban meggondolom, még mindig messze vagyok ettől a minősítéstől, de a „boszorkány” „b”-je is jobb, mint semmi, mert a környezet és a férjem is jobban megbecsülnek.

Mi nők több tiszteletet és megbecsülést érdemlünk, mert egész életünkben két munkahelyen dolgozunk. Az egyik úgy-ahogy fizetve van, míg a másik munkahely az otthoni, ahol feleségek, anyák, háziasszonyok vagyunk, de soha nincs megfizetve. A kötelességek ismétlődnek nap-nap után, mossunk, főzzünk, pakoljunk el, takarítsunk és még sok minden mást csináljunk. Akár boszorkányok vagyunk, akár nem!

Tóth Bojnik Nevenka

Mi, boszniai magyarok, tudunk-e még magyarul?

I. A kérelmező személyi adatai:

1. Házassági családi neve:	utóneve(i):.....
Születési családi neve:	utóneve(i):.....
Előző (házassági, illetve névváltoztatás előtti) családi és utóneve(i)	
Külföldre távozáskor viselt családi és utóneve(i):	
Neme: férfi ☐ nő ☐	
Születési helye:	(ország)
(Budapest esetén kerület:)
Születési ideje: év	hó nap.

II. A kérelmező felmenőire vonatkozó adatok:

2. Apja neve:	
Apja születési helye:	ideje:

melyek, szerintem, elfogadhatatlanok a magyar nyelv fejlődésében.

A rövidített honosítási eljárás bosznia-hercegovinai kivitelezésénél találkoztunk először a mai magyar bürokrácia által használt, számunkra új szavakkal. Dilemmában voltunk, hogy mit jelent a „felmenő”, vagy az „előnév”, „családi név”, „utónév”... Beszélgettem erről szakemberekkel is, és ők a „nagy” európai nyelvekből való szó szerinti fordítással magyarázták ezeknek a szavaknak a megjelenését. Valószínűleg jó körmeghatározás, de nem értem, hogy a magyar államapparátusnak miért nincs lektora, nyelvésze az ilyen esetekre? Mert a magyar nyelvben vannak megfelelő kifejezések ezekre a fogalmakra, az „előd (ős)”, „vezetéknév”, „név (esetleg keresztnév)” szavak...

Idén nyáron, mint minden évben, Újvidéken töltöttem vagy tíz napot. Mindig élek az alkalommal, hogy

Bosznia-Hercegovinában mi magyarok az év nagyobb részében el vagyunk szigetelve a magyar nyelvű televíziótól, rádióműsoroktól; legtöbbször az újságok és a folyóiratok is hozzáférhetetlenek az itteni magyarok számára. Így van ez évtizedek óta. Közben minden nyelv, így a magyar is, él, fejlődik, változik. Más kérdés, hogy jó irányba tart-e ez a fejlődés vagy sem. Nem vagyok nyelvész és nem is volt soha – még amatőr alapon sem – ambícióm a nyelv kérdéseivel foglalkozni, de az utóbbi években idegesítenek a bürokrácia által használt, de a magyar tévécsatornákon is hallható egyes szavak, kifejezések. Most csak egy-két példát említek,

Vajdaságban elsősorban a magyar nyelvű tévéadók műsorait néztem. Nem kis meglepetésemre a magyarországi hírműsorok szerint a politikusok és az interjúalanyok többé nem **közölnek, mondanak, jelentenek ki** vagy **mesélnek el** valamit, hanem majdnem csak kizárólag „fogalmaznak”. Szerintem – ismétlem, nem vagyok nyelvész – a „fogalmazás” kifejezést esetleg csak a nagyon igényes dolgokkal kapcsolatos kijelentéseknél használnám. Akkor, amikor jól meg kell gondolni, mit mondunk, hogyan fogalmazunk. Aztán nézem a televízió a focimeccset. A játékosok most már nagyon ritkán **rúgják** a labdát, legtöbbször ki- vagy beívelik, pördítik, pöccintik stb. Egyszóval a **bekk-kirúgást** most kiívelésnek nevezik, a **szögletrúgást** beívelésnek. Megérthető, hogy a riporterek igyekeznek változatosan közvetíteni a pályán történeteket, de mindennek, így ennek a törekvésnek is, jó ha van valami mértéke. Tőlem laikustól ennyi elég is erről a témáról.

*

Személyesen nagyon szeretném, ha a nyelvészeknek több befolyása lenne a magyar nyelv fejlődésének irányadásában, de elsősorban a bürokrácia „fogalmazványainak” javításában. Mert nemcsak a szó szerinti fordítás a probléma, hanem a már régóta ismert komplikált mondatszerkesztés, a német nyelv mintájára keletkező új szókapcsolatok stb.

Mindenesetre a már említett elszigetelődés érzékenyebbé tett bennünket itt Bosznia-Hercegovinában a magyar nyelvben érezhető változások iránt.

Tóth Bojnik László

MAJD MEGÖREGSZEL

*Majd megöregszel és bánni fogod,
hogy bántasz, - azt, amire büszke vagy ma.
A lelkiismeret majd bekopog
s nem lesz emlék, melyben magadra
hagyna.*

*Lesz vén ebéd s az melléd települ.
Nappal pihensz majd, széken
szunyókálva,
mert éjjel félni fogsz majd egyedül.
Árnyak ütnek a rezgő anyókára.*

*Az öreg kutya néha majd nyafog,
de a szobában csend lesz, csupa rend lesz;
hanem valaki hiányozni fog
a multból ahhoz a magányos csendhez.*

*Majd tipegsz s ha eleget totyogott
rossz lábod, leülsz. Fönn aranykeretben
áll ifju képed. Hozzá motyogod:
"Nem öleltem meg, hiszen nem szerettem."*

*"Mit is tehettem volna?" - kérdezed,
de fogatlan szád már nem válaszolhat;
s ki a nap előtt lehunyod szemed,
alig várod, hogy feljöjjön, a holdat.*

*Mert ha elalszol, ugrál majd az ágy,
mint a csikó, hogy a hámat leveesse.
S a félelem tűnődik, nem a vágy,
a fejedben: Szeress-e, ne szeress-e.*

*Magadban döntöd el. Én fájlalom,
hogy nem felelhetek, ha kéred: él-e.
Mert elfárad bennem a fájdalom,
elalszik, mint a gyermek s én is véle.*

(1936. nov.)

Az öreg kutyas

Starost

Kada je riječ o ovoj temi, nameće se niz pitanja kao što su:

Šta je starost i šta od nje očekujemo?

Kada se zaista postaje star i zašto se bojimo starosti?

Starost kao radost ili tugovanje?

I još bezbroj pitanja, na koja se može dati isto tako bezbroj odgovora.

Nemam namjeru odgovarati na ova pitanja, jer 100 ljudi će dati isto toliko različitih odgovora, ali zašto uopšte spominjem ovu temu? Zbog jedne naše članice udruženja, koja je već u trećoj životnoj dobi, a koja se zbog toga ne predaje i dalje voli život. I pored zdravstvenih problema, ona je vedrog duha, pozitivna i kao takva, starost ne doživljava kao tugu, naprotiv. Voli poeziju, čak je i sama piše. Takva je naša Katalin Laćak. Ovaj put je za zajednički list Uj doboš priložila pjesmu poznatog mađarskog pjesnika Jožefa Atile. Ta pjesma upravo govori o starosti, osjećanjima i mnogobrojnim dilemama u toj životnoj dobi.

Nevenka Tot Bojnik

Öregég

E témával kapcsolatban számos kérdés merül fel, például:

-Mi az öregség, és mit várunk tőle?

-Mikor leszünk tényleg öregek és miért félünk az öregedéstől?

-Az öregség mint öröm vagy bánat?

És számtalan további kérdés, amelyekre ugyanannyi feleletet lehet adni.

Nem szándékozok válaszolni ezekre a kérdésekre, mert azokra 100 ember ugyanannyi eltérő választ adna. Miért említem még ezt a témát? Az egyik tagunk miatt, aki már az idősebb életkorában van, és aki ezért nem hadja el magát és még mindig szereti az életet. Imádja a költészetet, sőt maga is ír verseket. A kedves Laćak Katalinról van szó. Ezúttal a közös folyóiratnak, az Új Dobosnak küldte el a híres magyar költő, József Attila versét. Ez a vers az idős korról, érzésekről és az említett sok dilemmáról szól.

Tóth Bojnik Nevenka

**József Attila
(1905-1937)**

EGYSZERŰ ZÖLDSÉGES SÁRGABORSÓLEVES**Hozzávalók:**

1. 10 dkg császárszalonna
2. 1 tk zsír
3. 1 csokor új hagyma
4. 2 gerezd fokhagyma
5. 2 db sárga répa
6. 1 db petrezselyemgyökér
7. 20 dkg sárgaborsó
8. só
9. 1 tk ételízesítő
10. 1,5-2 l víz
11. 2-3 db krumpli

Elkészítés

1. A császárszalonnát kisebb kockákra vágjuk, egy serpenyőben zsíron szép pirosra kisütjük, majd kiszedjük a zsiradékból és félre tesszük a tálalásig.
2. Az újhagymát vékony karikákra vágjuk, majd a visszamaradt zsiradékon elkezdjük üvegesre párolni. Hozzáadjuk az apróra vágott fokhagymát, pár pillanat múlva az ízlés szerint feldarabolt répát és petrezselyemgyökért, majd az edényt félig lefedve pároljuk pár percig.
3. Ezután hozzáadjuk az alaposan megmosott (a sárgaborsót érdemes több vízben átmosni, akkor nem fog habosodni főzés közben), és lecsepegtetett sárgaborsót sózzuk, megszórnuk ételízesítővel, majd felöntjük vízzel, és addig főzzük, míg a sárgaborsó félig megpuhul. Ekkor hozzáadjuk a felkockázott krumplit, ha szükséges ízesítsünk utána, majd készre főzzük a levest.

MÁJJAL TÖLTÖTT CSIRKECOMB**Hozzávalók**

1. 6 db csirkecomb
2. só
3. 1 fej vöröshagyma
4. 1 dl olaj
5. 30 dkg csirkemáj
6. őrölt bors
7. morzsolt majoránna
8. kakukkfű
9. 1 csokor petrezselyem
10. 1 db zsemle
11. 2 db tojás
12. 1 dl sör

SUPA SA ZELJEM I ŽUTIM GRAŠKOM**Sastojci:**

1. 10 dkg carske slanine
2. 1 čajna kaš. masti
3. svežanj novog proljetnog luka
4. 2 režnja bij. luka
5. 2 kom šargarepe
6. 1 korijen peršuna
7. 20 dkg žutog graška
8. so
9. 1 čajna kaš. začina
10. 1,5-2 l vode
11. 2-3 komada krompira

Priprema

1. Carsku slaninu narežemo na manje kockice, pržimo je u tavi dok ne porumeni, zatim izvadimo iz masnoće i stavmo na stranu do posluženja.
2. Luk izrežemo na tanke krugove i pržimo na masnoći do staklaste boje. Dodamo nasjeckani bijeli luk, nakon nekoliko trenutaka dodamo po ukusu narezanu šargarepu i peršun, pa pirjamo pola minuta, napola poklopljeno.
3. Zatim dodamo temeljno oprani grašak, (grašak vrijedi oprati u više vode, tokom kuhanja se neće pjeniti), zatim grašak ocijedimo, posolimo, pospemo začinicima, dodamo vodu i kuvamo dok grašak ne postane napola mekan. Zatim dodamo na kockice narezani krompir, po potrebi posolimo, pobiberimo i kuvamo dok ne bude gotovo.

JETRICOM PUNJENI PILEĆI**BATAČI****Sastojci**

1. 6 kom pilećih bataka
2. so
3. glavica luka
4. 1 dl ulja
5. 30 dkg pileće džigerice
6. mljeveni biber
7. mljeveni mažuran
8. timijan
9. 1 vezica peršunovog lista
10. 1 kom okruglog peciva ("zemička")
11. 2 kom jaja
12. 1dl piva

Elkészítés

1. A csirkecombokat megmossuk, lecsöpögtetjük, megsózzuk és a bőrét egy fakanál segítségével fellazítjuk.
2. A kis kockára vágott vöröshagymát 1/2 dl olajon megfuttatjuk és hozzáadjuk az apróra vágott vagy ledarált májat. Megszórjuk borssal, majoránnával, kakukkfűvel, rövid ideig pároljuk, majd lehűtjük.
3. A finomra vágott petrezselymet, a beáztatott, kinyomkodott, elmorzsolt zsemlet, a tojást a kihűlt májjal alaposan összedolgozzuk. Ezt a töltelékét a csirkecombok bőre alá töltjük.
4. A megtöltött combokat hőálló edénybe rakjuk, aláöntjük a sört és a maradék olajat, lefedjük alufóliával, és 170 fokon 30 percig sütjük.
5. Mikor már majdnem kész, levesszük a fóliát, és 200 fokon 10 perc alatt pirosra sütjük. Közben többször meglocsoljuk a pecsenyével. Sült burgonyával tálaljuk.

Priprema

1. Operemo batake, posušimo, posolimo, i malo otpustimo kožicu drvenom kašikom.
2. Pržimo sitno isjeckan luk na 1 dl ulja i dodamo na sitno isjeckanu ili mljevenu džigericu. Pospemo biberom, mažuranom, timjanom, kratko pirjamo te ohladimo.
3. Dodamo lijepo narezan peršunov list, namočeno zatim iscijeđeno pecivo i jaja, u ohlađenu džigericu. Tim nadjevom punimo batake ispod kože.
4. Tako punjene batake stavimo u vatrostalnu zdjelu, sipamo pivo i preostalo ulje, prekrijemo aluminijskom folijom i pečemo na 170°C, 30 minuta.
5. Kada je gotovo, uklonimo foliju, i 10 minuta na 200 °C pečemo dok ne porumeni. U međuvremenu više puta prelijevamo sa saftom na kojem se peče. Poslužimo sa pečenim krompirom.

HAMIS FRANCIA KRÉMES (KEKSZBŐL)

LAŽNA FRANCUSKA KREMPITA (BISKVIT)

Hozzávalók

- (30cm x 33cm-es tepsizhez)
- 3 db tojássárgája
- 10 dkg kristálycukor + 4 ek
- 2 csomag vaníliás cukor
- 9 dl tej
- 2 csomag vanília ízű főzős pudingpor
- 2 ek liszt
- 20 dkg margarin (szoba hőmérsékletű)
- 4 dl cukrászhab
- 1 csomag habfixáló
- 30 dkg téglalap alakú édes keksz
- A csokimázhoz:
- 5 ek porcukor
- 3 ek kakaópor (cukrozatlan)
- 15 dkg margarin

Stojci

- (za posudu za pečenje 30cm x 33cm)
- 3 komada žumanjka
- 10 dkg kristalnog šećera + 4 kašike
- 2 pakovanja vanilin šećera
- 9 dl mlijeka
- 2 paketića praška za puding, za kremu, sa aromom vanilije
- 2 kašike brašna
- 20 dkg margarina (sobne temperature)
- 4 dl pjene za pecivo (konditorska pjena)
- 1 pakovanje učvršćivača pjene
- 30 dkg pravouganog slatkog keksa
- **Za čokoladnu glazuru:**
- 5 kašika šećera u prahu
- 3 kašike kakaa u prahu (nezaslađen)
- 15 dkg margarina

Elkészítés

1. A tojássárgáját a 10 dkg cukorral és a vaníliás cukorral jól kikeverjük. A tejbe csomómentesen belekeverjük a pudingport, a lisztet, a cukros tojássárgáját és sűrű krémmé főzzük, majd félre tesszük hűlni.
2. Közben a margarint a 4 ek cukorral habosra kikeverjük. A cukrászhabot a habfixálóval kemény habbá felverjük. A kihűlt krémhez hozzáadjuk a cukros margarint, és kézi mixerrel jól összekeverjük.
3. A tepszi aljára egy réteg kekszet szorosan egymás mellé rakunk. A főzött krémet szép egyenletesen a rákenjük a kekszre, majd a krémere kenjük a kemény habot. A tetejét pedig egy újabb réteg keksszel zárjuk.
4. Csokimáz elkészítéséhez az összes hozzávalót alacsony hőfokon megolvasztjuk, és még melegen ráöntjük (simítjuk) a keksz tetejére. A sütitket hűtőbe tesszük, és másnap, amikor már a kekszek megpuhultak, szép, egyforma szeletekre felvágjuk (kekszek mentén érdemes felvágni).

Priprema

1. Žumanca dobro izmiješamo sa 10 dkg šećera i vanilja šećerom. U mlijeko umješamo prah za puding, brašno, umučene pošećerene žumanjke, skuvamo u gustu kremu i ostavimo na stranu da se hladi.
2. U međuvremenu, margarin izmiksamo sa 4 kašike šećera dok ne postane pjenasto. Konditorsku pjenu umutimo sa fiksatorom za pjenu. Ohlađenoj kremi dodamo pošećerene margarin, i dobro izmiksamo.
3. Na dno tepsije lijepo poredamo četvrtasti keks. Kuvanu kremu ravnomjerno raspodjelimo na keks, zatim na kremu nanesimo tvrdu pjenu, a na tu površinu ponovo poredamo keks.
4. Da bismo napravili čokoladnu glazuru, rastopimo sve sastojke na niskoj temperaturi i prelijemo vrh biskvita-keksa, dok je još topao. Zatim to stavimo u frižider, i drugi dan kada je keks već omekšao, izrežemo na lijepo jednake komade.

A recepteket előkészítette / Recepte pripremila: Aleksandra Đurović

KERPÁ TALJAI (UKRAJINAI) FÉNYKÉPEK / ZAKARPATSKE (UKRAJINSKE) FOTOGRAFIE

Fotografije/Fotók: Fülöp Dóra

